לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ח' באדר א' תשמ"ו, 17 בפברואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12966 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

קיסר: אם לא ישונו מגמות התקציב — אין מה לשבת בממשלה

„אם שר האוצר וראש הממשלה לא יקבלו את הצעותינו לתיקון בתקציב, במיוחד בנושא אבטלה וחלוקה צודקת יותר של הנטל, הרי שבתקציב שאין בו בשורה לפרנסה, אין לנו מה לשבת בממשלה" — אמר מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, בסיומה של ועידה ארצית של מפלגת העבודה.

ההחלטה שהתקבלה בוועידת השרון, כפי שהתקבלה בוועידות מחוזיות אחרות, קבעה, כי אם לא ניתן יהיה לממש תביעות בתקציב, יתבעו לכנס את מרכז המפלגה והוועד הפועל, על מנת לבחון את המשך השתתפות מפלגת העבודה בממשלת האחדות הלאומית.

(עתים)

המתח המצטבר בין המערך לליכוד הגיע אתמול לשיא חדש

חרפות וגידופים בישיבת הממשלה מנעו דיון וקבלת החלטות בנושאים כלכליים

גור: כבר אמרו על מודעי שיש לו נקודת שבירה ● מודעי: מה גור עם הפרצוף העגול והמחייך שלו עושה כאן בכלל? ● פרס האשים הליכוד בהכנסת אווירה פוליטית לדיונים ואמר כי לא ירשה לעוד ישיבת ממשלה להתנהל בסגנון כזה ● גורמים במערך: זו עזות מצח מצד הליכוד שהיה אחראי לתוהו ובוהו הכלכלי, והצביע ברובו נגד התוכנית הכלכלית להופיע עתה כמגינה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

המתח המצטבר בין המערך והליכוד הגיע אתמול לנקודת שיא בחילופי דברים שהיו בישיבת הממשלה בין שר־האוצר יצחק מודעי לבין מספר שרים במערך. בעקבות חילופי הדברים החריפים החליט מזכיר הממשלה ד"ר יוסי ביילין לבטל את התדרוך שהוא עורך לכתבים אחרי ישיבת הממשלה ולחסוך לעצמו שאלות מביכות של כתבים על מה שנאמר בישיבה. אמש אמר פרס במהדורת „מבט" כי לא ירשה עוד ישיבת ממשלה כזאת.

(סוף בעמוד 2)

צמיחה מילולית ● על היום / עמוד 5
הבטחות לעיירות הפיתוח ● עמוד 4
„סולל בונה" אינה זקוקה לנדבות ● עמוד 3
מניות „צים" יועברו לאוצר ● עמוד 16
40 מעובדי המספנות — למשפט ● עמוד 16
הוויכוח הצטמצם לשאלה: כיצד סוגרים הטלוויזיה ● עמוד 3

ראשי התעשיינים (משמאל) לממשלה: תנו לצמוח (צילום: הרניק)

„המרד החילוני החל"

מאת ורד לוי, כתבת „על המשמר"

השירות החילוני — העמותה לשירות הציבור החופשי — קיימה אמש בצוותא תל־אביב דיון פתוח לקהל הרחב. מטרתה העיקרית של העמותה — מאבק במונופול הדתי בענייני המעמד האישי. בין הדוברים היו עורך דין יוסף ברד, פרופ' הרסגור, יעל לוטן מ„על המשמר" ויצחק חסון, ראש התנועה החילונית־הומניסטית. בפתיחת הדיון ציטט חסון את יוסי שריד שכתב במאמר ב„הארץ", כי „המרד החילוני החל", ופנה בקריאה לציבור הישראלי כולו לקום ולהאבק עד הפרדת הדת מהמדינה.

הדיון זכה לסיקור של הטלוויזיה הישראלית ולתגובה נלהבת של קהל המאזינים שמילא את האולם.

התעשיינים תומכים בעמדת רה"מ — תובעים חידוש הצמיחה

בפגישה אתמול בה נכחו גם שר־האוצר, נגיד בנק ישראל ושר המסחר והתעשייה אמר פרס: כמו עליסה בארץ הפלאות אנו רצים ורצים ודורכים במקום כיוון שכל עבודתנו הולכת לריבית ● הזהיר מהתמוטטות משקים ומעשרות אלפי מפוטרים ● בנק ישראל הודיע על הפחתה נוספת בשיעור 1% של הריבית

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

„אנו רצים, רצים ועומדים במקום, כמו עליסה בארץ הפלאות. כל המאמץ המשקי הולך לתשלום הריבית בלבד", דברים אלה אמר אתמול ראש־הממשלה שמעון פרס שתקף את נגיד בנק ישראל, משה מנדלבאום, על מדיניות הריבית הגבוהה של הבנק המרכזי.

פרס ציין שהוא אינו מבין „איך משק יכול להתקיים בשיעור ריבית כה גבוה". פרס אמר דברים אלה לנגיד כמה שעות לאחר שהבנק המרכזי הודיע על הפחתה נוספת של 1 אחוז בריבית. פרס ומנדלבאום השתתפו בישיבה שכונסה כדי לשמוע את דעותיהם של התעשיינים על הסיכוי לחידוש הצמיחה הכלכלית.

מועצה לצמיחה

בישיבה סוכם שבקרוב ייערך דיון מיוחד אצל פרס על מדיניות שער הריבית. יצויין שלאחר ההפחתה, עליה הודיע בנק ישראל אתמול, תגיע הריבית האפקטיבית הממוצעת בבנקים השונים, לרמה של 4־4.5 אחוזים לחודש. פירושו של דבר, שהריבית הריאלית במשק תגיע לרמה של כ־3.5 אחוזים, על־פי האינפלציה הצפוייה בחודשים הקרובים.

התעשיינים הציעו אתמול להקים מועצה לתכנון הצמיחה הכלכלית כדי לחדש את תהליך הצמיחה. על־פי ההצעה בגוף המוצע יהיו מיוצגים

ההוזלות: בנזין 3%; סולר 5%; מזוט לתעשיה 10%

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בתוך 48 שעות ייכנסו לתוקף הירידות במחירי הדלק, הגז, הנפט, הסולר והמזוט, עליהם החליטו אתמול השרים משה שחל ויצחק מודעי.

(סוף בעמוד 2)

עיירות פיתוח או ניוון

לפני הבחירות הם באו לקרית־שמונה ולעיירות פיתוח אחרות. הם, שרי הממשלה הנוכחית אשר התחרו בהבטחות ובשבועות, כי אם יינתן להם אמון הבוחרים, ישימו את עיירות הפיתוח במרכז דאגותיהם, יזרימו תקציבים, יקימו מפעלים חדשים ומה לא. כעת יושבים לחם המבטיחים בכורסאות מיניסטריאליות בקריה הירושלמית ואילו ראשי עיירות הפיתוח ועובדיהם נאלצים לבוא לרחבה שלפני משרד ראש הממשלה, בעת ישיבת הממשלה, כדי לתבוע את פרעון ההבטחות, לפחות חלק מהן.

הציבור הישראלי כולו משלם מחיר כבד עבור תוכנית ההבראה הכלכלית, אך עיירות הפיתוח, אשר מזמן היוו את החוליה החלשה ביותר, הגיעו לחוסר יכולת של תפקוד מינימאלי. הממשלה החליטה עוד בחודש שבט אשתקד להזרים סכומים גדולים לעיירות הפיתוח, אך האוצר תייק את ההחלטה ולא עשה דבר. גם ההחלטה על הזרמת כ־30 מיליון דולר לכיסוי הגרעונות נותרה על־גבי הנייר בלבד.

אנשי עיירות הפיתוח גילו אתמול דבר שאולי לא השכילו להבינו לפני־כן, בגלל סילופי התעמולה הימנית. אתמול הם אמרו מפורשות, כי צרכי עיירות הפיתוח קודמים לאלה של ההתנחלויות בגדה, הזוכות לתמיכה תקציבית מאסיבית מבלי שיזדקקו להפגין או ללחוץ על שר־האוצר. ליבו וכיסו של מודעי פתוח ליושבים ממזרח לקו הירוק, כשם שהוא נעול בפני מצוקתם של תושבי עיירות הפיתוח בצפונה ודרומה של הארץ.

ובמה עסקו שרי־הממשלה בעת הפגנתם של תושבי עיירות הפיתוח? על־פי הדיווחים שבקעו מבעד לחלונות הגבוהים של אולם הישיבות, היו שרי האחדות טרודים מאד ב„חיסול חשבונות". לא, לא של חשבונות המגיעים לקופות עיירות הפיתוח, אלא בחיסול חשבונות אישיים. נדמה, כי הדיון היה כה „כמוס" עד שמזכיר הממשלה נמנע אתמול מלמסור תדרוך רגיל לעיתונאים על ישיבת הממשלה. או שמא רצה לחסוך מידיעת הציבור את חשבונם של שרי־הממשלה איש על רעהו. זה קורא „שקרן", ואחר לא יכול לסבול את „פרצוף העגול והמחייך" של חברו — ממש מפגן אחווה של ממשלת אחדות אמיתית.

לנציגי העיירות הבטיחו „דיון מיוחד" עד סוף השבוע, גלולות ארגעה, כדי לשכך את זעמם של המפגינים. הרחבה ליד משרד ראש־הממשלה הפכה לרחבת הפגנה קבועה, לאחר שממשלה זו אינה מוכנה להיענות לתביעות צודקות אלא בעקבות לחץ והפגנה. בעוד הממשלה מתפארת, כי הצליחה להביא שקט במשק, ומסתמכת על ירידת המדד, אין היא שמה לב למצבו של ... הוא זקוק לטיפול נמרץ, כדי שלא תתממש המימרה, כי הניתוח הצליח והחולה מת.

לא עשורה על הקיים. השם עיירות פיתוח עשוי היום להטעות. מזמן אין שם שום פיתוח, ואף ירידה בשירותים. הסכנה היא של ניוון ועזיבה כתוצאה מאבטלה, ירידה בשירותים ויאוש המתפשט בקרב התושבים.

האיראנים מוסיפים להתקדם — דאגה במדינות ערב

רכבת אווירית ממצרים לעירק; סעודיה וכווית פונות לסוריה

האיראנים התקדמו לעבר נמל הצי העירקי אום־קאסר ● שולטים ב־805 קמ"ר משטח עירק

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזה"ת וסוכנויות הידיעות

זה ארבעה ימים פועלת רכבת אווירית מצרית המעבירה נשק וציוד מקהיר לבגדד, כדי לסייע לצבא העיראקי במלחמתו עם האיראנים.

מקורות צבאיים בבגדד אמרו אתמול, כי על־פי ידיעות מודיעיניות שבידם, מרכזים האיראנים כוחות כדי לפתוח בימים הקרובים במיתקפה נרחבת חדשה נגד העיראקים.

שר החוץ העיראקי, טארק עזיז, יצא אתמול במפתיע לבירת ברה"מ, כדי לדון שם עם המנהיגים הסובייטים על ההתפתחויות האחרונות במלחמה.

לבירות ולדמשק

בבגדאד מכונסת זה מספר ימים

(סוף בעמוד 2)

האוצר מתכוון לבצע שינויים מפליגים בכל מערכת הפנסיה

הכוונה לפגוע רק בזכויות שיצטברו בעתיד ● בין היתר מוצע לאסור פדיון כספי תגמולים לפני מועד הפרישה, להוריד את שיעור הצבירה השנתית, לקבוע הפנסיה לא לפי השכר האחרון ולהעלות את גיל הפרישה לנשים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד־האוצר אישר אתמול, שבעתיד הקרוב יתבצעו שינויים מפליגים בכל מערכת הפנסיה בישראל. בתגובה לידיעה שפורסמה ביום שישי בעיתון חדשות, פירסם אתמול מנכ"ל האוצר, עמנואל שרון, הודעה, לפיה בכוונת האוצר לבחון את מערכת הפנסיה ולהתאימה למה שהוא קרא „התנאים האובייקטיביים הצפויים במשק בשנים הבאות".

שרון קיבל בחודש שעבר את מסקנותיה של ועדה מטעם משרד־האוצר, אשר בדקה את המצב האקטואלי של קרנות הפנסיה. הוועדה הגיעה למסקנה, כי הקרנות לא יוכלו לעמוד בהתחייבויותיהן לאורך זמן והציעה לקצץ בזכויות אשר יצטברו בעתיד ע"י החברים בקרנות הפנסיה.

שרון הדגיש, שאין שום כוונה לפגוע בפנסיה הקיימת או בזכויות שנצטברו עד כה. ההמלצות המרכזיות של הוועדה מתייחסות לזכויות אשר יצטברו בעתיד.

בין היתר, מוצע לאסור לפרות את כספי התגמולים לפני־מועד הפרישה, להוריד את שיעור הצבירה השנתית מ־2 אחוזים ל־1.75 אחוזים, לקבוע את הפנסיה לא לפי השכר בשנה האחרונה, להעלות את גיל הפרישה לנשים ל־65 כמו לגברים ולבטל את הזיכוי לחלק מן התגמולים. הוועדה מציעה לא לאפשר פרישה מוקדמת בפנסיה במקרה של פיטורין.

כתבנו מציין, שהוועדה הסתפקה בהמלצה כללית לקצץ בזכויות של בעלי פריבילגיות.

פקידים בכירים בשירות הציבורי ובסקטור העסקי יכולים לצבור זכויות פנסיה של 4 אחוזים לשנה, בניגוד לעובדים רגילים. פירוש הדבר שבעוד עובדים צריכים להסתפק בפנסיה של 60–70 אחוזים ממשכורתם, הרי שבכירים במשק נהנים מפנסיה מוגדלת.

משקיפים כלכליים בירושלים ציינו אתמול, שייתכן ופרסום המסקנות של הוועדה, נועד למעשה ללחוץ על ההסתדרות, שהיא תסכים לביטול קרנות אחרות, כמו קרנות ההשתלמות. יצויין, שההסתדרות מנהלת את מרבית קרנות הפנסיה של העובדים.

ההסתדרות: הפרסומים על משבר בקרנות מסולפים

פלג: הקרנות איתנות ויעמדו בכל התחייבויותיהן

„קרנות הפנסיה ההסתדרותיות איתנות ותעמודנה בכל התחייבויותיהן לגימלאים ולשכירים המבוטחים בהן. אין כל משבר בקרנות", הודיע ביום ו' חד־משמעית דב פלג, יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, בתגובה לפרסומים מסולפים ומגמתיים ולדבריו, באשר למצב קרנות הפנסיה.

דב פלג הדגיש, שהידיעות נובעות מפרסום מכוון לפגיעה בהסתדרות ובקרנות על־ידי חוגים מסויימים באוצר.

מיכה וינטר, מהאגף לשוק ההון באוצר, שעמד בראש הוועדה שחיברה את הדו"ח על מצב קרנות הפנסיה, אישר בפני דב פלג, כי הדברים שפורסמו הוצאו מהקשרם וכתוצאה מכך התקבלה התמונה המעוותת.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי אמר, שההסתדרות וקרנות הפנסיה עומדים כל העת על משמר איתנותן של הקרנות, במגמה לחזק עוד יותר את יכולתן הכספית כדי להבטיחן לא רק בשנים הקרובות אלא גם בשנות האלפיים.

נמשכים עיצומי המורים: 40 תיכונים יושבתו היום

איום להשבית כל כיתות י"ב בשבוע הבא

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

במסגרת העיצומים שנוקטים חברי ארגון המורים העל־יסודיים, יושבתו הבוקר בין 8 ל־10.30 בתי־הספר העל־יסודיים והחטיבות־הביניים ביישובים הבאים: רמת־גן, גבעתיים, יהוד, אור־יהודה, קרית־אונו, קרית־גת, אשדוד, אשקלון וקריית־מלאכי.

הבוקר יושבתו 40 בתי־ספר, ובהם 2500 מורים ו־30,000 תלמידים. ארגון המורים העל־יסודיים הזהיר אמש את האוצר, כי אם יעמוד בסירובו לפתוח במו"מ רציני על תביעת הארגון, יושבתו ביום א' הבא הלימודים בכל כיתות י"ב.

לדעת האוצר, אין להתחיל במו"מ עם ארגון המורים העל־יסודיים, קודם שנסתיימו הדיונים עם ההסתדרות הכללית על הסכמי השכר החדשים.

בתגובה, אמר יו"ר ועדת החינוך והתרבות, ח"כ נחמן רז, כי העיצומים שנוקטים המורים הם מיותרים, אינם תורמים למאבק המקצועי ואינם עושים יותר רושם על אף אחד.

לדעת ח"כ רז, יש טעם לפגישה מיידית בין הצדדים, כדי לברר את חילוקי־הדעות בקשר לנתונים שמציג כל צד.

לדעת ארגון המורים, נשחק שכר חבריו ב־30% אחוזים יותר מאשר שכר שכירים אחרים במשק.

יום הזדהות עם סוריה נערך מצדי הגבול ברמה

מאות דרוזים הפגינו משני עברי הגבול ● הונפו דגלי סוריה והושמעו סיסמאות נגד ישראל ● דוברים סורים: נתמוך בכם

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מאות תושבים דרוזים מארבעת הכפרים ברמת־הגולן ועשרות אישי ציבור ממפלגת הבעת' הסורית ואישי ממשל הפגינו ביום שישי בשעות הצהריים משני עברי הגבול, ליד „גבעת הצעקות" במגדל־שאמס, במלאת ארבע שנים להכרזת שביתת הכפרים הדרוזים נגד חוק הגולן.

מאות דרוזים מעין־קניה, בוקעטה ומסעדה צעדו לעבר מגדל־שאמס, תוך השמעת קריאות נגד מדינת ישראל והציונות והנפת דגלי סוריה.

הצעירים התכנסו בכיכר מגדל־שאמס ומשם, במזג אוויר סוער, צעדו כמה מאות מטרים לעבר „גבעת הצעקות" ליד גדר הגבול. באותו מקום התכנסו מעברו השני של הגבול עשרות אישים מהמימשל הסורי ומפלגת הבעת', ביניהם הממונה על מחוז קונטרה ומספר צירים במועצת העם הסורית.

הדוברים הסורים, שהשמיעו דבריהם דרך רמקולים, אמרו שסוריה עוזרת לדרוזים בגולן בכספי ובאמצעים כלכליים אחרים ותומכת במאבקם להשתחרר מהעול הציוני ומהכיבוש הנמשך.

● הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים, רפאל לוי, טוען בתצהיר תשובה לבג"ץ, כי הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה באיזור ירושלים הציעה לכנסייה הבפטיסטית, שבניין הכנסייה שלה נשרף לפני שנתיים בירושלים, להקים כנסייה חדשה באיזור אבו־טור.

מזג־האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 11–4, רמת־הגולן 11–3, צפת 10–3, נהריה 18–10, נמל חיפה 17–12, טבריה 18–9, נצרת 12–6, עפולה 17–7, שומרון 13–6, תל־אביב 18–10, לוד 17–8, יריחו 19–8, עזה 18–10, באר־שבע 16–5, אילת 21–10.

(עתים)

הממשלה תדון בדרישת מצרים לגבי מעמד הכנסיה הקופטית

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה תדון בדרישת מצרים לגבי מעמד הכנסיה הקופטית בדיר א־סולטן — זאת הודיע אמש מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, לראש המשלחת המצרית לשיחות עם ישראל, נביל אל־ערבי, במפגש הסיכום בין שתי המשלחות, שנמשך כשלוש שעות.

סוכם, כי המפגש הבא ייערך בראשית מארס, וימשך כשבוע. צויין, כי האווירה בפגישה אמש היתה מצויינת. המשלחת המצרית תשוב לקאהיר הבוקר.

איכות החיים בגדה

שר־הבטחון, יצחק רבין, סקר ביום ו' בפרוט רב את הצעדים שננקטו עד כה ע"י ישראל לשיפור איכות החיים בגדה המערבית. רבין נתן את הסקירה בעקבות שאלתו של ראש המשלחת המצרית לשיחות עם ישראל נביל אל־ערבי במהלך פגישה שקיים רבין עם המשלחת המצרית. נודע, כי נושא האוטונומיה החד צדדית לא עלה בפגישה.

נביל אל־ערבי התרשם ככל הנראה מהבקיאות שגילה שר־הבטחון. בצאתו מן הפגישה אמר לכתבים, כי נדהם מן הפרוט הבלתי רגיל שבו סקר שר־הבטחון את הצעדים שננקטו ע"י ישראל בגדה.

אל־ערבי העלה בפני רבין את התביעות הקופטיות, אך רבין השיב, כי הנושא אינו בתחום הטיפול של משרד הבטחון.

המשמר

עובדי „סולל בונה": ההסת' מכשילה ההבראה

מאת כתבנו לענייני עבודה

ראשי ועדי העובדים מכל הסקטורים בקונצרן „סולל בונה" יופיעו היום בפני חברי הוועדה המרכזת, המתכנסת בשעתיים, ויתבעו מראשי ההסתדרות לפעול להקצאת משאבים לחברה הנמצאת בקשיים ולדאוג לכך שהעובדים יקבלו משכורתם בזמן.

המזכיר הארצי של העובדים היציבים, שמואל ארלשטיין, שיעמוד בראש המשלחת, אמר אמש כי „העובדים רואים בוועדה המרכזת את בעלת המניות העיקרית ועל חבריה לדאוג לעובדי „סולל בונה" כעובדי הוועד הפועל".

לדברי ארלשטיין, „העובדים עושים את הכל כדי להקל על המנהל החדש, אהוד שילה, אולם חברת העובדים היא אשר לא נותנת לו את הצ'אנס להבריא החברה".

הוועדה המרכזת תדון היום, דיון ראשון, בתקציב של הוועד הפועל לשנת 86'. התקציב יגיע ל־74 מיליון ש"ח, לעומת 45.8 מיליון ש"ח בשנת 85'.

צבן דורש לא לפגוע בקצבאות הביטוח הלאומי

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

יאיר צבן (מפ"ם) קורא לרה"מ, שמעון פרס, במברק ששלח אליו אמש, להביא היום לישיבת הממשלה החלטה חד־משמעית, שלא לפגוע בקיצבאות הביטוח הלאומי של המשפחות מעוטות ההכנסה, הזקנים, השאירים והנכים.

צבן דורש, כי הממשלה תחליט היום, כי גם בחצי השנה הקרובה יוצמדו הקצבאות האלה למדד. לדבריו, יש להמשיך ולהכשיל את כוונת האוצר להפחית החודש את הקצבה הבסיסית לקבוצות אוכלוסיה אלו מ־280 שקל ל־217.

„בסירובו הפסול של השר מודעי להמשיך ולהטיל את נטל בלימת האינפלציה של שכר העובדים, המובטלים, הזקנים ונכים, תוך התעלמות מבעלי ההון, יביא בסופו של דבר להתפרצות מחאה חברתית", אמר צבן.

צבן מאיים, כי אם הממשלה לא תחליט בכוון שהוא ממליץ עליו, יביא להצבעה בכנסת, כבר השבוע, את הסתייגותו לחוק ההסדרים במשק לשעת חירום.

במברקו לפרס מדגיש צבן, כי הנתונים שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ביום שישי שעבר מלמדים, כי מדד הצריכה של העשירון התחתון לא ירד. זאת כיוון שהוא מושפע פחות מירידת ההוצאות בסעיף הדיור ויותר מעליית המחירים של מוצרי המזון.

מצבות עם צבעי אש"ף התגלו בעכו

ראש עיריית עכו, אלי דה־קסטרו, עומד לפנות היום בבוקר לראשי הדת המוסלמית בעיר, בבקשה למחוק מעל שלוש מצבות שהוקמו באחרונה בבית־העלמין המוסלמי בעיר, את הצבעים אדום־ירוק־שחור־לבן, צבע דגלו של אש"ף, ואת הכתובת „חלל פלשתיני" שנכתבה על המצבות.

כתב עתים מוסר, כי בשלב זה לא ברור כלל אם מתחת לשלוש המצבות, שעל אחת מהן נכתב: „למען העצמאות, המלחמה והמוות ההירואי, בשם המולדת נחיה ובשמה נמות" — אכן קבורים אנשים.

ראש עיריית עכו אמר, כי מיד לאחר שהתגלה לו דבר הקמת המצבות והכתובת עליהן, פנה למשטרה. אולם משם נמסר לו, לדבריו, כי המשטרה אינה יכולה לטפל בעניין, והציע לו לפנות לאנשי הדת המוסלמים בעיר.

במקביל נפתחה חקירה על־ידי גורמים בטחוניים, המבקשים לברר מי עומד מאחורי הקמת המצבות „התמימות" הללו.

יצויין עוד, כי לא מכבר חולל דגל הלאום בבית ספר „עובדיה" בעיר העתיקה של עכו, והדבר גרם לתסיסה ולסערה בקרב תושבי העיר.

(עתים)

חובלו מכוניות קציני משטרה שחנו בירושלים

מכונית משטרה השייכת לקצין במטה הארצי הוצתה ומכונית אחרת השייכת לקצין בכיר במשרד המשטרה חובלה ביום ו' לפנות בוקר בשכונת מעלות־דפנה בירושלים.

סמוך לשעה 2 בלילה הוצתה מכוניתו של רב־פקד שלום בן־פורדו, קצין פיקוח ובקרה באגף האפסנאות במטה הארצי. המכונית מסוג פורד אסקורט נשרפה כליל וחוקרי מכבי האש קבעו, כי המדובר בהצתה.

מכוניתו של תת־ניצב מייק קפלן, הממונה על קשרי החוץ בלשכת [illegible] הראשי במשרד המשטרה — חובלה. שמשותיה הקדמית והאחורית נופצו ושתי אבנים נמצאו בתוך המכונית.

שתי המכוניות חנו זו ליד זו ושתיהן נשאו לוחיות זיהוי אדומות של המשטרה.

לפני עשרה ימים נוקבו צמיגים של ארבע מכוניות משטרה בשכונת נווה יעקב. טרם נעצר איש.

(עתים)

נצחון לרב־אמן הונגרי בתחרות שחמט בבאר־שבע

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

רב־האמן ההונגרי אישטואן צ'ום זכה אמש בנצחון ראשון בתחרות הבינלאומית בשחמט הנערכת בבאר־שבע.

בסיבוב השביעי ניצח צ'ום את אילן מנור, בן ה־16. קודם לכן סיים רב־האמן ההונגרי בתיקו שישי ברציפות עם גדי רכליס, בן ה־18. בירנבוים ניצח את יוחנן אפק ובתיקו הסתיים המשחק בין אליהו שווידלר לויאצ'סלאב שמידט מפולין, שלושה משחקים לא הסתיימו.

מיהאי שוכה מרומניה ממשיך להוביל בראש, כשלזכותו 5.5 (1) נקודות, אחריו אלון גרינפלד 4.5 (2), בירנבוים ושמידט — 4.5 כל אחד.

אבוקדו זן "האס" עד 1.79 ש"ח לק"ג

מחיר מכסימלי לצרכן. המבצע נערך בחנויות קו־אופ, שופרסל, היפרשוק־תנובה, היפרקואופ, היפרכל ובכל החנויות שיצטרפו למבצע.

יובל ה־25 למועצת הפירות

חרפות וגידופים

(המשך מעמוד ראשון)

שרים במערך אמרו לאחר הישיבה, כי תופעה חמורה היא, ששרי הליכוד, האחראים לתוהו ובוהו הכלכלי שהשתרר במדינה במשך שבע שנים והצביעו כמעט כאיש אחד נגד התוכנית הכלכלית – מופיעים היום כמגיניה, לאחר שהתברר שהתוכנית הצליחה ושהמשק, בהנהגת שמעון פרס, התייצב. השרים כינו זאת „עזות מצח" ואמרו, כי כדאי היה ששרי הליכוד ינהגו ביתר צניעות או לפחות ישתקו.

חילופי הדברים בישיבת הממשלה התפתחו על רקע טענתו של שר־האנרגיה והתשתית משה שחל, כי החשב הכללי הורה בראשית החודש שלא להורים כספים למשרד האנרגיה והתשתית למימון חווים חדשים. שחל אמר, כי הוברר לו, שההוראה לחשב הכללי ניתנה על־ידי שר־האוצר ולפיכך הוא מבקש להורות לשר־האוצר לבטל את ההוראה, שאינה מוצדקת ואינה חוקית.

„כך אי־אפשר לנהל משק"

מודעי: אתה בודה דברים מלבך.
שחל: אני כותב לך ואינך משיב.
מודעי: משום שאין מה להשיב לך. כל העסק אתך הוא קנטרני.
שחל: אני מציע לשר־האוצר לקחת ייעוץ משפטי. הוא פועל על פי קפריזות משתנות כל כמה שעות, ולא ניתן לנהל כך לא משק ולא כלכלה.
מודעי: יש לך טענות?
שחל: יש לי טענות רבות. אילו הייתי יכול לבחור את שר האוצר, הייתי בוחר שר אוצר אחר.
מודעי: אתה רוצה להחליף אותי?
שחל: אם אתה רוצה להתחלף, אני מוכן.
מודעי: לא נתתי את ההוראה להקפיא תקציבים.
שחל: אם כך, המצב המתגלה חמור פי כמה. אם אתה אומר שאינך יודע, שפקידים שלך נתנו הוראה להקפיא תקציב. האם שר־האוצר אינו יודע מה קורה במשרדו?

שחל הפליג ואמר, כי לא יתייחס לסגנונו של שר־האוצר. „המקובל במפלגה הליברלית". אך לעצם העניין, הוא (שחל) קיבל חיזוק לכך שההוראה להקפיא היתה על דעת מודעי כאשר לפתע, כשנודע שהנושא עומד על סדר יום הממשלה, בוטלה ההקפאה והתקציבים חזרו לזרום. „אם הדבר נעשה על דעתך", אמר שחל, „הדבר חמור, והמילה 'חמור' היא רק ביטוי פרלמנטרי".

„מכור לתקשורת"

מודעי: שחל מופיע כל יום בתקשורת. הוא מכור לזה. אולי נסדר לו טור בעתונות.

כאן התערב שר החקלאות אריק נחמקין: אותו דבר קורה במשרד החקלאות. מודעי מעכב תקציבים ל„מקורות".
שר־הפנים יצחק פרץ: אותו דבר נעשה לגבי עיירות הפיתוח.
שר־הבריאות מוטה גור: אני מוכן להגיד שאותו סיפור היה עם 10 מליון הדולר שהחליטו לתת לקופת־חולים במסגרת תקציב משרד הבריאות. ישנה שרירות לב בביצוע החלטות הממשלה.
שחל: אני לא אתן לך לשבש ניהול תקין של משרד האנרגיה, התורם בימים אלה תרומה חשובה מאוד למשק.

גור: שקר, שקר

מודעי החל למסור את גירסתו לגבי 10 מיליון הדולר שעוכבו לקופת־חולים. „כל מה שהיה, היה בוועדת הכספים של הכנסת, בלי התערבותי", אמר.
גור: שקר. שקר. התערבת וניתבת את הדיון.
מודעי: לא התערבתי.
גור: כן התערבת.

מודעי: אתה מניאק

מודעי: תראו מי מדבר. מי שאמר עלי 'מניאק'. אתה מניאק.
מודעי חזר על קריאתו שלוש פעמים ותוך כך דפק על השולחן, נרגש ביותר.
גור: כבר אמרו עליך שיש לך נקודת שבירה.
מודעי: בכלל מה אתה יושב שם? מי אתה בכלל? מה אתה בכלל? אתה והפרצוף העגול המחייך שלך!

השר גור נראה מחייך. ראש הממשלה שמעון פרס ביקש מגור וממודעי שיחזרו בהם מדבריהם, מתוך כוונה למחוק את הדברים מן הפרטיכל. אולם מודעי הגיב: „מדוע? הרי בכל יום הוא מכנה אותי בכינוי גנאי אחר".
אחרי שמודעי נרגע, שיגר לו גור פתק: „תודה על ההתפרצות. אתה הרי יודע, שכל מה שאמרתי, מדוייק". מודעי לא הגיב, רק תחב את הפתק לכיסו.
הממשלה החליטה להקים ועדת שרים לענייני נוהל, שתקבע בעתיד אם שר האוצר רשאי להקפיא תקציב של משרד ממשרדי הממשלה.

פרס: לא ארשה

ראש הממשלה התראיין אמש ב„מבט" ובהתייחסו לארועי ישיבת הממשלה הודיע, כי לא ירשה לעוד ישיבת ממשלה כזו להתקיים, לא בסגנון ולא בתוכן, וכי יעשה כל מה שיוכל כדי שהמחזה לא יחזור על עצמו. פרס האשים את שרי הליכוד בהכנסת אווירה פוליטית לישיבות הממשלה ואמר, כי ליד שולחן הממשלה חייב להיות ויכוח מכובד.

צלצול מהיר

שר האנרגיה משה שחל:

כשמדובר בהוזלות האוצר אינו רוצה לשמוע

למה הוא עושה לך את זה, השר מודעי?
– יש כאן דבר מאוד אנושי. כשהוא היה שר־האנרגיה לא היתה שום ירידת מחירים. גם עניין חיפושי הנפט – חברת סייסמיקה היה בלון שהתפוצץ. והנה אני הבאתי את האמר שהביא איתו 12 מיליון דולר, והעניין עובד.

אולי סגירת תעלת־הימים, שהיתה חביביו של השר דאז?
– יכול להיות. אז אמרתי לו: אתה מתנהג כל הזמן כמו שר־אנרגיה במילואים. אני מוכן שנתחלף בזה הרגע, אבל – הוא חייב להתרגל לעובדה שיש כאן שר אחר ומדיניות אחרת, כמו שאני מתרגל – גם אם בלי רצון – לעובדה שהוא שר־האוצר.

האם ישנו כאן גם עניין פוליטי – הרצון לשמור על הכסף הנחסך לתקופה שאחרי הרוטציה?
– יש בהחלט עניין פוליטי. ללא ספק. השר היחיד מבין שרי המערך, העוסק בתחום שיש לו השפעה על התוצר, ונותן לציבור דבר ממשי – הוא אני. עובדה היא, שכשמחירי פולי הסויה ירדו, לא נזקק השר שרון לשום ויכוח, ומהדורות החדשות הבריזו השכם והערב על ירידת מחירי השמן, בהסכמתו המיידית של מודעי.

אז העלאת מחירי התחבורה הציבורית הוא הנוקאאוט של מודעי על הוזלת מחיר הדלק?
– יכול להיות שהורדת מחירי הדלק איפשרה את ההכרזה על הקיצוץ בסובסידיות לתחבורה הציבורית. אבל הדבר תוכנן מראש. ונראה לי, שבעניין הדלק הוא הרים דגל לבן. מסתבר שהאוצר אינו רגיל להוזלת מחירים, אלא רק להעלאתם המיידית. מין תפיסה פסיכולוגית מנטאלית, שמאפשרת את העלאת מחירי החשמל פעמיים בחודש. אבל כשמדובר בהוזלות הם אינם רוצים לשמוע. היום, למשל, יכולתי פשוט לראות את הפחד על הפנים. לא מוכנים להבין שרק כך ניתן לרכוש את אמון הציבור שידע, שכשצריך להוזיל – מוזילים וכשצריך לייקר – מייקרים.

אתי רונאל

ההוזלות: בנזין 3%;

(המשך מעמוד ראשון)

שיעור ההפחתה במחיר הבנזין יהיה של כ־3 אחוזים; מחירי הסולר והנפט יופחתו ב־5 אחוזים; מחיר הגז לבישול יופחת ב־5 אחוזים ומחיר המזוט לתעשיה ב־10 אחוזים.

פקידים במשרד האנרגיה אמרו שהמשרד תכנן להוריד את המחיר של הבנזין ב־5 אחוזים, אך עמדת משרד־האוצר מנעה הפחתה גדולה יותר. לדברי הפקידים צפויה עתה הורדה במחיר החשמל בשיעור של 2 אחוזים, בעקבות הירידה במחיר המזוט. לדברי הפקידים רק שליש מהחשמל בארץ מיוצר באמצעות מזוט, ומכאן ההורדה המועטה במחירו.

יקירנו
מיימק
משה ברקמן
איננו
נקבר אתמול בקיבוץ להב
המשפחה

ביום ג' 18.2.86 יום השנה לפטירתו של חברנו
ברל גרשקוביץ'
נעלה לקברו בשעה 15:00
המשפחה וקיבוץ שמיר

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו היקר
אליהו שדמי ז"ל
נעלה לקיברו לגילוי המצבה ביום רביעי 19.2.86 בשעה 15.30
נעלה את זכרו בו ביום בשעה 21.00 בחדר האוכל
המשפחה וקיבוץ מענית

לאיתן, גילה, לואיזה,
המשפחה וקיבוץ דליה
משתתפים באבלכם הכבד במות
שמואל דגן ז"ל
קיבוץ דן

התעשיינים תומכים

(המשך מעמוד ראשון)

הממשלה, ההסתדרות והתאחדות התעשיינים.

„הבלימה מיצתה עצמה"

נשיא התאחדות התעשיינים שיבח את הישגי התוכנית הכלכלית, אך ציין שהיא מיצתה את עצמה. הורוביץ אמר שהכיוון אליו צריכים ללכת הוא עידוד היצוא, ועידוד אקלים נוח להשקעות בתעשייה. הורוביץ קרא גם להפחית את המיסים על התעשייה ולתת פטורים ממס למחקר ופיתוח.

בהודעת בנק ישראל שנמסרה אתמול צויין שהפחתה בשיעור הריבית תיכנס לתוקף ביום ה' השבוע. לדברי בנק ישראל, הצעד שננקט אתמול הוא במסגרת המשך המדיניות להורדה הדרגתית ברמת ריבית החובה במשק. הבנק הודיע שהוא מוריד את ריבית החובה על הלוואות מוניטריות שהוא מעניק לבנקים המסחריים, ב־1 אחוז. לעומת זאת, יפחית בנק ישראל את ריבית הזכות שהוא משלם לבנקים על פקדונותיהם רק ב־0.75 אחוז.

ראש הממשלה קיבל אמש בלשכתו בירושלים, משלחת של נשיאות התאחדות התעשיינים, אשר שטחה בפניו את הצעתה לחידוש הצמיחה במשק.

יחד עם השרים מודעי, יעקובי, שרון וקצב, שמע ראש הממשלה את סקירתו של נשיא התאחדות התעשיינים, אלי הורביץ. הורביץ פירט את התהליכים הכלכליים, אשר גרמו להפסקת הצמיחה בעשור האחרון.

משקים מתמוטטים

ראש־הממשלה הודה לאלי הורביץ על „ההצגה האינטליגנטית" כדבריו, וביקש להעיר מספר הערות יסוד בטרם הכניסה לעומק הדיון.

ראש הממשלה הצביע על הריבית כעל גורם „המשגע" את המשק. הוא אמר, שבגלל החובות והריבית, יש חשש שמשקים יתמוטטו וקיימת סכנה שבשל כך, יפוטרו עשרות אלפי אנשים. ראש הממשלה הוסיף כי לא התקציב גדול. כמו שהתוצר הלאומי הגולמי קטן. „אנו אומרים שירה ומעשי ידינו טובעים בים של כסף" אמר.

דגל היצוא

ראש הממשלה ביקש להציג מדיניות כלכלית המניפה דגל מרכזי אחד, היצוא: „הייתי נותן ידי לכל מדיניות כלכלית המעמידה במרכזה את היצוא. דומני שזה הכיוון הנכון להסתער עליו" – אמר. „אינני מציע להדפיס כסף, אולי אפשר אפילו להדק את התקציב הידוק נוסף באמצעות הידוקם של המנגנונים הביורוקרטיים. הגיע המועד לדון על הצעד הבא".

בסיום הישיבה הודה ראש הממשלה לתעשיינים על יוזמתם ועל הצעות הצמיחה שלהם ואמר כי הדיון לא תם והוא יימשך בישיבה נוספת.

משרד־האוצר ציין אתמול שטיעוני התאחדות התעשיינים בישיבה אצל ראש־הממשלה תאמו את מדיניות המשרד. האוצר אומר שהצמיחה הכלכלית צריכה להתבסס על הגדלת הייצור ולא על־ידי הגדלת התקציב. לדברי האוצר עמדה זו הוצגה על־ידי התעשיינים.

מודעי: מעגל שלילי

שר־האוצר יצחק מודעי, אשר נכח בישיבה, אמר לאחריה, שהוא חושש „שמה שהושג בדי עמל, כחסכון בהוצאות במשק יוענק עתה חזרה למשק הציבורי". מודעי הוסיף עוד שזהו מעגל שלילי. לדברי משרד האוצר יש תמימות דעים בינו לבין התעשיינים שמדיניות שכר לא מאוזנת תהיה שלילית. האוצר הזהיר מפני התערבות פוליטית בעניין זה וציין שרק על־ידי הצמדת השכר לפריון יהיה אפשר ליישם מדיניות שכר נכונה.

דיון בסיעת הליכוד

כתבנו בכנסת מוסר:
הנהלת סיעת הליכוד בכנסת תתייצב היום מאחורי שר־האוצר יצחק מודעי. ההנהלה גם תגנה את כל נסיונות המערך לכפות עליו את התחלת הצמיחה, בתוכנית הכלכלית של הממשלה.

הבוקר תיפגש הנהלת הסיעה לישיבה מיוחדת עם השר מודעי. הישיבה נקבעה אתמול. היא תהיה פתוחה לסיקור עיתונאי. במהלך הישיבה ידווח מודעי על הצלחת התוכנית הכלכלית ועל נסיונות המערך להסיטה מדרך המלך.

לראשונה — מטען צד הופעל בשטחים

מאת אבי בניהו,
כתב „על המשמר"

נהג אוטובוס אגד נפצע אמש בידיו בעת שנורו יריות והופעל מטען־צד נגד האוטובוס בו נהג. התקרית ארעה ליד כפר בלעה, 6 ק"מ צפונית לעיר טול־כרם. למקום התקרית הגיעו כוחות ביטחון הוטל עוצר על הישוב וסביבתו והוצבו מחסומים לאיתור וללכידת מבצעי הפיגוע. כתבנו מציין, כי בתקרית אמש הופעל לראשונה מטען־צד בשטחים.

רכבת אווירית

(המשך מעמוד ראשון)

ועידה של שרי החוץ של שבע מדינות ערביות, אשר דנים בדרכים להביא לסיום מהיר של המלחמה.

כחלק מהמאמצים הקדחתניים אשר עושות בעיקר מדינות המפרץ להביא לסיום המלחמה, הגיעו אתמול שרי־החוץ של סעודיה וכוויית לדמשק, כדי לבקש סיוע סורי.

שרי החוץ נפגשו עם הנשיא אסד, ויש להניח כי ניסו לנצל את מהלכיו הטובים בטהראן כדי להביא לסיום המתקפה האיראנית אשר גורמת בארצותיהם לחרדה רבה.

מוסיפים להתקדם

הצבא האיראני, הנתמך במסוקים, המשיך אתמול בהתקדמותו לאורך חצי האי פאו בדרום־עיראק – נאמר בהודעה שפורסמה בטהרן.

רדיו טהרן־שירה, כי הכוחות האיראניים חידשו את ההתקפה אתמול לפנות בוקר והתקדמו כמה קילומטרים לעבר נמל חצי העיראקי אום קאסר. נמל זה נמצא בקירבת הגבול בין עיראק לכוויית ו־55 ק"מ דרומית לנמל הנפט העיראקי פאו, שנכבש ע"י הצבא האיראני ביום שלישי.

ההודעה מטהרן אומרת, כי איראן שולטת עתה בשטח של 805 קמ"ר משטח עיראק בגדה המערבית של דרך המים שאט־אל־ערב.

כתבי חוץ שביקרו בפאו בשבת מסרו, כי היא נמצאת בשליטה מלאה של הצבא האיראני. לאחר מכן נלקחו 6 ק"מ מערבית לפאו וראו משם את האי הכוויתי ביביאן. כמו כן נלקחו העיתונאים 2 ק"מ צפונית לעיר פאו ושם ראו כיצד מטוסים עיראקים תקפו מתקני נפט.

חיל האוויר העיראקי תוקף

הכוחות העיראקיים המשיכו אתמול במיתקפת־נגד באיזור הנמל פאו, שם הם מנסים לכתר את הכוחות האיראנים.

חיל האוויר העיראקי ערך מאז אתמול לפנות־בוקר 300 גיחות על ריכוזי כוחות איראנים בדרום החזית. המפציצים העיראקים גם הפציצו אתמול ארבעה יעדים ימיים במפרץ ופגעו בסירת טילים איראנית.

רדיו בגדאד הודיע אתמול אחרי־הצהריים, כי המשמר הרפובליקאי נכנס לפעולה כדי לסייע לארמיה העיראקית ה־7 וליחידות עילית במיתקפת־הנגד.

מקור מוסמך בבגדאד אמר אתמול בערב, כי צבא איראן מתכונן למיתקפה נוספת באיזור.

מועמד נוסף לראש עיריית רמאללה — ואליד מוסטפה חמד

מאת מנחם עברי,
כתב „על המשמר"

למושל הצבאי ברמאללה הגיש את מועמדותו לתפקיד ראש העירייה, מועמד שני, ואליד מוסטפה חמד. המועמד הראשון הוא ג'מיל טריפה. ואליד חמד נחשב מתומכיו של ראש העירייה המודח, איברהים טוויל. עדיין אין יודעים במי יבחר המינהל האזרחי. ייתכן כי ימתין למועמדים נוספים, תומכי ירדן, אבל מסתמנת תמיכה מסויימת בג'מיל טריפה.

המשמר
עתון יומי
على الهمشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמירי
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב. טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חררים 102–121. טל' 6–231125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

„סולל בונה" אינה זקוקה לנדבות אלא לייבוא אשראי זול מחו"ל

אמר מזכ"ל ההסתדרות בישיבת הוועדה המרכזת ■ חברת העובדים החליטה למכור קרקעות הנמצאות בידי „סולל בונה" בסכום של 200 מיליון דולר – לממשלה ולמינהל מקרקעי־ישראל

מאת כתבנו לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר אתמול, בישיבת הוועדה המרכזת, כי ההסתדרות לא מבקשת מהממשלה שתיתן ל„סולל בונה" משאבים ממקורותיה היא אלא לאשר לקונצרן לגייס משאבים ממקורות בחו"ל בתנאי אשראי סבירים ונוחים.

קיסר אמר זאת בעת שמשלחת מטעם העובדים והמנכ"ל החדש אהוד שילה הופיעו בפני הוועדה המרכזת ושטחו את תביעתם, כי יזורז האיחוד עם „שיכון עובדים" וכי חברת העובדים תורה לכל יחידותיה להתקשר עם סולל בונה ולא להעדיף עבודת קבלנים פרטיים. כן דרשו שיבוטח לעובדים מקור פרנסתם.

עוד אמר קיסר כי אין להעלות על הדעת חיסול הקונצרן משום: „ללא סולל בונה — אין הסתדרות".

וכי „שיקולים פוליטיים מנחים את האוצר במדיניותו כלפי סולל בונה, ומי שנופל קרבן למדיניות כזו הם העובדים בקונצרן וההסתדרות אינה משלימה ולא תשלים עם כך".

יו"ר הארגון הארצי של ועדי החברה שמואל אדלשטיין אמר כי העובדים נאותו לעבור לשבוע עבודה מקוצר ולוותר בכך על שכר של 41 אחוזים לשם הבראת החברה.

בצמרת חברת העובדים התגבשה, במהלך הימים האחרונים, החלטה למכור קרקעות הנמצאות בידי סולל בונה בסכום של 200 מיליון דולר. בחברת העובדים מתכוונים למכור לממשלה ולמינהל מקרקעי ישראל את האדמות.

יצויין עוד כי כבר בשבועות הקרובים יתחילו בהפעלת תכנית ההבראה הכוללת פיטורי כאלפיים וחמש מאות עובדים ומיזוג היחידות.

הוויכוח עתה אינו האם — אלא כיצד סוגרים את הטלוויזיה

הסגירה טעונה אישור הממשלה, שר החינוך והכנסת

מאת אתי רונאל,
כתבת „על המשמר"

הוועד המנהל של רשות־השידור אישר אתמול את הקמתו של צוות מיוחד, שיכין תוכנית מפורטת לסגירת הטלוויזיה ולפתיחתה מחדש. הצוות, שיורכב ממנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת, מנהל הטלוויזיה, יאיר אלוני, חברי הוועד המנהל ישראל פלג ונתן ברון, נציגי היועץ המשפטי לממשלה ושר־החינוך, יגיש לוועד המנהל, בתוך חודש ימים, תוכנית שתפתור את בעיות הניהול ויחסי העבודה בטלוויזיה, ותאפשר את פתיחתה במתכונת חדשה במקרה של סגירה על־פי חוק הוראת שעה.

בכך אימצה הנהלת רשות־השידור את המלצת היועץ המשפטי לממשלה, הפרופ' יצחק זמיר, להקמת צוות, שינסח את הצעת החוק, שתאפשר להפסיק באופן זמני את השידורים בטלוויזיה הישראלית ולערוך בה ריאורגניזציה.

ימצה הדין

כותב הפרופ' זמיר: „אני מסכים שהשיבושים בשידורי הטלוויזיה היו חמורים ביותר, וניתן להסיק מן הנסיבות, כי נגרמו בכוונה על־ידי עובדי רשות־השידור". יחד עם זאת, קובע הפרופ' זמיר, כי סגירת הטלוויזיה באמצעות חקיקה מיוחדת, היא בלתי רגילה ובעלת השלכות מרחיקות לכת. ולכן היא צריכה להתקבל לא רק על־ידי הנהלת רשות־השידור, אלא גם על־ידי השר הממונה על ביצוע חוק רשות־השידור, ולאחר מכן, על־ידי הממשלה כגוף, לפני שתובא בפני הכנסת. „אם תתקבל החלטה כזו ניתן יהיה להתחיל בניסוח הצעת החוק" — כותב זמיר ומציע, כי בינתיים ישתמש מנכ"ל רשות־השידור בסמכויות שניתנו לו וימצה את הדין עם העובדים שסרחו. „אני חושב שההנהלה חוששת מהתנגשויות עם העובדים, ולכן היא מעלימה עין מכל מיני פגעים במקום לגלות תקיפות".

בעקבות ההמלצה תבחן הנהלת הרשות את האפשרות לפנות לבית־הדין לעבודה ולנכות משכרם של התאורנים, שסינוורו את חיים יבין ושל העובדים האחרים, שהיו שותפים להפרעות המאורגנות של „מבט לחדשות".

כן תערך הנהלת הרשות לקראת השבתת מגן אם השיבושים יימשכו גם בעתיד.

שר־החינוך, יצחק נבון, אמר אתמול, כי איננו ממליץ לסגור הטלוויזיה מבלי שתוכן תוכנית מפורטת, שתכלול את ההשלכות המשפטיות, הארגוניות והתקציביות של צעד מעין זה, וכן - לוח זמנים מחייב לפתיחתה מחדש. „אין לעשות זאת מתוך רוגזה, אלא בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה" — אמר נבון.

חבר הצוות המיוחד נתן ברון, אמר אתמול, כי עד כה היה היחיד שדרש לסגור את הטלוויזיה והוא שמח, שהוויכוח עתה איננו אם לסגור, אלא איך לסגור.

„וכשתיפתח הטלוויזיה מחדש, היא תהיה יעילה יותר, עם פחות כוח אדם וללא האבטלה הגלויה השוררת שם, נוסף על הפרות המשמעת" — אמר ברון.

אתמול התקיימה גם ישיבת בית־הדין המשמעתי, ששמע את כתב האישום נגד עורך „מבט" מיכאל קרפין, על האפלת המסך במשך 40 שניות. יצויין, כי קרפין ננזף כבר על ההודעות שמידר לאחרונה ב„מבט" על אי־שידורן של כתבות בגלל מחסור באמצעים טכניים.

ראובן באום: לא לנסוע לסיני

מאת בצלאל רובין,
כתבנו באילת

ראובן באום, האב השכול שבנו נרצח לפני ארבעה חודשים בראס־בורקה, פנה אתמול באיגרת אישית לאנשי ניגוד, מוסדות וארגונים, וכן לתושבי אילת בקריאה שלא לנסוע לסיני ולמצרים, עד שיתקבלו הסברים מממשלת מצרים לטבח ראס־בורקה, וערובות שמקרים כאלה לא יישנו בעתיד.

באיגרת נאמר: „לפני ארבעה חודשים נרצח בני אמיר בן ה־10 בראס־בורקה בסיני. לפני ארבעה חודשים נרצחו חברי הטובים חמן שלה, אשתו אילנה ובתם עליל בת ה־12. נרצחו אנניטה גריפל והילדות עופרי טוראל בת ה־13 וטינה ברי בת ה־10.

שבעה הנרצחים מתו רובם מפציעות קלות בלבד, כאשר היו במרחק של חצי שעה נסיעה מעירכם אילת. אולם הקצינים והחיילים המצריים עשו יד אחת עם החייל היורה ומנעו מחמורים, מרופאים ישראלים ומחובשים, להגיע לפצועים ולעצור את זרימת דמם. אותם קצינים וחיילים עמדו מולנו, מול חמורים, כאומר נשק לרצוח את כל מי שינסה להציל את הילדים הפצועים. וכל זה במרחק של חצי שעה נסיעה מעירכם אילת.

אני קורא לכם לא לחרפות ולהמשיך ולפעול ולדרוש מהקונסול המצרי לקבל את הסברי ממשלת מצרים לטבח בראס־בורקה. ולהסביר למצרים, כי נורמות המוסר שלנו מחשיבות חיי אדם כערך עליון. אני חושב גם שעד שלא נקבל את ההסברים הדרושים ועד שלא נקבל ערובות מבוססות לאי השנות מקרים כאלה, עלינו להפסיק לנסוע לסיני ולמצרים. מה שקרה לנו, לחברינו ולילדינו יכול לקרות לכל אחד ואחד מכם ולחבריכם הנוסעים לסיני." דברי האב השכול שהופצו אתמול באילת.

הבהרה

הכותרת „חנא סניורא לאלעזר גרנות: אש"ף תומך בהחלטות האו"ם 242 ו־338" שהופיעה בעיתוננו ביום 14.1.86, אינה משקפת את דברי סניורא כפי שהופיעו כמדוייק.

בגוף הכתבה נאמר: „אש"ף תומך בכל החלטות האו"ם הקשורות בבעייה הפלשתינית כולל 242 ו־338".

הגזרות פגעו גם במתנדבים

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהגן מכשולים חמורים בדרכם של ארגוני התנדבות הסקנדינביים לקיבוצים בישראל. 3 הוראות שהגיעו לאחרונה מצד התנועות הקיבוציות בישראל, לארגוני ההתנדבות והידידות לקיבוצים בסקנדינביה, מעמידים בסימן שאלה את המשך קיומם של ארגונים אלה.

ההוראה האחת, מורה על צמצום מספר היוצאים ב־25 אחוזים, ההוראה השנייה מגבילה את משך השהות המכסימלית ל־3 חודשים בלבד, וההוראה האחרונה, בתוקף החל מ־15 בפברואר, מעלה את מספר שעות העבודה של המתנדבים ל־48 בשבוע, דבר שימנע מהם הכרת הארץ.

ארגוני הידידות הסקנדינביים, העוסקים בהבאת המתנדבים, מצויים ביאוש, משום שההוראות האחרונות יכולות להביאם למשבר, שיוריד לטמיון עבודת נמלים מאומצת של שנים למען ישראל. שגריר ישראל בדנמרק, שמאי כהנא, אמר לכתבנו, כי הוא חושש שהדבר עלול להיות מכה קשה לקשרים האמיצים שהתפתחו משך השנים.

ראשי ארגוני ההתנדבות והידידות עומדים לשגר נציג מיוחד לישראל להסברה. בשנה החולפת שיגרו הארגונים הסקנדינביים כ־3000 מתנדבים מתוך כלל 35 אלף המתנדבים.

בדנמרק בלבד חלה עליה של כ־10 אחוזים מ־1066 ב־1984 ל־1160 ב־1985. המתנדבים נקלטו ב־62 קיבוצים של התק"ם והקיבוץ הארצי.

הישובים הערביים באזור נצרת יתאמו המאבק באבטלה עם ההסתדרות

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

נציגי ההסתדרות וראשי הרשויות המקומיות הערביות בנצרת וכפרי הסביבה קוראים לממשלה למצוא פתרונות מיידיים לבעיית אלפי המובטלים בעיר ובאיזור.

נציגי שני הגופים, שהכריזו על עצמם כמטה למאבק באבטלה, התכנסו בנצרת. הם יצאו בקריאה לממשלה להעניק לנצרת מעמד של איזור פיתוח א'.

המתכנסים שעמדו על חומרת האבטלה המחריפה והולכת באיזור, הדגישו את הצורך במאבק המשותף להסתדרות ולרשויות המקומיות. הם החליטו לתאם את מהלכיהם עם מטה המאבק נגד האבטלה בוועד הפועל של ההסתדרות.

הכנס הטיל על מזכיר מועצת פועלי נצרת מוחמד אבו אחמד, לבוא בדברים עם יו"ר המטה הכללי חיים הברפלד והחליטו אף להזמינו לעמוד בראש הפגנת המובטלים בנצרת, האמורה להתקיים בעוד שבועיים בעיר.

הכנס קרא לשירות התעסוקה לפתוח לשכות מירשם למובטלים בכפרים הערביים, בדומה לשאר הישובים בארץ ושלא להכביס שלמובטלים הערבים יוצעו עבודות יזומות בייעור. מזכיר מועצת פועלי נצרת, שסקר את מצב האבטלה באיזור, אמר שמנתונים הנמצאים בידיו, עולה שמספר דורשי העבודה הערביים מגיע לכ־4500 שהם מהווים 20 אחוז מכוח העבודה באיזור.

המדען נלסון מאסין מוציא מתא־המטען של מכוניתו שיחזור של ראשו של הפושע הנאצי יוזף מנגלה. מאסין מבקש לחזק תהנחה, כי שרידי הגופה שנמצאו בברזיל לפני חודשים אחדים הם אכן של מנגלה. לדבר המשוחזר הזה, העשוי שעווה צריך להוסיף שיער ושפם. ואז אולי תהיה התמונה מושלמת. (צילום: אי.פי.)

המשטרה תבדוק ההיבט הפלילי של דברי ההסתה הגזעניים בוועידת „כך"

מאת בצלאל עמיקם ומוטי בסוק, כתבי „על המשמר"

המשטרה בודקת אם אין בדברים שנישאו בוועידת „כך" משום הסתה מבחינה פלילית. כן נבחנת השאלה אם אין בדברי הגנאי כנגד נשיא המדינה משום העלבת עובד ציבור.

מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס הדגיש עם זאת, כי יוגשו כתבי אישום נגד החשודים בהפרת הסדר בכניסה לאולם הועידה. הכוונה היא למפגיני „מנע" ו„שלום עכשיו" שנעצרו במהלך ההפגנה נגד הגזענות ביום רביעי שעבר.

החקלאים תובעים הוזלת המים ושאר התשומות בעקבות הדלק

מאת י. גלילי,
כתב „על המשמר"

הוזלת מחירי המים ותומרי הדלק לחקלאות תוזיל את עלויות הייצור של המגזר היצרני, תגדיל את היקף ייצוא תוצרת חקלאית טריה ומעובדת בכ־100 מיליון דולר בשנה. כן יגדל כושר התחרות של מוצרי הייצוא של התוצרת החקלאית בחו"ל — נאמר בתזכיר שהגיש המרכז החקלאי לשרי הממשלה, חברי כנסת ולראשי משרד החקלאות.

מיכה אפרתי, יו"ר אגף המשק במרכז החקלאי, קובע בתזכירו כי ירידה ניכרת במחירי הדלק בעולם משפיעה על חלק ניכר ממחירי התשומות החקלאיות כגון מחירי המים, עבודות המכונות החקלאיות, הובלת תוצרת חקלאית, מחיר ייצור הדשנים הכימיים וחומרי ההדברה, חומרים פלאסטיים ועוד.

לפיכך תובע המרכז החקלאי ממשרד האוצר להוזיל את מחיר המים ב־7 סנט הקוב (במקום 10 — 11 סנט) כפי שדורש האוצר.

המרכז החקלאי תובע עוד: הגדלת התמיכה הממשלתית לייצוא החקלאי ב־10 אחוזים נוספים על התמריץ הניתן כיום שהוא 11 אחוז. הדבר מחייב תקציב נוסף של 70 ש"ח; הכפלת תקציב הפיתוח של משרד החקלאות בנושא המים ל־21 מיליון שקל במקום 10.7 מיליון שקל עתה; להגדיל תקציב פיתוח מקורות המים במדינה של חברת „מקורות" ל־70 מיליון דולר במקום 50.6 מיליון דולר כיום דבר שיוסיף למשק המים בשנתיים שלוש כ־200 מיליון קוב מים; לשמור על רמת סובסידיה של 25 אחוז בביצים ופטמים ו־19 אחוז בחלב במקום 9 אחוז. דהיינו, תוספת תקציב של 30 מיליון ש"ח. כמו כן להגדיל את השתתפות הממשלה בקרן לנזקי טבע ל־50 אחוז כפי שהיה בעבר במקום 40 אחוז כיום, דבר המחייב תוספת תקציב של 2.2 מיליון שקל חדש.

הורדת מחירי הדלק והכספוא בשוק העולמי ושחיקת־השכר, חייבים להשפיע על הורדת התשומות של החקלאים: גרעינים ב־10 אחוז, כוספא ב־15 אחוז, דישנים ב־10 אחוז, חומרי הדברה כ־10 אחוז, הובלה 10 אחוז ומוצרים פלאסטיים 10 אחוז. הורדת מחירים אלה ונוסף למים יביאו כנאמר בתזכיר של המרכז החקלאי על ריווחיות הייצוא והורדת המחירים של המוצרים לשוק המקומי. ואו הפחתה בסובסידיות.

95 תיקים של הקיבוצים בדרום הועברו לירושלים ל„יעול הגבייה"

מודעי מעניק „טיפול מיוחד" לקיבוצים והולך בעקבות ארליך המנוח שקיווה למצוא „אוצרות"

מאת רפאל גאון,
כתבנו בדרום

בפגישה שנערכה בין נציב מס ההכנסה ועוזריו, לבין מזכיר מועצת פועלי אשקלון וועד עובדי מס הכנסה, בסוף שבוע שעבר, אומת החשש שאין המדובר בהעברה זמנית של 95 תיקי מס ההכנסה של הקיבוצים לירושלים, אלא בהעברה קבועה בעקבות ההחלטה של נציבות מס ההכנסה להקים מחלקה מיוחדת בנציבות בירושלים שתטפל בקיבוצים.

לנציג מועצת הפועלים באשקלון הוכחה, כי אין הכוונה „לגמור" את הסניף של מס ההכנסה וכל 100 העובדים המועסקים בו ימשיכו את עבודתם.

זאת בעקבות הטענה, כי הגבייה „אינה יעילה ואינה עונה על הצרכים". אנשי הקיבוצים באיזור המטפלים בענייני מס הכנסה במשקיהם סרבו למסור תגובה רשמית, אך הזכירו בלעג כיצד בשעתו ניסו „לייעל את הגבייה שתענה על הצרכים" בתקופתו של ארליך, ואחרי בדיקה יסודית החזירו כספים לקיבוצים ששילמו יותר מן המגיע להם.

בעניין אחר נמסר כי הוחלט לקבוע, כי חברי קיבוצים או מושבים שיתופיים לא יהיו זכאים לקיצבה בעד ילד ראשון אם ההכנסה שלפיה משלם הקיבוץ או המושב השיתופי מקדמות דמי ביטוח בעד בני זוג, עולה על 118% מהשכר הממוצע.

„תעודת פטירה לאפרטהייד"

מאת יוסף אלמרן,
כתב „על המשמר" בשוויץ

ז'נבה — „החוק המוצע על־ידי ראש הממשלה שלנו הוא תעודת פטירה של האפרטהייד", אמר אמש בטלוויזיה השווייצית שר־החוץ הדרום־אפריקני פיק בותה. נוסף לדבריו המפתיעים, אמר פיק בותה שממשלתו מבקשת ממדינות המע־רב „להמתין בסבלנות לתיקונים בדרום־אפריקה" ושהיא מוכנה לשחרר את המנהיג השחור מנדלה תמורת סחרוב וקצין דרום־אפריקני שבוי באנגולה.

פיק בותה נפגש בז'נבה עם תת שר־החוץ האמריקני צ'סטר קרוקר ועם נשיא הצלב האדום הבינלאומי, אלכסנדר היי.

רייגן וקוהל מברכים על שיחרור שצ'רנסקי

הנשיא רייגן וקנצלר מערב־גרמניה, הלמוט קוהל, פירסמו בסוף השבוע הודעה משותפת, שבה הם מקדמים בברכה את שחרורו של אנטולי שצ'ראנסקי, ומציינים כי הוא היה כלוא בברית־המועצות מטעמי מצפון.

שגרירות מערב־גרמניה בתל־אביב מסרה אתמול לפרסום את תוכן ההצהרה המשותפת, ובה נאמר להלן: „שיחרורו הוא תוצאה של עבודה משותפת גרמנית־אמריקנית במשך תקופה ארוכה. הנשיא הביע בפני הקנצלר קוהל את תודתו הלבבית על התרומה המשמעותית שתרמה הממשלה הפדרלית המערב־גרמנית לשיחרורו של שצ'ראנסקי. הקנצלר המערב־גרמני מעוניין לתרום לכל מאמץ העשוי להוליך לשיפור יחסי המזרח והמערב, בייחוד בתחום זכויות האדם". (עתים)

חוג משוב בעבודה קורא לצור שלא לבקר בדרא"פ

חוג משוב במפלגת העבודה קורא לשר הקליטה יעקב צור שלא לנסוע לביקור בדרום אפריקה. משוב קובע כי בעת הזו שעה שמדינות העולם החופשי מחרימות את דרום אפריקה וכאשר משטר הדיכוי הגזעני מגיע לשיאים חדשים, תהיה זו טעות קשה אם נציג בכיר של ישראל יגיע לארץ זו. (שע"ה)

נציגי העיירות הפגינו שמעו הבטחות והתפזרו

מאת בצלאל עמיקם,
כתב „על המשמר"

„בפעם הבאה לא נעלה לכאן. השרים יבואו אלינו. נסגור את עיירות הפיתוח, נחסום את הכבישים" — הטיחו מפגיני עיירות הפיתוח שהתקבצו ב„גבעת ההפגנות" מול לשכת ראש הממשלה בירושלים.

קשה לדעת אם דברי האיום פעלו לרכך את ליבם של השרים. אך שעה קלה לאחר מכן הם יצאו אל המפגינים. ראש מועצת מגדל העמק, נציג המפגינים שאול עמור שהוזמן לישיבת הממשלה, יצא אליהם והכריז: „פרס אמר, כי עוד היום נשב עם נציגי האוצר, הפנים ומשרד ראש הממשלה לסכם את הסכומים שהממשלה חייבת להזרים לעיירות הפיתוח".

בעקבות דבריו התפזרו המפגי־נים. תחילה אל הכותל ומשם לבתיהם, כשקבוצה מצומצמת נותרה להמשיך בדיונים עם באי כוח הממשלה.

כשהגיעו המפגינים מעיירות הפיתוח בשיירה ארוכה של אוטובוסים לבניין ראש הממשלה בירושלים, המתינו להם במקום עשרות שוטרים וחיילי משמר הגבול, מצויידים באלות ובמגינים. כשהבעתי תמיהתי מריכוז כוחות כה גדול, הסביר לי אחד ממפקדי המשטרה: „כשרואים כוחות כאלה, אין פלא שמתנהגים יפה".

ראש הממשלה הקים ועדת פקידים שתבדוק את צורכי הערים והעיירות, ובעקבות הבדיקה יתקיים דיון בנושא זה, בהשתתפות ראש הממשלה, שר האוצר ושר הפנים.

„רוצות עמדות כוח לא מחמאות"

בתצלום מימין ח"כ שולמית אלוני, משמאל ח"כ חייקה גרוסמן ולידה ח"כ גאולה כהן (תצלום: י.פ.פ.א)

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

פוליטיקאיות מהקואליציה והאופוזיציה – מהשמאל ומהימין – התייצבו אתמול יחד במסיבת עיתונאים מטעם שדולת הנשים בישראל וקראו לקידומן של הנשים במערכות המפלגתיות ובמרכזי ההכרעה. בין המשתתפות: חייקה גרוסמן וגאולה כהן, שולמית אלוני ומרים תעסה גלזר, שרה דורון ועדנה סולודר.

העיתוי להתכנסותן של הפוליטיקאיות, אשר כבר „עשו זאת" – והגיעו לכנסת, קשור בקיומן של ועידות מפלגתיות בחודשים הקרובים בתנועת החירות, במפלגת העבודה, בתנועת התחיה ובמפד"ל.

ח"כ שולמית אלוני, אשר איננה חסידה של שריון מקומות לנשים, ציינה את העבודה השחורה שעושות הנשים בשטח, ואמרה, כי על המפלגות לאפשר לנשים המעולות להיות מייצגות של הציבור בארץ במערכות השונות.

ח"כ גאולה כהן שיבחה את התכונות הפוליטיות המובהקות של האישה: אמיצה, מעשית, דיפלומטית ולוחמת. יש להן שכל לא פחות מאשר לגברים. אך חושים טובים יותר לפעמים. לא מדובר בקיפוח הנשים אלא בקיפוח החברה, אמרה.

לדעת ח"כ חייקה גרוסמן הייצוג חשוב, אך אינו חזות הכל. היתה לנו ראש ממשלה אישה, וזה לא קידם את מעמד האישה בארץ.

בהתייחסה לשריון מקומות אמרה, כי הוא כורח ולא מוצא אידיאלי. מה גם שהשריון צריך להיות מינימום. אך הוא הופך תמיד למקסימום. היא סנטה בעיתונאיות אשר שואלות תמיד כל פוליטיקאית איך היא מסתדרת בבית – מדוע לא שואלים את הפוליטיקאי איך הוא מסתדר בבית!

עדנה סולודר אמרה, כי מעולם לא הסכימה להבחר רק משום שהיא אישה. זהו עלבון להיבחר בזכות כישורים של מין או שמלה. לדבריה יש להשתחרר מסטריאוטיפים ולהקדיש יותר לחינוך פוליטי.

ח"כ מרים תעסה־גלזר אמרה כי היא בעד שריון. כשהמצב יהיה נסבל – נדון בביטול השריון. לדעתה, צריך לעזור לפעמים לדמוקרטיה. היא ציינה את ערכן הסגולי של 10 הח"כיות העולה על זה של הח"כים.

ח"כ שרה דורון טענה, כי על הנשים להפסיק עם האפולוגטיקה. לדבריה יש לקרוא לנשים לא להצביע למפלגה שאין לה יצוג של נשים. אנחנו מקבלות מחמאות לרוב – אך לא עמדות כוח – אמרה.

כתבתנו מציינת, כי העתונאים הבודדים שהשתתפו במסיבת העתונאים נבלעו לגמרי בין הנשים הרבות שישבו משני צדי השולחן, בין הפוליטיקאיות והעתונאיות.

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק ח.מ. 10/86

בענין: חוק הצהרות מות תשל"ח–1978
ובענין: הצהרת מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן
המבקשות: 1. עדינה פטל תמרי
2. לינה גרשטיין
ע"י ב"כ עוה"ד ח. חובב ו/או נ. ורצברגר, מרחוב הלל 12, ירושלים

הודעה

להוי ידוע כי עדינה פטל תמרי ולינה גרשטיין באמצעות ב"כ עוה"ד ח. חובב ו/או נ. ורצברגר, מרחוב הלל 12, ירושלים, פנו אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי שנות השואה שנעלמו כמפורט להלן ומשערים כי כולם נספו בתקופת השואה או לפניה. בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 10.4.86 בשעה 9.30.

וזה תיאורם לפי הצהרת המבקשות:

	השם	מקום ותאריך לידה	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים אחרון	שמות קרובים	מקצוע	אזרחות	נראה לאחרונה בחיים
1.	זיינדל מלכה שפייזר	פולניה 1884	פרשמישל	פרשמישל	1. עדינה פטל תמרי המשוררת 4 ירושלים 2. רפאל תמרי, שכון אשר 34, רעננה	עובר חווה	פולין	פרשמישל, 1942
2.	ליבה שפייזר	טרויאנה, אוסטריה, 1887	פרשמישל	פרשמישל		מורה, ע. בית	פולין	פרשמישל, 1942
3.	מרילקה שפייזר	פרשמישל, פולניה	פרשמישל	פרשמישל		לא ידוע	פולין	פרשמישל, 1942
4.	רווה שפייזר	פרשמישל, פולניה	פרשמישל	פרשמישל		לא ידוע	פולין	פרשמישל, 1942
5.	חיים אלתר לנדרר	לא ידוע	נוביסונץ'	נוביסונץ'		סוחר	פולין	נוביסונץ', 1941
6.	לינה (שחרין) לנדרר	1921	נוביסונץ'	נוביסונץ'	1. לינה גרשטיין, דגניה 16, חדרה 2. דבורה לוינברג, ונצואלה	עקרת בית	פולין	נוביסונץ', 22.1921
7.	רגינה לנדרר	קריניצ'ה, פולין	נוביסונץ'	נוביסונץ'		לא ידוע	פולין	ללנינהבר רוסיה 3.1942
8.	מרים לנדרר	קריניצ'ה, פולין	נוביסונץ'	נוביסונץ'		עקרת בית	פולין	לא ידוע
9.	ליאון לנדרר	קריניצ'ה, פולין	נוביסונץ'	נוביסונץ'		סוחר	פולין	נוביסונץ' 1941

כל מי שיש לו ידיעות על האנשים המתוארים לעיל או מי מהם, מתבקש בזה להמציא לבית המשפט, בין בכתב עד ליום הדיון ובין בעל פה לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל. וכל אדם הרוצה להתנגד להצהרת המוות יתייצב לפני בית המשפט במועד הנקוב, אם בעצמו ואם ע"י ב"כ, וינמק את התנגדותו או ימסור לבית המשפט הצהרה בשבועה שניתנה על ידו שבה פורטו טעמיו להתנגדות, או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי התנגדותו שאם לא כן יחליט בית המשפט כטוב בעיניו.

ד"ר אליהו צ' בן־זמרה, שופט בית המשפט המחוזי ירושלים

אנשים ואירועים

מחשבי המשטרה עסוקים בזיהוי נשים יפות

וולינגטון. — שרת המשטרה של ניו־זילנד, אן הרקוס, ציוותה בסוף השבוע שעבר על עריכת חקירה בהאשמות, כי אנשים בניו־זילנד מנצלים את המחשבים במרכז הרישום הארצי — לזיהויין של נשים יפות, העוברות במכוניותיהן על פני מכוניות הסיור של המשטרה.

שרת המשטרה אמרה לעיתונאים, כי ציוותה על עריכת חקירה פנימית בנושא. כן פנתה אל אישיות שעמדה בעבר בראש שירות־הביון של ארצה, על מנת שיחקור אף הוא את הנושא.

ההאשמות בנושא זה הושמעו על־ידי סמל משטרה שפרש לאחרונה, ואשר טען כי המחשבים במרכז הרישום הארצי מנוצלים לרעה באורח מתמיד.

המדובר הוא בקשת רחבה של נושאים, החל באספקת מידע לידידיהם של אנשי המשטרה המבקשים לקנות מכוניות, וכלה בגילוי נתונים אישיים של נהגות יפות, שמצאו חן בעיני השוטרים.

כל רישומי המחשב בנושא משטרה ופנים של ניו־זילנד מרוכזים במרכז הרישום בעיר ואנגאנו שבאי הצפוני של ניו־זילנד. (עדי)

התפטר בעקבות ההצעה „להרוג יהודים עשירים"

דיסלדורף. — הרוזן וילדריך פון שפה, ראש העיר של קורשנברויך, שליד דיסלדורף, התפטר מתפקידו על רקע הערה שהשמיע באחרונה, שכדי לאזן את תקציב עירו מן הרצוי „להרוג כמה יהודים עשירים".

ראש העיר, חבר האיגוד הנוצרי־דמוקרטי, נאלץ להתפטר מתפקידו ולוותר על מושבו במועצת העירייה בעקבות ביקורת חריפה שנמתחה עליו.

פון שפה השמיע הערה זו בישיבה של מועצת העירייה, שנערכה ב־16 בינואר, שלושה ימים לפני שראש ממשלת ישראל, שמעון פרס, עמד להגיע לביקור בגרמניה־המערבית.

הוא התנצל לאחר מכן על הערתו ואמר, כי לא התכוון לפגוע באיש. הועלתה ההצעה להעמיד את פון שפה, בן ה־59, למשפט על דבריו האנטישמיים. (עדי)

אסירי ציון — האחים גולדשטיין יורשו לצאת

אסיר ציון לשעבר גרגורי גולדשטיין ואחיו, פעיל העלייה יסיי גולדשטיין, קיבלו הודעה ממשרד האשרות בטביליסי, שם הם מתגוררים, כי לאחר כינוס הוועדה הקומוניסטית — יורשו לצאת מבריה"מ.

גרגורי ויסיי הגישו בקשתם הראשונה לעלייה לפני למעלה מ־15 שנה. מאז הועמדו בפני הטרדות בלתי־פוסקות וניהלו מאבקם בשנינות רבה, בעקשנות יתירה ובאומץ לב בלתי־רגיל.

במרס 1978 נלקח גרגורי מביתו והובא למפקדה הראשית של הק.ג.ב. הוא נשפט ונדון לשנת עבודת פרך במחנה סיבירי. האשמה היתה „טפילות". הוא ריצה עונשו וחזר לעיר מגוריו — טביליסי. (עש"ת)

„שפיגל": סחארוב עשוי להשתחרר במאי

בון. — השבועון המערב־גרמני „שפיגל" מסר אתמול מפי מקורות מקורבים לקנצלר קוהל, כי הם סבורים שחתן פרס נובל לשלום אנדרי סאחארוב, ממתנגדי המשטר הסובייטי, עשוי להשתחרר במאי או ביוני.

בכתבת־שער על חילופי המרגלים שהיו בשבוע שעבר על גשר גליניקה, שבמסגרתם שוחרר גם שצ'רנסקי, מסר „שפיגל", כי החילופין בברלין היו מעין „חזרה" לעיסקה גדולה יותר — שחרור של סאחארוב.

מומחים בלשכת הקנצלר משערים, כי סאחארוב עשוי להשתחרר במאי או ביוני, בהקשר עם ועידת פיסגה שנייה בין הנשיא רייגן והמנהיג הסובייטי גורבאצ'וב, מסר השבועון, בלי לנקוב במועד לוועידת הפיסגה.

השבועון הבריטי „אובזרוור" פירסם אתמול מכתבים מאת סאחארוב, בהם הוא מתאר את העינויים שעונה כאשר אושפז על כורחו משך ארבעה חודשים בבי"ח בגורקי, בקיץ. (עיה, ע"צ)

אזכרה במלאות שבעה למות ישראל גלילי

בסמינר אפעל נערך אתמול טקס לציון מלאות שבעה למותו של ישראל גלילי ז"ל. האלוף מיל. משה כרמל, שכיהן כשר בממשלה יחד עם גלילי, העלה זכרונות מהתקופה בה היה מפקד חבל הצפון במלחמת השחרור. בדבריו ציין כרמל, כי „רק עקב עמידתו הנחרצת של גלילי נכלל הגליל המערבי בגבולות מדינת־ישראל".

ההיסטוריון ד"ר מאיר פעיל אמר, כי למרות חילוקי הדעות שהיו לו עם גלילי, בייחוד בשנים האחרונות, הוא מצא אצל גלילי אוזן קשבת לדעות שהשמיע לו.

בטקס נכחו תלמידי סמינר אפעל, סגל המורים והמרצים ואנשי התנועה הקיבוצית המאוחדת.

אבי בניהו

רה"מ מעניק ראיון לעתונאית המצריה ס. זולפיקר הכותבת באח'בר אל־יום. (תצלום: יעקב סער)

צמיחה מילולית

„להיטיב עם ההון"...

מאת לוי מורב

אילו היתה הצמיחה יכולה להתקיים מדיבורים, היתה בעיית המשק הישראלי נפתרת מזמן. כמות כזאת של מילים בעד ונגד, בעד אבל אחר־כך, היתה יכולה בקלות לחולל צמיחה בקצב יפאני. הצרה עם הצמיחה המילולית המשתוללת במקומותינו היא הבילבול של המושגים, שנוצר בעקבות שימוש שגוי ומטעה במונחים כלכליים.

עיתון „הארץ", ולא במקרה, התגייס כאיש אחד, מהעורך הכלכלי דרך הפרשנים הכלכליים טל ושוויצר ועד לפובליציסט הראשי יואל מרקוס, למאבק חורמה בצמיחה המאיימת על המשק הישראלי. האחרון מצטט אפילו את שר־החוץ של ארה"ב ומומחים כלכליים עלומי שם, הטוענים ש„הצמיחה חייבת לבוא מאליה". ככה, מעצמה. מחוכה. מהאין היא תקום, כמו עוף החול, ומאליה תעטה נוצות ותצמח ותצמח. כמאמר מערכת אפילו התעלה „הארץ" על עצמו והכריז קטגורית: „מי שמדבר על „צמיחה" (כך במקור, במרכאות) מתכוון למעשה למדיניות של „להיטיב עם העם".

אני מוכרח להודות, שאיני מבין. כל מי שמדבר או עושה צמיחה, מתכוון „להיטיב" עם העם במובן השלילי? בתקופתו של פנחס ספיר צמח המשק הישראלי בקצב של שתי ספרות בשנה (10 אחוז ויותר) ובכל זאת רמת החיים עלתה בשיעור נמוך יותר מגידול התוצר הלאומי. גם ביפאן ובארה"ב יש גידול בתוצר והלא היא הצמיחה המפורסמת, גם לנפש וגם במונחים מוחלטים, לעומת שנה קודמת. חלק מן הגידול בתוצר מופנה להעלאת רמת החיים. בכך אין פסול. יתר על כן, כל מדיניות כלכלית נבונה ומתקדמת, ודאי סוציאליסטית, מטרתה „להיטיב עם העם". השאלה היא, עם מי מיטיבים.

התוכנית הכלכלית, האהובה כל כך על „הארץ" ועל טדי פרויס מ„דבר", היטיבה עד כה בעיקר עם בעלי ההון, שגרפו ריווחי ריבית של 3.1 מיליארד דולר בחצי שנה. את האינפלציה ניתן היה לבלום בקלות גם עם ריבית נמוכה הרבה יותר. אין ויכוח שעצירת האינפלציה היתה תנאי הכרחי — אבל לא מספיק — לחידוש הצמיחה. אם תשמור הממשלה, ואני מטיל בכך ספק, על שער החליפין הקבוע — אין שום סיבה שבעולם להתחדשות האינפלציה.

תנובת הכסף

הסיבה היחידה עלולה להיות שההון המתחזק, המיוצג על ידי שר האוצר, חברי כנסת, עיתונאים ופרופסורים לכלכלה, זקוק לרווחים נוספים ומהירים. בעלי תיקי ההשקעות שגייסו תשואה שקלית נטו של יותר ממאה אחוז בחצי שנה, בזכות הריבית המטורפת, זקוקים למקורות נוספים להתעשרות.

הצמיחה לא יכולה להתחדש מאליה במשק בו הריבית הריאלית מגיעה ל־100 אחוז במונחים שנתיים. זהו טירוף גמור, שמביא, וביא כתוצאה, להתכווצות של כל המערכת היצרנית במשק הישראלי. שום ענף לא יכול להניב רווחים בשיעורים כאלה כמו שמניב הכסף. כדי לחדש את הצמיחה חובה להוריד את הריבית ל־10 אחוזים בשנה. זה ישפיע מיד בכמה כיוונים. עלות הייצור, שהאשראי הוא מרכיב מרכזי בו, תרד ותביא להורדת מחירים הן בשוק המקומי והן בחו"ל. הכסף הזול יעבור לרשות משקיעים ותעשיינים, כדי להחליף ציוד שהתבלה או התיישן טכנולוגית. וכמובן יעודדו את ההשקעות בתעשייה, בחקלאות ובמלונאות, המיועדים להגדלת היצוא. בסופו של דבר ישתפר שיפור במאזן התשלומים ועצמאות כלכלית.

להורדת מחיר הכסף תהיה השפעה חיובית נוספת. תעשיינים ואחרים, המעדיפים לגלגל כספים כפעילות הנוכחית שלהם, יואלצו להעביר את עודפי הכספים מהרווחים הפיננסיים לפעילות תעשייתית ויצרנית. כל עוד קיים הפיתוי של רווח קל ומהיר מן ההון, אין לתעשייה תקומה.

לכן, צמיחה לא מתחדשת מאליה. זה איננו איזה מעשה כשפים נוסח „דאוס אקס מכינה". כדי שהצמיחה תתחדש צריך להשקיע כסף, להעלות שכר־עבודה, לחפש אחרי רעיונות חדשים. ליצור תנאים שיאפשרו למי שמשקיע בתעשייה ובחקלאות להרוויח יותר ממחיר הכסף או מהשקעות פיננסיות.

צמיחה נוסח רפ"י

אין זה מקרה ש„הארץ" והפרופסורים לכלכלה, ושר האוצר יחד עם סגנו ויגאל כהן־אורגד ושאר ירקות, קמו כאיש אחד להילחם בחידוש הצמיחה. והנימוקים מצחיקים. אני לא מעריץ נלהב של שמעון פרס. ואיני יודע בדיוק לאיזו צמיחה הוא מתכוון. הוא הרי דאג אישית להעביר את הצעת התקציב ל־86/87, שהיא אנטי־צמיחה ולפחות א־צמיחה. לכן אני לא קופץ על הצעות הצמיחה מבית־המדרש של רפ"י ההיסטורית ופרס ויעקובי.

יש לי חשש כבד, שמדובר או בצמיחה נוסח ה„לביא", „סולתם", מספנות ישראל והתעשייה האווירית. כלומר פרוייקטים צבאיים מיותרים ובזבזניים במקום פרוייקטים אזרחיים. או שבעצם מדובר על ניסיון להוציא כמה מאות מיליוני דולרים מהקופה הקטנה של מודעי כדי להציל את סולל־בונה, צים, קופת־חולים, תנועת המושבים ועוד כמה עניינים מעיקים. גם אילו היתה הגירסה הזאת נכונה, אין בכך פגם, לדעתי. עדיף להוציא 100 מיליון דולר על גורמים יצרניים וחיוביים כמו תנועת המושבים, סולל־בונה, קופת־חולים וצים, מאשר להעביר את מחזיקי תיקי ניירות הערך בחברה „נשואה" או „החברה המרכזית".

אם רוצים שהצמיחה תתחדש „מאליה", אפשר גם להוריד את מחירי המזון. ולא בעשרה אלא בעשרים אחוז, בהתאם לירידת מחירי הדלק בעולם. ואת מחירי החשמל לתעשייה בעשרה אחוזים ולא בשניים. אפשר גם להוריד את המיסים על עבודה. כל הדברים האלה, יחד עם שיחרור הכספים המיועדים להלוואות פיתוח, יכולים להביא חידוש מיידי של הצמיחה. ללא צורך לחכות למשיח, מה שמתנגדי הצמיחה קוראים — סיום שלב ההבראה.

שיפור זמני

השיפור הנוכחי במאזן התשלומים הוא

(המשך בעמוד 8)

כלכלת „40 הקילומטר"

מה פירוש „עכשיו נגמר שלב הבלימה ומתחיל שלב הצמיחה"? את מי מבקשים להשקיט בדיבורי צמיחה? ■ „הצתה מאוחרת" ב„עבודה"

מאת גדי יציב

התוכנית הכלכלית להצלת המשק הגיעה, עד לשלב זה, לטווח של ארבעים קילומטר. עד כאן צדקה הממשלה והכל היה בסדר, אבל כאן צריך לעצור ולשנות כיוון. כך בערך הכריז השר לכלכלה גד יעקובי, ואיתו עוד חברים במפלגת העבודה, ובמידה מסויימת גם ראש הממשלה עצמו, בדבריו בישיבת סיעת המפלגה ביום שלישי בשבוע שעבר. „הכרחי מפנה במדיניות הכלכלית והחברתית בתקופה הקרובה", אמר גד יעקובי. „אם לא יהיה מפנה המחיר עלול להיות כבד מאוד".

הוא לא אמר, כמובן, „ארבעים קילומטר". זו אסוציאציה פרטית שלי, זיכרון ימים לא רחוקים כל־כך. האמנם לגיטימית האסוציאציה הזאת? האם באמת יש קשר כלשהו בין תהליכי שיקול הדעת וקבלת ההחלטות במפלגת העבודה עם פרוץ מלחמת לבנון ועם קבלת התוכנית להצלת המשק?

מבחינה אחת חשובה יש כאן קשר מובהק: תמיד הם ניצתים מאוחר. תמיד הם אומרים את הדברים הנכונים מאוחר מדי, ואת הדברים הנכונים הם אומרים כאשר עדיין אפשר להימנע מהשגיאות. „מתרחשות התפתחויות המורות במשק ובחברה ודרוש מיפנה מיידי", אומר גד יעקובי. מה פירוש הדבר „מתרחשות"? מי הרחיש את ההתפתחויות וגרם להן? אצבע אלוהים בדבר? תנאי סחר בינלאומי קשים במיוחד? הבצורת גרמה לכך? אמצעי התיקשורת אולי? האופוזיציה השמאלית? הרי מלכתחילה היה ברור כשמש שההתפתחויות הללו אכן יתרחשו בעקבות, בגלל ועל־ידי התוכנית הכלכלית של הממשלה.

בדידות לא נשכחת

קוראי עיתון זה, וכן גם מדור זה, יכולים להעיד בפני יעקובי וחבריו, שכל ההתפתחויות והתהליכים שאותם הוא מתאר, ואשר אותם הוא מבקש לעצור או למנוע, ועוד כאלה אשר עלולים להתרחש בעתיד קרוב מאוד — תוארו כאן בפרוטרוט ובבהירות ביום שהכריזו על התוכנית. אנחנו התרענו נגד ההתרחשויות עוד בטרם הופעתן, וביקשנו אז מהממשלה לחזור בה מעיקשותה לחולל אותם. עכשיו, רק עכשיו, מספר לנו גד יעקובי כי 40 אחוז מהצעירים בישראל בשנתיים הראשונות לאחר השירות הצבאי מובטלים. עכשיו, רק עכשיו, הוא מודיע לנו כי 28 אחוז מן המובטלים בישראל הם תושבי אזורי הפיתוח. עכשיו, ורק עכשיו, הוא אומר כי „מתרחשות התפתחויות חמורות במשק ובחברה ודרוש מפנה מיידי". דרוש מאבק בממשלה על התוכנית לחידוש הצמיחה, ואם התוכנית לא תתקבל תצטרך מפלגת העבודה לחשוב אם יש צידוק להמשך קיום הממשלה". שמעתם? „תצטרך" מפלגת העבודה — למה לא „היתה צריכה" לפני שנתיים?

כאן בדיוק המקום להשוואה ולהעלאת זכר הימים הרחוקים של יוני 1982. מי ששומע היום את חברי מפלגת העבודה כשהם מדברים על מלחמת לבנון, עלול לטעות ולחשוב שהם היו איתנו ביום שפרצה המלחמה. אנחנו יודעים שהם לא היו, בהחלט לא היו, להוציא מתי־מעט (ובין המעטים גם גד יעקובי, צריך לומר לזכותו). כמו ביום שהכריזו בקול תרועה וצהלה על התוכנית להצלת המשק — כך גם אז, ביום שפרצו כוחות צה"ל אל עבר ביירות — היינו לבד, לבד־לבד. בדידות כזאת איננה נישכחת, והחשבון ההיסטורי זה או אחר היא תכתב ותזכר ותתחשבן.

בתחום המשק והחברה אנחנו עדיין לבד. ועדיין אנחנו לבדנו מתריעים מפני הנזקים שנגרמים ואשר עתידים להיגרם — אבל לא לזמן רב נהיה לבד. כאשר יהיה הנזק חמור דיו כדי להראות בבהירות גם על־ידי כל קצרי הראייה — יצטרפו אלינו כולם ויסכימו פה־אחד כי בעצם מעולם לא היתה תוכנית לבלימה המוגבלת רק בטווח של ארבעים קילומטר, וכי מלכתחילה נועדו הדברים להתבצע על־ידי אפס־צמיחה, ועל־ידי סבל־שווא ועל־ידי שחיקת־שכר־לחינם, כמו אז, כאשר החליטו „ללכת על ביירות".

מעשיות

לכאורה הדברים באמת בלתי־מובנים בהחלט: מה פירוש „עכשיו נגמר שלב הבלימה ומתחיל שלב הצמיחה"? האם לא מלכתחילה צריך היה לבלום באופן כזה שהצמיחה תנבע מ„הבלימה", תסתבר ממנה, תהיה חלק אינטגרלי שלה? כך, דרך אגב, גם הבטיחו לנו שרי הממשלה כאשר הכריזו על התוכנית.

השאלה בעצם חמורה הרבה יותר: למי אתם מספרים מעשיות? הרי כל מה שייעשה, וכל מה שלא ייעשה, בשנה הקרובה, נקבע כבר ונחתם, בספר התקציב לשנה המתחילה באפריל הקרוב. על פי תקציב זה מובן לכל, ואפילו מובן מאליו, כי צמיחה לא תהיה. את מצפונו של מי מבקשים כאן להשקיט בעזרת דיבורי־צמיחה כתהליך „לצמיחה־מחדש"? ממש? ואולי לא את המצפון מנסים להשקיט בדיבורים הללו אלא את ההסתדרות מנסים להשקיט, את התסיסה החברתית, את הזעם, את קריאות ההידד שבהם יתקבלו מנהיגי „הליכוד" לאחר הרוטציה, כאשר הם יתירו כל רסן ויוכיחו איך אפשר „להיטיב עם העם" גם בלי צמיחה?

שכר לימוד קולקטיבי

בטווח הקצר, ולפחות לפי שעה, עלולות כל העובדות הללו להביא אותנו לידי הרהורי עבירה נוגים מאוד: אולי זה טיבה של כל מפלגה גדולה, שאסור לה לומר דברים נחרצים מדי נגד מפלגה גדולה יריבה? אולי באמת שיקול־דעת הגיוני וחף מכל שיקולי פופולריות ושיתוף־בשלטון איננו אלא דבר־מותרות ששמור למפלגה קטנה בלבד? אולי זה מקור כוחה של מפלגת העבודה, שתמיד היא מגלה את האמת רק לאחר שכבר גילו אותה בוחריה?

התשובה לכל השאלות הללו, המבוססת על דברי ימיהן של מפלגות פוליטיות גם כאן וגם בארצות אחרות, היא זו: הקשר הזה בין גורל המפלגה לבין רתיעה מעמדה נחרצת שכיח אמנם — אבל בהחלט אין הוא הכרחי. יתר על כן. זהו קשר־לשעה. יתרון שלטוני ואלקטורלי לזמן קצר מאוד. ניתן אכן לקנות פופולאריות בקרב מצביעי המפלגה היריבה על ידי תמיכה בתוכנית יריבה ובדרך יריבה, ועל־ידי העלאה על נס של „אחדות לאומית" — אבל הפופולאריות הזאת היא מוצר לצריכה שוטפת, לא לאחזקה רבת־שנים. פעם אחת, ב־1977, למדנו כולנו את הלקח הזה. מפלגת העבודה אולי צריכה שיעור נוסף, אבל את שכר הלימוד נשלם כולנו ביחד.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

חמש מחשבות על צמיחה (1)

סערה בכוס ריקה

מאת פ. סבר

בסערת הוויכוח על הצמיחה, הגורף את האדין ובלבלניה, נשמעים מקירוב הרעמים הכבדים והברקים מבזיקים ליד העיניים. אבל אני לא הייתי לוקח איתי מטריה לדרך; גשם של ממש לא יירד מזה. מפתיעה אפילו העננה המתעבה מעל ראשנו — הלא רק לפני שבועות אחדים התחבקו והתנשקו (רוחנית, לא מעשית) ראש־הממשלה עם שר־האוצר שלו. או שר־האוצר עם ראש־הממשלה שלו, ליד עריסת תינוקם המשותף והצורח, הוא תקציב הממשלה לשנת 1986, המקיים מדיניות של אפס צמיחה. שניהם לא התכחשו לאבהותם־אימהותם. לא התלוננו על אונס חד־צדדי, לא דיברו על תינוקה של רוזמארי; הם נראו כזוג הורים מאושר ומפסיים.

לכן אני מציע להתייחס אל הריב הפרוץ ביניהם כיום כזעזוע טיפוסי שלאחר הלידה, שיעבור כמו רוח צוננת בקיץ: רגע נושבת, וכבר חוזר החום המלטף. לא שלמשק הישראלי אין בעיה של צמיחה: יש לו. אבל כרגע, כשהם מתווכחים על „צמיחה כן או לא", אלו לרוב מילים דביקות ולעוסות. ברשימה זו, והבאות אחריה, אנסה לסדר קצת את מחשבותינו בנושא חלוק זה, להוריד קצת צבע ולנגוע קצת בברזל.

מהי באמת צמיחה? הכלכלנים נוטים להגדיר צמיחה ריאלית כתוספת תפוקה מעל לתוספת התשומות ששימשו בייצורה. לצורך יותר מעשי, אך פחות מדויק, משק צומח הוא זה שבו גדל מדי שנה התוצר הלאומי הריאלי לנפש (אם כי הצמיחה צריכה להמדד על־ידי הגידול בתוצר ליחידה משוקללת של תשומת ההון, העבודה וחומרי הגלם; אך נניח לדיוק). מבחינה זו, מאז שנת 1982 הכלכלה הישראלית אינה צומחת: התוצר הריאלי לנפש המתוכנן לשנה הנוכחית אינו עולה על התוצר לנפש ב־1982. הצמיחה היא אפס.

הצמיחה היא אפס לא רק בארבע השנים האחרונות. בכל העשור שחלף, מ־1975 ועד 1985, גדל התוצר הלאומי הריאלי של ישראל בכ־25%, וגם האוכלוסיה גדלה בכ־25%, ולכן התוצר הריאלי לנפש לא עלה כלל. ישראל היתה משק מובהק שסכומו אפס: כל התביעות להגדלת חלקם של השימושים או המגזרים השונים בעוגה הלאומית צריכות היו לבוא על חשבון הקטנת חלקם של שימושים או מגזרים אחרים או הגדלת החוב החיצוני, כי לא היה מהיכן לתת. האם מדיניות של אפס צמיחה מנעה אינפלציה? ודאי שלא: זו עלתה לשיאים דווקא בשנים של קפאון עמוק מן המוצע. האם אפס צמיחה מנע עלייה מהירה מאוד ברמת החיים? ודאי שלא: בעשור האחרון עלתה הצריכה הפרטית לנפש בכ־20% (ולהזכיר שוב: התוצר לנפש עלה באפס. במספרים: 40%, כמו בעשירות שבמדינות המערב). האם אפס צמיחה בלם עלייה בשכר הריאלי? אתם כבר יודעים את התשובה: בוודאי שלא: השכר עלה בעשור החולף בערך כמו רמת החיים. ולבסוף, האם אפס צמיחה השתקף באפס גידול ביבוא האזרחי? לא, שוב לא — היבוא גדל בקצב שנתי של כאחוז עד אחוז וחצי. בקיצור, המדיניות של אפס צמיחה, שהיתה בחלקה תוצאה מזעזועים חיצוניים קשים (ייקור הדלק) וברובה תוצאה של החלטות מדיניות וכלכליות פנימיות (מלחמת לבנון, הפניית משאבים לשטחים, בלימת השקעה ציבורית וכו') לא הובילה לתוצאות החזויות על־פי חשיבה כלכלנית פשטנית. מצבו של המשק בקיץ אשתקד, לאחר העשור האפסי, לא היה יכול להיות יותר גרוע, גם אילו היה העשור ההוא מלווה בצמיחה ריאלית של לפחות שני אחוזים בשנה.

* * *

לכן הטענות המופצות היום על שמאל ועל ימין, אבל בעיקר על ימין, כאילו קשורה הצמיחה במיכלול אסונות לאומיים ואף גרמה להם, פשוט מתעלמות מן העובדות. אין זה נכון, שהגענו להיפר־אינפלציה ואפיסת יתרות מטבע־חוץ בגלל האצה מסחררת בקצב הצמיחה הכלכלית בעשור האחרון: אין זה נכון, שהיינו כמו דרום־קוריאה או סינגאפור, או שהיינו כמו אנו עצמנו בעשור הקודם, בין שנות השישים לשבעים, כאשר מדי שנה הגדלנו את התוצר הריאלי לנפש בכ־6% עד 7%. אין זה נכון: אל המשבר הגדול הגענו למרות שירדנו מצמרת הצמיחה העולמית כמעט לתחתיתה לאפס, ואולי בגלל זה?

אין לי מודל מאקרו־כלכלי (וגם מאקרו־מדיני) מספק, אשר יענה על השאלה כיצד היה נראה העשור האבוד שבין 1975 ל־1985 אילו ניהלה הממשלה בשנותיו מדיניות של „סף צמיחה מינימאלי", לאמור, גידול של לפחות 2% לשנה בתוצר הריאלי לנפש. אך האינטואיציה הכלכלית שלי אומרת, כי מצבנו בכל זאת היה יותר טוב, בהרבה יותר טוב. הקיפאון איננו סיבה למסיבה. הקיפאון הוא סיבה לאבל. הקיפאון נכפה על המשק בחלקו מבחוץ, אך ברובו מבפנים, ושמור לו מקום של כבוד בין הגורמים הדוחפים למשבר. מה שהיה בלתי־מבוקר בעשור האחרון הוא הגידול בצריכה הפרטית, ברמת החיים לנפש. אבל זה לא נבע מאיזה שגעון של צמיחה. להיפך: מפני שהגידול בצריכה הפרטית בא על חשבון ההשקעות, הוא דיכא צמיחה. לצמוח פירושו בשלב הראשון לצרוך פחות, ולא לצרוך יותר. צמיחה ממשית בהחלט מיטיבה עם העם, אבל רק לאחר שבשלים פירותיה.

המחשבה הראשונה על הצמיחה מוליכה אם כן למסקנה, שהיעדרה המוחלט־כמעט לא יירשם בספר הזהב של ההצלחות, אלא בפנקס השחור של הכשלונות. אין כל הוכחות להשערה, לפיה אסונותינו הכלכליים בעבר נבעו מכך שהמשק רץ קדימה מהר מדי. המשק דרך במקום, וזו המציאות.

ולרעמים ולברקים בישיבת הממשלה אין לכך קשר מיוחד.

(רשימה ראשונה)

מכתבים לידיד

נסים בלי נסים

נפתלי היקר,

שר המשפטים, משה נסים, מצטייר בהופעתו בטלוויזיה כשומר החוק והמוסר הפוליטי. צחצוחי הלשון שלו משווים לו דיוקן של פוליטיקאי חסר פניות אישיות או מפלגתיות, הדואג לטובת המדינה ולשלטון החוק, וכמובן, ליישום הרעיונות הליבראליים. זו הפאסאדה החיצונית של האיש, אשר עשה קריירה מסחררת בזכות אבות, אך לא פחות מזה הודות ליכולתו האקרובאטית לתמרן בזירה המפלגתית.

על משה נסים אפשר לאמר, כי הוא מגלה חוש הסתגלות גדול מזה של המדינאי הצרפתי פושה, שחי במאות ה־18־19. פושה ידע לעבור את כל תהפוכות השלטון ולשמור על מעמדו רק משום שהשכיל תמיד להצביע באסיפה הלאומית הצרפתית עם הרוב. בספרו של סטיפאן צוויג מסופר, כי פושה ישב בעת ההצבעות דרוך, אך את ידו היה מרים אחרון, לאחר שראה לאן נוטה הרוב. משה נסים, כאמור, עולה בתחכומו על פושה הצרפתי. הוא חש מזמן לאן נושבת הרוח. הוא ניחש, כי סופם של הליבראלים להיטמע ב„חירות", ולכן הפך לסוס הטרויאני של חירות במפלגתו או, כפי שכינוהו, „החירותניק של הליבראלים".

משה נסים, איש ארץ־ישראל השלמה, יכול היה להצטרף ל„חירות" מזמן, אבל כידוע, הצפיפות בצמרת „חירות" גדולה מאוד, וספק אם היה מצליח להידחק למקום סביר. לכן עדיף היה לנסים להיות בין המובילים את המפלגה הליבראלית כולה אל חופת ההתמסרות וההתפרקות משרידי הרעיונות הליבראליים. המקח והממכר היחיד בין „חירות" והליבראלים הוא לגבי ה„עקרונות והאידיאלים" הקשורים בכסאות ועמדות שיובטחו לפחות לארבע שנים. שר המשפטים, כדרכו בקודש, מתרעם על שהעיתונות כותבת רק על הכסאות ואינה מזכירה כלל את „המצע המשותף" שסוכם בין שתי המפלגות. „יש לנו שם הישגים לליבראלים אמיתיים". אפשר להתפקע לשמע היומרה הזאת של השר נסים. אין כלל צורך לקרוא את ה„מצע" הזה (שאגב, על חשיבותו מעידה העובדה, כי מחבריו לא ראו לפרסמו ברבים) לאחר ששרי הליבראלים מדברים מזמן בסגנון „חירות" בנושאים הלאומיים העיקריים. ההנהגה הליבראלית הנוכחית נפרדה מן האידיאולוגיה הליבראלית, לא כתוצאה מבירורים רעיוניים ופוליטיים מעמיקים בתוכה, אלא על־פי שיקולים אינטרסנטיים אישיים וקבוצתיים.

יתכן, שאין להתרעם על־כך, שכן, לרוב המוסר והפוליטיקה אינם דרים בכפיפה אחת. ואם שירטטתי כאן, על רגל אחת, את דיוקנו של שר המשפטים, הרי זה בגלל משפט אחד שהשמיע בהופעתו ב„מוקד" בטלוויזיה. בהתייחסו לעניין הרוטאציה בתפקיד ראש הממשלה, טען נסים כי אינו מעלה על הדעת שזו לא תתבצע, שכן „הסכמים חובה לכבד". סעיף הרוטאציה הוא אחד הסעיפים של ההסכם הקואליציוני של ממשלת האחדות. יתכן, שבעיני נסים וחבריו בליכוד זה הסעיף החשוב ביותר, אך מבחינת הציבור לא פחות חשובים הסעיפים האחרים של ההסכם הזה, כמו הבטחה לשמור על רמת השכר הריאלי של העובדים בארץ או מניעת האבטלה. אם „צריך לכבד הסכמים", הרי גם עניין פעוט זה, הנוגע לרמת חייהם של מאות אלפי אזרחים במדינה, אינו נופל בחשיבותו מהרוטאציה בתפקיד ראש הממשלה. אם ייערך משאל בציבור, אין לי ספק שהרוב המכריע יעדיף שלא יכבדו את הרוטאציה ובלבד שיקיימו את ההבטחות לגבי השכר והבטחת התעסוקה.

שר המשפטים גם הביע „זעזוע" מן העובדה, ששרים בממשלה „מבזים את הרשות השופטת" לאחר שפעלו לעיכוב צווי הריסה בכפרים ערביים בצפון הארץ. הוא היה מוכן להודות שאולי עשו זאת בתום לב (כלומר, שלא קיבלו שוחד...), אך כיצד יתכן שהרשות המבצעת, כלומר, שרי הממשלה, יפעלו בניגוד להוראות בית־המשפט? הוא כמעט קרא לסדר את ראש הממשלה, ודרש ממנו להפסיק את ההתערבות. שר המשפטים, משה נסים, אוהב סדר, הוא רוצה לראות מיד את חורבות הבתים הערביים „הבלתי־חוקיים".

בגישתו הליבראלית לעילא אין השר נסים מתעמק בסיבות הבנייה הבלתי־חוקית, אין זה מעניינו שבמשך שנים לא ניתן היה להשיג תוכניות מיתאר בכפרים אלה, וממילא לקבל רשיון בנייה חוקי. את השר נסים גם לא מעניינת האווירה בקרב האוכלוסיה הערבית. זה שאיזה שר בלי תיק (עזר וייצמן) מנסה להרוויח פסק־זמן, כדי להביא את הנושא לבדיקה ולפתרון קונסטרוקטיבי — אינו חשוב כלל בעיני נסים. הרי מדובר רק בערבים. גם שר המשטרה הוא „עבריין", מאחר שאינו מוצא לנכון להעסיק כוחות משטרה באבטחת מלאכת ההריסה. רק הוא, נסים, הוא שומר החוק והצדק, והרי בית־המשפט לא החליט על ההריסה ביוזמתו, אלא ביוזמת זרוע ממשלתית אחרת, משרד הפנים ושליחו הנודע לשימצה בצפון הארץ: ישראל קניג. ושמא למען שמירת כבודו של בית־המשפט, אך גם למען מניעת תסיסה מיותרת בקרב האוכלוסיה הערבית היה מוטב אילו מי שהגיש את בקשת ההריסה לבית־המשפט היה פונה שנית ומבקש לבטל את בקשתו — עד מציאת פתרון קונסטרוקטיבי — בלי הריסות, בלי הפעלת כוח ובלי העמקת התהום בין היהודים והערבים בארץ?

דוגמה אחרת ליחסו „חסר הפניות" של

משה נסים. ליבראליזם צרוף

משה נסים נמצאה ביחסי הגומלין בינו ומשרדו לבין המערכת המשפטית בארץ. יש כאן שתי בעיות: הראשונה נוגעת להרכב ועדת המינויים לשופטים חדשים, שבראשה עומד היום שר המשפטים בכבודו ובעצמו. זה אותו שר משפטים, הטוען שחובה לשמור על אי־תלותה של הרשות השופטת מן הרשות המבצעת. מזמן היו הצעות, כי בראש ועדת המינויים יעמוד נשיא בית־המשפט העליון, דבר שהוא מוצדק גם מטעמים מקצועיים, אך מעל לכל, כדי להבטיח שלא יהיו מינויים משיקולים פוליטיים, משפחתיים. בנושא זה מתעקש שר המשפטים — והוא בוודאי יודע למה — לעמוד, כפוליטיקאי בעל צבע מוגדר, לשמור לעצמו את ההשפעה רבת המשקל לבחירת השופטים החדשים. מפאת כבוד המערכת המשפטית, אפילו לא ארמוז אילו שופטים חדשים נתמנו מבין מועמדים ששר המשפטים חפץ ביקרם.

הנקודה השנייה היא ממש בבחינת שערוריה. משרד המשפטים נטל לעצמו את התפקיד של ניהול בתי־המשפט. אותה מערכת משפטית עצמאית תלויה בחסדיו של משרד ממשלתי בכל הנוגע לתנאי תיפקודה. שר המשפטים טוען בנימת התחסדות ברורה: „אנו מטפלים בזה, משום שלא נראה לנו, כי יהיה זה נאה שנשיא בית־המשפט העליון יצטרך להתעסק בעניינים ניהוליים". ומהי המציאות של אותו ניהול מטעם משרד המשפטים? לא מזמן שמעתי מפי כמה שופטים בכירים, סיפורים מדהימים על התנאים הפיסיים שבהם עובדים שופטים, על היעדר מנגנון־עזר, על „אולמות" בתי־משפט, שהם בושה וחרפה למדינה במאה ה־20. שופטת בעיר גדולה סיפרה כקוריוז, כי באותו בית־משפט גדול אפילו אין מכונת כתיבה אחת המדפיסה באנגלית, ולאחר שבפסקי־הדין — מטבע המקצוע יוצא לשופטים לצטט, לעתים, תקדימים מן המשפט האנגלי (בשפתם המקורית) — הרי לצורך הדפסת פסקי־דין אלה, הם נזקקים ... לרושמי הבקשות היושבים בפתח בית־המשפט, ומחזיקים מכונת כתיבה כזאת. על בית־משפט בעיירה מסוימת מסופר, כי הוא שוכן בבית שבקומתו האחרת מבקרים קליינטים אצל בעלות המקצוע העתיק. אפשר היה להרבות בדוגמאות, אך די בתוצאה של ההזנחה הזו הגורמת לתביעות מסוימות להמתין לבירורן המשפטי משנתיים עד ארבע שנים.

השר נסים לא עשה נסים ונפלאות בתפקידו. קודמיו עשו רבות בהכנת חוקי היסוד שיצטרפו אי־פעם לחוקת המדינה. בימי כהונתו של נסים היבול הוא דל מאוד. אולי ייכנס להיסטוריה כיוזם התחיקה נגד העיתונות, יוזמה המעידה על דיוקנו כליבראליזם צרוף.

שלך בידידות,
מארק גפן

מחשב נגד סולידאריות

מאת מאיר בלייך, לונדון

עשרה חודשים לאחר תום שביתת הכורים, שהותירה צלקות בתנועת העבודה הבריטית, שבים האיגודים המקצועיים ועומדים במבחן נוסף. הפעם עומדים בחזית המאבק שני איגודי הדפוס, אן.ג'י.איי. ו„סוגת 82". קונגרס האיגודים המקצועיים נדרש שוב להוכיח סולידריות, כדי לסייע לשניים במלחמתם הקשה.

מן הצד האחר של המתרס ניצב רוברט מורדוך, איל העיתונות הבינלאומי, בעליה של „ניוז אינטרנשיונל", המוציאה לאור את המשגשגים בעיתוני בריטניה: „סאן" (4.2 מיליון עותקים ביום), „טיימס" (0.5), „סאנדי טיימס" (1.2) ו„ניוס אוף דה וורלד" (4.2).

כמו בשביתת הכורים, המעסיק הוא אדם אחד. אז היה זה האמריקני יאן מק־גריגור והפעם עומד במרכז הזירה האמריקני כיום, והאוסטרלי עד לפני שנה, רוברט מורדוך, בעליהם של תחנות טלוויזיה, חברת סרטים ועיתונים.

יש הרואים במאבק זה, כמו במאבק הכורים, את „האדם מול הקידמה". אולם פני הדברים אינם פשוטים כל כך. אם על מנהיג הכורים ניתן לומר שהיה מיליטנט, אי־אפשר לומר זאת על מנהיגיהם של ראשי איגודי הדפוס, טוני דאבינס וברנדה דין.

המהפיכה הטכנולוגית שנגעה להדפסתם של עיתונים חלפה בארצות־הברית כבר בעשור הקודם וגם במרבית עיתוניה של ישראל תפס מסוף המחשב את מקומם של מכונת הכתיבה ומכונת הסדר. חלק מעובדי הדפוס יכולים ללבוש עתה חלוקים לבנים במקום הסרבלים הכחולים. גם העיתונים האזוריים בבריטניה עושים שימוש בשיטות החדשות, שהן יעילות וזולות יותר, ורק „פליט סטריט" — כינויים של עיתוניה הארציים של בריטניה — נותר כמבצר בודד, המשמר את שיטות הדפוס של המאה ה־19.

ניהול כושל

ניהול גרוע והכנסות נאות איפשרו לעובדי הדפוס הבריטים לרכוש זכויות והטבות עצומות. כל סכסוך פעוט הביא אותם לעזוב את המכונות בעוד המנהלים נותרים פעורי־פה. עצמתם, מול הניהול הכושל, גרמה למהפיכה הטכנולוגית להיעצר בשעריה של לונדון.

אדי שך, בעליו של עיתון מקומי, שהצליח להכניע את איגוד עובדי הדפוס של אן.ג'י.איי. כאשר ניצל נכונה חוק נגד שביתתם הלא חוקית, החליט שמה שטוב לוורינגטון טוב גם לאנגליה כולה. הוא החליט לייסד עיתון שיתבסס על דפוס חדשני ויאפשר לו להפעילו בזול באמצעות כוח אדם מצומצם. המועד שנקבע לצאת הגליון הראשון נקבע ל־4 במארס 86'.

שך, שהקים יש מאין, חסך לעצמו את הדיון עם האיגודים בדבר המעבר לדפוס החדש, והקטין פי־חמישה את הוצאותיו. הוא נדרש להשקיע 22 מיליון ליש"ט כדי לייצר עיתון צבעוני, גמיש ומעודכן בן 40 עמודים. הוא התיר לעצמו לקבוע מחירי מודעות הנמוכים ממחירי העיתונים הקיימים.

היה ברור שעיתונו של שך הוא האיום העיקרי על „פליט סטריט" במתכונתו הנוכחית. הנהלות העיתונים החלו להערך בהתאם. בשנתיים שחלפו נכנסו גורמים חדשים, שרכשו את בתי ההוצאה מבעליהם הקודמים. כל עיתון עשה כבר צעדים ראשונים לקראת יציאה ממרכז לונדון. כולם פנו לאזור הפיתוח במזרחה של העיר, מרביתם במזחים הפנויים של נמל לונדון.

בשנה האחרונה הכירו מנהיגי האיגודים המקצועיים בעובדה שאין ביכולתם לעצור את השעון מלכת. הם העדיפו לנהל משא ומתן תוך נכונות להביא לפיטורי עובדים — תופעה בלתי נמנעת עם המעבר לשיטת הדפוס החדשה.

האירועים ב„ניוז אינטרנשיונל" התפתחו אחרת. כבר ב־1979 החלה הקבוצה להקים בית־דפוס בוואפינג, ממזרח לטאואר ברידג'. כוונתה היתה להעביר לשם את הדפסתו של „סאן" בשיטה הישנה. נסיונותיו של מורדוך להגיע להבנה עם עובדי הדפוס עלו בתוהו. העבודה הושלמה ב־1983 ובית הדפוס, שהוקם בהשקעה של 80 מיליון ליש"ט, נהפך לפיל לבן.

„טירת מורדוך"

לפני כשנה, לאחר שתוכניותיו של שאך פורסמו, הוחלט ב„ניוז אינטרנשיונל" לשנות כיוון. מורדוך הודיע על כוונתו להוציא עיתון חדש, ערוך בסדר־מחשב, ושמו — „לונדון פוסט". הבניין בוואפינג החל לרחוש פעילות. לבניין הוכנסו מערכות מחשבים שאיפשרו הוצאתו של העיתון החדש. פועלים, רבים מהם חברי איגוד החשמלאים, גויסו לעבודה. מסביב לבניין נפרשו גדרות תיל, הוצבו מצלמות ושומרים הוצבו בשערים.

אנשיו של מורדוך קראו לאיגודי הדפוס לדון על הפעלתו של העיתון החדש. הם הודיעו שהעיתון עומד לצאת לאור במארס 86', המועד לסיום המשא ומתן היה חג המולד בסוף 85'. במסגרת התנאים שהציבו, בקשו לחתום על מסמך משפטי שיאסור שביתות. האיגודים התכוונו לאמץ כמה מן התביעות, כמו התחייבות שלא לשבות בזמן תוקפו של הסכם, אולם לא יכלו לוותר על זכותם לשבות לאחר פקיעת ההסכם.

מורדוך ידע שתנאיו לא יתקבלו. הוא הכין עצמו [illegible] בשלבים. הבניין הוכן, כאמור, לאפשרות של שביתה. תמונות [illegible] מאבק עובדי הדפוס בוורינגטון, וכאלו מן העבר הקרוב יותר של שביתות הכורים, הניעו את מורדוך לבצר את האתר החדש, שזכה לכינוי „טירת מורדוך". במקביל החל לנהל משא ומתן עם איגוד החשמלאים, שרבים מחבריהם עברו כבר בוואפינג, על פי הסכם בלעדי.

המועד שהוצב להסכם על לונדון־פוסט חלף. מורדוך [illegible] מהלומת גישוש. הוא הדפיס ב„טירה", בתחילה [illegible] שאימן, 24 עמודי מודעות שנוספו ל„סנדיי־טיימס". בעזרת כוח [illegible] שוב לנהל משא ומתן אולם תשובתו היתה צוננת ביותר: [illegible] מוכן לקבל 1,500 מתוך 5,500 העובדים.

— „הוא שיטה בנו שנה תמימה", אמרה ברנדה דין, [illegible] האטרקטיבית של „סוגת 82". לדברי דוברי האיגודים, [illegible] את מהלך העניינים באופן שיוכל להגיע לעימות, [illegible] האיגודים ולהיפטר מהפועלים.

עיתונים אינם פחם

עובדי הדפוס החליטו לפעול על פי החוק. הם לא רצו [illegible] חבלות מבתי המשפט, וביקשו את אהדת הציבור. עיתונים אינם פחם, הציבור יכול להכיס את מורדוך, אם יותיר את עיתוניו על [illegible] במשאל שקיימו העובדים, תמכו 90 אחוז בשביתה והמלחמה [illegible]

מורדוך ציפה, כנראה, להודעה זו. הוא הודיע שידפיס את [illegible] בכוחות עצמו. ב־26 בינואר שבתו המכונות הישנות. גליונות „סנ[illegible] טיימס" ו„ניוז אוף־דה־וורלד" יצאו לראשונה בוואפינג. [illegible] ההדפסה לא היה די. מורדוך הכין עצמו גם בנושא ההפצה. [illegible] חשש מפועלי הרכבת ולכן חתם הסכם הפצה עם חברת משאיות [illegible] לו אחוזים בה. הללו הסיעו את העיתונים בכל רחבי הממלכה. [illegible] ביום הראשון נותרו רבים ללא העיתון שהורגלו לו, אולם [illegible] התייעלה במהירות.

איש כבר לא דיבר על ה„לונדון פוסט". עתה נותר למורדוך [illegible]

כאשר המשכנתה מאיימת ובחוץ ממתינים 3.5 מיליון מובטלים, קשה לדבר בעקרונות ■ ניצחונו של איל העיתונות רוברט מורדוך על איגוד פועלי הדפוס מעמיד בסימן־שאלה את יכולתם של האיגודים המקצועיים להתמודד עם המהפיכה הטכנולוגית

האחרון בלבד — המבצע של העברת ארבעת עיתוניו לוואפינג עלול להיכשל. העיתונים זקוקים גם לעיתונאים. מורדוך היה זקוק להם ב„טירה", שהרי על פי הסדר־החדש אמורים העיתונאים להקתק את החומר ישירות למחשב. גם בזירה זו לא נותרה לעובדים ברירה. [illegible] שתעברו לוואפינג — נאמר להם — ותקבלו 2000 לירות תוספת וכן ביטוח בריאות חינם, או שתהיו מפוטרים. איגוד העיתונאים המליץ לסרב. העיתונאים בארבעת העיתונים בחרו בנור. כאשר המשכנתה מאיימת ובחוץ מצויים 3.5 מיליון מובטלים, לא קל לנהוג בעקרונות. היו גם כמה סירובניקים, שבחרו להישאר בבניין המערכת הישן.

איגוד מתפורר

לא רק העיתונאים התעלמו מהמלצות האיגוד. גם נהגי המשאיות, שהם חברי איגוד התובלה, לא נשמעו למנהיגם. רבים מחברי „סוגת" בחרו לחצות את קווי משמרות השובתים. הם בחרו בטובתם האישית על פני ההזדהות המעמדית.

מעבר לעובדה, הקשה כשלעצמה, ש־5,500 איש נותרו ללא עבודה, מאיים המשבר על קונגרס האיגודים המקצועיים והוא המעורר דאגה בקרב תנועת העבודה הבריטית. תופעה שפרטים מפירים הוראת איגוד היתה גם בעבר. אולם עתה אנו עדים לתופעה שאיגוד אחד כובש לו מקום על חשבונו של איגוד אחר.

המאבק שמנהל מורדוך מעלה גם תהייה בדבר יכולתם של האיגודים להתמודד מול מעבידים נוקשים בשלב הנוכחי של המהפיכה הטכנולוגית. פרידתו של מורדוך מ„פליט סטריט" תראה אם אכן יחול שינוי ביחסי העבודה בבריטניה ואם קונגרס האיגודים המקצועיים יתאים עצמו במהירות הדרושה לתנאים החדשים.

קיצוץ בידידי הקיבוץ

מאת עלי כהן, קופנהגן

ארגוני התנדבות הסקנדינביים בקיבוצים בישראל, עלולים לעמוד בפני חיסול, כתוצאה ממדיניות עיוורת.

השנה שעברה היתה בבחינת עלייה במספר המתנדבים בדנמרק לקיבוצים. בשנת 1985 הגיעו לישראל באמצעות ארגון ההתנדבות „בנים ידידי הקיבוץ" 1160 איש, לעומת 1066 ב־1984, ו־951 ב־1983, אלא שפעילות מבורכת זו עומדת לפני סיומה. לאו דווקא משום שאין יותר צעירים המבקשים לצאת לעבודה התנדבותית בקיבוצים, כי אם בגלל קוצר־ראות לטווח ארוך מצד התנועה הקיבוצית בישראל.

הארגון קיבל הודעה לקצץ במספר היוצאים בשנה הנוכחית ב־3/2 אחוז, מספר שיהיה גבולי לכדאיות הפעולה של המשרד העוסק בשיגור הצעירים. עתה נתקבלו שתי הוראות חדשות: האחת — קיצוץ נוסף בגודל הקבוצות היוצאות לישראל, מ־20 ל־12, ההוראה השניה, בעלת תוקף מיידי (מ־15 בפברואר), מעלה את מספר השעות שעל המתנדבים לעבוד ל־48 שעות בשבוע, ופירוש הדבר שלמתנדבים לא יהיה פנאי לסייר, לטייל ולהכיר את הארץ. הגבלה נוספת: מתנדבים לא יורשו להישאר בישראל יותר משלושה חודשים.

הארגון הנורווגי המקביל, „גורקיב", כבר מצוי בעצם ימים אלה על סף חיסולו, לאחר שצומצם, כנראה מגבוה, מספר היוצאים לישראל מ־200 לשנה לשישים או שבעים.

שגריר ישראל בדנמרק, שמאי כהנא, רואה אף הוא בדאגה את המגמה המסתמנת: „מי שיינזק מכך, בסופו של דבר, לא יהיו כל־כך הצעירים המשתוקקים להכיר את התופעה המלהיבה של הקיבוץ, כי אם ישראל. הצעירים האלה, המנהיגים לעתיד הדור הבא, עשויים לשמש לה שגרירים מעולים".

במרוצת 22 או 23 שנות ההתנדבות מסקנדינביה לישראל, שהו בה עשרות אלפי צעירים, ביניהם כאלה המצויים היום בעמדות בכירות בשלטון ואשר תקופת הקיבוץ שלהם השאירה עליהם את חותמה ואת רישמיה הבלתי־נשכחים. גם עתה כבר אין למצוא מקום פנוי לשלושת החודשים הקרובים והמצב עוד ילך ויחמיר.

ראשי „דאקיב", ארגון המתנדבים בקופנהאגן, עומדים לשגר נציג, מטעמם לישראל, בימים הקרובים, לשיחות בירור. „אנו מצפים להבנה מצד התנועה הקיבוצית לבעיותינו. אנו עובדים למען הרעיון של התנועה הקיבוצית ועושים מעל ומעבר לשינוע בלבד, של כוח־אדם. אנו עושים את עבודתנו בעיקר על בסיס התנדבות, ואיננו מבינים מדוע לפגוע בנו ולא בארגונים מסחריים קפיטליסטיים, [illegible] ניאלץ להתפרק", שואל לארס קלרה, מראשי „דאקיב".

תקציב „דאקיב" עומד על קצת פחות מ־1 מיליון כתר בשנה (כ־80 אלף דולר), ומספר חבריו בארגון, הפעילים בו, גם לאחר שובם מישראל עולה על 4000.

18 קיבוצים בקיבוץ הארצי קלטו בשנה החולפת 388 מתנדבים מדנמרק, ו־44 קיבוצי התק"ם — 772. חודש השיא לקליטה מתנדבים היה ספטמבר (רבע ממספר המתנדבים) והחודשים הקרים הם החודשים „החלשים".

הקיבוצים שקלטו את המספר הגדול ביותר של מתנדבים היו — דפנה (58) ועין־שמר (57). שני קיבוצים — גבת ובית־אורן — קלטו מתנדב אחד במשך כל השנה.

בסך הכל, נקלטו בקיבוצים ב־1985, כ־3800 מתנדבים, כמחציתם מודרים, שסנו ביוזמתם. ל־1986 מתוכננת קליטה של 15 אלף עד 20 אלף מתנדבים בכלל.

מאת עוזי מחנימי

קרובים־רחוקים

גם לסוריה אין פטנט נגד בוץ

הביצה אינה מבדילה בין דת ולאום ובין צבא לצבא. הקרקע הרכה מטעה. מי שמשתולל יותר מדי, מתחיל פתאום לשקוע. לילידי המקום עומד יתרון הניסיון: הם מתורגלים בתנועה עם הראש מחוץ למדמנה, גם כשהעיסה כבר מרטיבה את הצוואר

הסורים גורסים חצץ בלבנון. שנה לאחר נסיגת צה"ל משם, מתברר לסורים כי העסק כה בוצני הרבה יותר מאשר חשבו. בשבועות האחרונים הם קיבלו הפתעה של ממש. סגן הנשיא, עבד אל־חלים חדאם, השקיע הרבה אנרגיה כדי להביא לחתימת הסכם בין שלושת היריבים בלבנון, מה שזכה אחר־כך לכינוי „ההסכם המשולש". הסורים היו משוכנעים, כי הנה, לאחר שבפעם הראשונה חתמו המליציות הלוחמות להסכם — הוא יחזיק מעמד. ואכן, כל מי שמכיר את לבנון נתן הפעם להסכם סיכוי טוב יותר.

אם נביה ברי השיעי, ואליד ג'נבלאט הדרוזי ואלי חובייקה, איש „הכוחות הלבנוניים" חותמים על הסכם, מי יוכל לסכל זאת? כך חשב גם מפקד המודיעין הסורי בלבנון, הגנראל ע'אזי כנעאן. שופרות התעמולה בדמשק, אשר היו, בדרך־כלל, צרי מאופקים, גמרו את ההלל על ההסכם. ההסכם אכן היה „סגור" לכל צדדיו, אולם היה צד אחד שלא הובא בחשבון, ולא במקרה: אמין ג'מאייל, הנשיא החלש, עושה־דברה של הסורים, התגלה פתאום כנמר שלא היסס, נענה לפניית פליטיו בדמשק... וסירב לתת את ידו להסכם. הסורים, בינתיים, סבלניים אל ג'מאייל. אין זה כל־כך קל עבורם להתנקש בחייו, כפי שאולי ניתן לחשוב. ג'מאייל מכיר את „גן החיות" הלבנוני. יודע לשמור היטב על עצמו. מה עוד שקבר אחיו, באשיר, עדיין חי.

בסוריה עורר כישלון ההסכם המשולש תרעומת קשה. הכישלון נתפס בראש ובראשונה ככישלון אישי של סגן הנשיא, עבד אל־חלים חדאם, אשר העריך כי ההסכם שהוא הביא לחתימתו, יאריך ימים יותר מקודמיו. הנשיא ג'מאייל, אשר הושפל בלי סוף על־ידי הסורים, החליט כי הפעם יתנגד להם. הסיבה לכך פשוטה: אותו הסכם, שנחתם בהתלהבות לא מוסתרת על־ידי הדרוזים והשיעים, עמד לשים „קץ" סוף להגמוניה הנוצרית מארונית בלבנון. הגמוניה זו שהחלה להתנפץ בשנת 75', עם פרוץ מלחמת האזרחים, הפכה למעשה את אמנת 1943 — בה מוסדו זכויות־היתר של המארונים לנייר חסר ערך. „ההסכם המשולש" בדמשק היה אמור לתת את הדחיפה החוקית הראשונה לביטול זכויות־היתר של הנוצרים. זה ודאי הדאיג את הנשיא המארוני. אך מה שהדאיג אותו הרבה יותר, זו התחושה כי הנשיאות שלו — זכות הבכורה בת עשרות השנים של המארונים — נמצאת בסכנה. הנשיא ג'מאייל חורק שיניים, ונלחם על כבוד עדתו ועל כבודו שלו. הסורים, בינתיים, אינם נוקטים יד קשה. אולם אחרי שיתאוששו מהלם כישלון ההסכם הבטוח שלהם, יידעו כיצד לכלכל את מעשיהם. אז, כנראה, לא יועיל לג'מאייל עוז רוחו המקרי.

שנה אחרי נסיגת צה"ל אנחנו כבר כמעט בחוץ, ואילו הסורים עדיין מדשדשים בבוץ.

„המגעים עם סוריה נמשכו גם בעתות הקשים ביותר" (אבו־איאד. בראיון ל„אל סיאסה")

אבו־איאד — אין חכם כבעל ניסיון

סגנו הוותיק של יאסר ערפאת השמיע נבואה מעניינת לגבי התגובה הישראלית הצפויה בעקבות התקפות הטרור ברומא ובווינה. זה היה בתחילת דצמבר. כמה שהוא צדק

אבו־איאד – ובשמו האמיתי, צלאח חלף – נחשב אחד מראשי האגף הנצי באש"ף של ערפאת. סגנו של ערפאת, יליד יפו, היה בין המתנגדים התקיפים להסכם שנחתם בדיוק לפני שנה בין אש"ף לבין ירדן. אבו איאד מנסה באחרונה גם לאותת לסורים כי הארגון היה מעוניין בסולחה עימם.

העיתון הכווייתי „אל־סיאסה", אחד העיתונים המשובחים במפרץ, פירסם בתחילת החודש שעבר ראיון עם האיש:

– אתם תמיד נשמעים לערפאת?

אין זו שאלה של „נשמעים או לא". אנחנו מתנגדים לו, כאשר אנו סוברים כי הוא טועה. ערפאת היה בקהיר. האם אנחנו יכולים למחוק את הביקור מההיסטוריה? (וכזכור, בעת ביקורו האחרון של ערפאת בקהיר הכריז כי הארגון יחדל מפעילות טרור בחו"ל).

– שמענו על מגעים המתקיימים ביניכם לבין סוריה. מה האמת בכך?

המגעים הישירים והעקיפים עם סוריה לא נפסקו. הם נמשכו גם בעתות הקשים ביותר. באחרונה החלטנו להפסיק את התקפות התעמולה נגד סוריה. אנו איננו נייטראליים. אם סוריה תהא בעימות עם ישראל, אנו נהיה, כמובן, לצידה. היו שחשבו שנתערב בלבנון כדי לחבל במאמצי סוריה להגיע להסדר. אולם אני אמרתי לא־פעם, שאנו תומכים בהסכם למרות ההסתייגויות מאלי חובייקה. לדעתנו, הוא מרגל ישראלי ואחראי לטבח בסברה ושתילה. ואלי חובייקה נתמך היום על־ידי סוריה. לא יתכן שהעם הפלשתיני יסלח לו, גם אם דמשק סלחה.

– יש הסוברים, כי הסיכסוך עם סוריה סובב סביב מנהיגותו של ערפאת?

על כך לא נסכים לדון. אם נסכים שמשטר ערבי כלשהו ידיח מנהיג שלנו, נתחסל כתנועה. האם יש לנו זכות לאמר כי איננו רוצים את הנשיא אסד או מנהיג פלוני? יש הצעות שאחד מחברי הוועד הפועל המרכזי יעמוד בראש הוועד הפועל, וערפאת ינוח מספר חודשים. או שערפאת ינוח משך כינוס ועידת הפיסגה הערבית (כדי לא להרגיז את אסד). אלה הצעות לא רציניות, משום שעניין הסתלקותו או הישארותו של ערפאת הוא בידי אש"ף.

– מדוע אמרת שהסכם רבת־עמון נקלע למבוי סתום?

הסכם חוסיין־ערפאת נחתם לפני שנה. בהסכם הוחלט, בין השאר, שאש"ף וירדן ילכו במשותף לוועידה בינלאומית, וכי פתרון הבעיה הפלשתינית יהיה במסגרת קונפדרציה בין ירדן ואש"ף. מטרת ההסכם, על־פי ההסבר הירדני, היא לפעול כדי „לשווק" את אש"ף לארה"ב. לדעתי, הבעיה העיקרית היא בעיית ייצוגו של הארגון. אני סבור, שהאמריקנים הטילו וטו על ההסכם. ההסכם עלול היה לסבך את הנהגת הארגון, אולם אנו החלטנו לחתום עליו כדי שעמנו ב„אדמה הכבושה" לא ירגיש שאנו מתעלמים מדרך, ואפילו יש לה סיכוי של אחד למיליון, להסרת הכיבוש. אנו, המיעוט שהתנגד להסכם, החלטנו „ללכת" ולראות מה יקרה.

– האם ההתקרבות הירדנית־סורית היא אלטרנטיבה להסכם הירדני־פלשתיני?

מטרת ירדן ללחוץ על אש"ף כדי שיוותר. מטרת סוריה להפסיק את הקשר הירדני־פלשתיני. הירדנים הודיעו לנו, כי המגעים עם סוריה לא יהיו בשום אופן על חשבון אש"ף. אם המפגש הסורי־ירדני הוא אכן למען סולידריות ערבית, הרי שאנו בעדו, משום שסולידריות אינה יכולה להתקיים ללא אש"ף. אולם אם מטרתו של המפגש הסורי־ירדני לתקוע מקל בפעילות הירדנית־פלשתינית – אנו נגדו.

* * *

מעניין לציין, כי לקראת סוף הראיון שהתקיים בסוף דצמבר, נשאל אבו־איאד, אחד הוותיקים שבאנשי ההנהגה הפלשתינית, כיצד תגיב ישראל – לדעתו – על הפיגועים ברומא ובווינה. אבו־איאד השיב: לדעתי, ישראל אינה טפשה כדי שתגיב עתה, מאחר שהיא יודעת שהאנשים נמצאים בכוננות. ישראל רוצה לפגוע במנהיגים. מהלומה שלא תפגע במנהיג אש"ף היא מבחינת ישראל כישלון. לדעתי, הסיכוי הגדול ביותר הוא כי ישראל תפגע בכל מקום בו נמצאים מנהיגים פלשתיניים. אפילו באוויר. על־ידי חטיפת מטוס.

הלוואי על כולם לקוחות שכאלה

על הפוטנציאל של מדינות ערב אפשר ללמוד מרשימת הקניות. סקירת ביניים

מדינות אירופה למדו, זה מכבר על הפוטנציאל הרב של מדינות־ערב ביחס למפעלי הנשק שלהן. למי שסוקר את סוגי הנשק הצייד בצבאות־ערב, מסתבר כי כמעט אין צבא ערבי כיום שהנשק האירופי לא קנה בו אחיזות.

אלג'יר: בצבא האלג'ירי אין טנקים כבדים או בינוניים. כל השריוניות בצבא אלג'יר הן מתוצרת סובייטית או מזרח־אירופית. לצבא אלג'יר יש מספר מסויים של טילי נ"ט מילאן מתוצרת צרפת וגרמניה המערבית.

סוריה: מכיוון שסוריה אינה נוקטת מדיניות של גיוון מקורות הנשק מתוצרת המערב, יש בידה רק טילי נ"ט מילאן וכן מסוקי תקיפה צרפתיים מדגם גאזל. שאר כלי הנשק הם מתוצרת סובייטית.

לוב: בצבא לוב שריוניות איטלקיות וטילי נ"ט מדגם מילאן, כלי שיט מאיטליה, בריטניה וצרפת מהווים יותר מ־60 אחוז מצי־מטוסו של חיל הים. לוב היתה אחת המדינות הערביות הראשונות אשר רכשו מטוסי קרב אירופיים בכמויות גדולות.

עיראק: עיראק החלה לרכוש נשק מערבי, במיוחד מטוסים, כבר בראשית שנות השבעים. מאמץ זה גבר לאחר פרוץ המלחמה עם איראן, והעיכוב בהגעתם של משלוחי נשק סובייטיים. יחד עם זאת, היקף הנשק עדיין מוגבל. הטנקים, למשל, כולם סובייטיים. המטוסים האירופיים מהווים רק 40 אחוז מכלל מטוסי חיל האוויר. עיראק קנתה מאירופה טילי נ"ט מילאן וטילים להגנה אווירית מדגם רולאנד.

סעודיה: חיל האוויר מבוסס על תוצרת אמריקנית. בחיל השריון מהווים הטנקים הצרפתיים 60 אחוז מטנקי המערכה. למרות הדומיננטיות האירופית בנשק ובציוד בצבא הסעודי, מצביעות עסקות הנשק האחרונות של סעודיה על כך, שתוך זמן קצר תגבר הדומיננטיות האמריקנית בנשק ובציוד בצבא הסעודי המתעצם. בחיל הים הסעודי נמצאות ספינות קרב מוזידות, מסוקים, דגיים ומטוסי סיור מתוצרת אירופית.

ירדן: בשל הסוסיה של ארצות הברית למכור נשק לירדן, פנתה זו לאירופה. נרכשו מטוסים מצרפת וטנקים ושריוניות מבריטניה.

כווית: הנשק האירופי היחיד, בכוויית, הוא טילי נ.מ. ועם זאת, מעסקות הנשק שחתמה כוויית עולה, שמרבית כלי הנשק בשנים הקרובות יהיו מתוצרת אירופית, במיוחד בחיל־האוויר, בו יגיעו מספר המטוסים מתוצרת אירופית ל־70 אחוז. תודות למדיניות גיוון הנשק, יש לצבא כוויית גם מטוסים, שריוניות וכלים אחרים מתוצרת אמריקנית.

מצרים: למרות שמצרים היה נלהב להשיג נשק מתוצרת אירופית, לא רכשו כוחות היבשה המצריים אף לא טנק אחד, ורוב השריוניות שלהם הן עדיין מתוצרת סובייטית, אמריקנית ויוגוסלבית. רוב מטוסי התובלה הצבאיים הם מתוצרת אמריקנית וסובייטית. טילי נ"מ אמנם נכנסו לשירות, אך מספרם עדיין קטן בהשוואה לטילים הסובייטיים.

מארוקו: כל טנקי המערכה במארוקו אמריקניים, ואילו כל הטנקים הקלים אירופיים.

רשות הקורא

לא לזלזל באיתותים

לעתים אנו נקלעים במישור הניחושים למבוך כזה, שאפילו חוטי אריאדנה לא ישלפו אותנו מתוכו. כך לגבי פיענוח המשמעות של שחרור אנטולי שצ'רנסקי — האם טמון בו רמז כלשהו לשינוי יחסי בריה"מ־ישראל. יש הפוסקים כי בשחרור שצ'רנסקי אין אף שמץ של מחווה כלפי ישראל. אומנם לא קלה היא החדירה לנבכי המדיניות המוסווה של יחסי בריה"מ־ישראל, אך לדעתי היחסים בינינו אינם פרי איבתם לישראל, אלא חישוב קר של כדאיות. האינטרס של ישראל הוא, להיאחז בכל שביב אור המגיע אלינו משם, ולטפח אותו, מתוך אמונה שייתכן אחרת.

אין לשכוח, שידה של בריה"מ היתה בהחלטת האו"ם על כינונה של מדינת ישראל. יטענו לעומתי, כי עמדתה של בריה"מ אז לא באה מאהבתה לעם היהודי, כי אם מתוך אינטרסים שלה. מי יקבע שהאינטרס של בריה"מ חלף ונגוז כליל? לא פעם מועברים אלינו איתותים משם.

לא מזמן התקיים בקיבוץ העוגן כנס חגיגי של ניצולי אושוויץ לציון 41 שנה לנצחון על גרמניה הנאצית. בכנס השתתפה משלחת מבריה"מ. ראש המשלחת היה הגנרל ואסילי פטרנקו, גיבור בריה"מ־פעמיים ומפקדה של הדיוויזיה ה־107 של הצבא האדום אשר שחררה את מחנה ההשמדה אושוויץ. הוא אמר לחברי הקיבוץ: „אני מדבר אליכם כדבר איש אל איש. הבה נזכור את הקורבן הכבד ששילמו במלחמה העם היהודי והעם הרוסי". את נאומו הלבבי סיים ב„איחולי שלום כנים".

לא פעם אנו חוזרים ואומרים שכל נאום שמשמיעים אורחים רשמיים הבאים אלינו מהגוש הקומוניסטי מושפעים על דעת חוגים רשמיים. אם כך, הבה לא נדחה איתותים הבאים משם. לרבות את שחרורו של שצ'רנסקי.

מנחם מיבין, תל־אביב

יחס שווה לעולים מגלויות המצוקה

מדינת ישראל קיבלה את אנטולי שצ'רנסקי בכבוד הראוי לו, כלוחם למען זכויות האדם ושחרור יהודי בריה"מ. אך אין זו סוף הדרך: יש להמשיך להילחם ולהפגין. צריך אולי לשנות קצת את הדגשים. אך דבר אחד אסור לעשות — לדבר על עניים. למסכנות ולעניים יש „סגנונות" רכים. אין זו הדרך למאבק. יהודי בריה"מ יעלו ויתערו בחברה כמו גלי העלייה של 1949 ו־1956.

מה שהייתי רוצה, כאזרח, הוא יחס שווה בדיוק ליהודי הראשון שיגיע מסוריה, מעיראק ומלבנון — קבלת פנים ממלכתית, ולאחר מכן להפסיק את ה„פסטיבלים". מאבק כן, הפגנות כן, אפליה — לא.

יצחק קפלן, תל־אביב

מי צריך רשימת גימלאים

ד"ר אבא גפן ורעיו התחילו בפעולת ארגון להקמת רשימה מיוחדת של גימלאים לכנסת, בטענה כי גימלתם נשחקת.

האמנם מאמינים המארגנים כי ציבור הגימלאים ירד לשפל המדרגה במידה כזאת, ששום דבר לא מעניין אותו עוד — לא הבעיות המדיניות, הכלכליות, הסוציאליות, ובכלל כל ערכי חיינו אשר על הכנסת, המוסד העליון של מדינתנו הדמוקרטית, לטפל בהם, ולא פעם לקבל החלטות גורליות לעם כולו. האם עיניו של הגימלאי נשואות רק לשקל שבגימלתו? האם יסכים מישהו לתת את קולו לאלה המתיימרים להשיג אותו עבורו?

אני מניח כי גם המארגנים אינם רואים בשקל את חזות הכל, אך תשוקתם ל„כיסא", לחברות בכנסת, היא כל־כך גדולה, שמסנוורת את עיניהם ומשלה אותם.

הצעתי להם, עם כל הכבוד שהם ראויים לו, לחפש כתובות אחרות. לגימלאים ישנם רוואגים.

גרליוה שטינברג, פתח־תקווה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקיצור בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות
המערכת

מאת יואב אביב

כבל בלתי־חוקי ומסוכן נמשך מעמוד החשמל אל הבית. המשיטות לא יועילו

והחוט המקשר

מי שיסתובב בינות לחצרות ולבניינים באיזור חיפה והקריות יופתע לגלות חוט, הקושר את כל הבתים ואורז אותם בחבילה אחת. החוט — כבל שידור של תחנות הטלוויזיה בכבלים. בחיפה ובקריות פועלות כיום כ־50 תחנות טלוויזיה בכבלים, שלכל אחת מהן בין אלף לאלפיים מנויים. בסך הכל מחוברים לרשת סירטית זו כ־70 אחוז מהמשפחות הגרות באיזור ומהשידורים נהנים למעלה מ־250 אלף נפש.

בשבוע שעבר, לאחר פשיטה נוספת של מפיצי הסרטים יחד עם המשטרה, התעוררו העיתונים מתרדמתם, ויצאו בכותרות ענק. שום דבר חדש לא קרה במשך השנתיים האחרונות בטלוויזיה בכבלים. עולם הפשע החל להיכנס לעסקים כבר לפני כשלוש שנים, ורק העמיק את חדירתו בשנים האחרונות. תהליך טבעי לכאורה. מה ששכחו כותרות העיתונים, הפעם כמו בפעמים קודמות, הוא להציג את עמדתם של מרבית מנויי הטלוויזיה בכבלים ולהושיט אצבע מאשימה כלפי האחראים למכת מדינה זו, ולמרבית הפלא, האחראים אינם בעלי תחנות הכבלים.

הפשע בפנים

אנשי העולם התחתון מצאו בטלוויזיה בכבלים מקור בלתי נדלה לאספקת דולרים טובים ומרשרשים, ללא הסיכון שבעסקי הסמים. הם מצאו כי בהשקעה זעומה, של עד 10 אלפים דולר, הם יכולים להעביר מדי שנה לכיסם כ־150 אלף דולר ללא מאמץ, ולעיתים קרובות להישאר אזרחים הוגנים ולשלם מיסים. תהליך ההשתלטות היה קל מכפי שרבים סבורים. רק במקרים בודדים נאלצו אנשי העולם התחתון להפעיל כוח של ממש. תחנות רבות נפלו לידם לאחר סידרת איומים ושיכנועים המקובלת בקרב חוגים אלה.

השלב השני, לאחר קבלת התחנות והמנויים לידיהם, היה שיכנוע בעלי העסקים המקומיים — ברובם כשרים לחלוטין — כי הפירסום בכבלים יעיל ומשתלם יותר מהפירסום בעיתונות. לצורך זה הוקם אירגון גג, בראשו הועמדו אנשי עסקים כשרים לחלוטין וחיש מהר החלו מתפרסמות על גבי המירקעים בבתי המנויים פירסומות שונות ומשונות עין. בינתיים פירסומיהן של חברות ידועות בשוק, כמו רכב נצרת בע"מ, ואפילו פירסומים כגון "התנדב למל"ח, נא להתקשר לריקי ד.צ. xxxx". עד כה ידוע רק על מקרה אחד, שבעל תחנת כבלים ניסה לסחוט פירסום מחברות רב בריח — וכאשר נכשל הדגים כיצד ניתן לפרוץ את המנעול ב־15 שניות. מה נעשה מאחורי הקלעים כדי שסירטון הלימוד המיוחד יירד מהמירקע — זה נשמר בסודי סודות.

סרטים סוג א'

שלא בדומה לטלוויזיה הישראלית, הבונה עצמה על סרטים מהעשור שעבר, תחנות הכבלים מציגות למנויים סרטים סוג א', וכשבעל תחנת הכבלים מציע לצופיו סחורה כזו, כולל הופעותיהם האחרונות של חברי הגשש החיוור ושל דודו טופז, יעדיפו האזרחים לשלם דמי מנוי 100 דולר לשנה, מחיר שתי הצגות באולם לכל המשפחה.

בעייתם של בעלי התחנות היתה זכויות יוצרים. וכך נולדו התקשרויות בין מפעילי תחנות הכבלים לאסירי עולם. תמורת סכום חודשי קבוע, המורם לחשבונו של אסיר עולם. הוא חותם על מסמך ההופך אותו לספק סרטים ונוטל על עצמו את כל האחריות המשפטית לנושא. עד היום לא ניסתה אף חברת סרטים מפורסמת לתבוע פיצויים מאסיר עולם כלשהו. השירות שמספק בעל תחנת הכבלים לחברי העמותה־לצרכי־מתן־בידור שבראשה הוא עומד הוא חוקי לחלוטין. "שירות אנטנה איזורית".

יופי של כבלים

מרבית מנויי הכבלים מחדשים מדי שנה את החוזה עם בעל תחנת הכבלים, גם אם במהלך השנה היו מרוצים רק מ־50 אחוז מהחומר שהוקרן. "לי כדאי מאוד לעשות מנוי, כי בעל התחנה נותן לנו הרבה סרטים וגם אם חלק אינם מוצאים חן בעינינו. בסופו של דבר אנו יוצאים מורווחים מהעניין", אומרים המנויים.

תושבת חיפה אמרה השבוע: "הטלוויזיה הישראלית איננה מסוגלת להתחרות בתחנות הכבלים והדבר היחיד שאנו עוד רואים היא מהדורת מבט. בכבלים יש כל ערב סרט טוב אחד לפחות או תוכניות בידור, והלקן ברמה גבוהה. מאז שהפסיקו עם הסרטים הכחולים אני גם לא פוחדת שהילדים יראו טלוויזיה חופשי־חופשי".

רבים מהמנויים הצהירו כי יפסיקו את המינוי בכבלים רק אם יהיה מבחר תוכניות ברמה נאותה בטלוויזיה. "לא יתכן שיכריחו אותי לשלם אגרה רק בשביל מבט לחדשות ומבט ספורט, ויכריחו אותי לראות תוכניות שונות שאינן מעניינות אותי. אני מעריך את הכבלים ועד שלא יהיה ערוץ נוסף אחד לפחות, שיתן לי בידור ברמה ולא סרטים מלפני עשרים שנה, אמשיך להיות מנוי בכבלים" — אמר תושב הקריות.

לדברי אותו מנוי, גם אין זה מעניינו מי הם מפעילי תחנות הכבלים. "וכל עוד פגיעתו של עולם הפשע לא פגעה בו או בשכנו, "לא איכפת לי לאן הולך הכסף".

החוק מול הפשע

מי שחושב כי ניתן עדיין להתמודד עם תחנות הכבלים הפיראטיות בדרכים של פשיטות וכרוזים, אינו אלא תמים. לא המנויים ולא בעלי תחנות הכבלים לא יוותרו על הטלוויזיה בכבלים. פשיטות החוק יגרמו אך ורק להעלאת תעריף המנוי, המגוחך כיום, לרמה ריאלית ביחס להנאה שמפיקים האזרחים מהשידורים.

תחנת הכבלים הראשונה התגלתה בסוף שנות ה־70 בנתניה. בדו"ח מבקר המדינה ה־32 הוזהרו משרדי הממשלה האחראים לנושא, כי אם לא תינקט פעולה מיידית לא יהיה ניתן לעקור את התופעה. משרד התקשורת הקים את ועדת בר סלע, שקבעה כי הדרך הטובה ביותר להילחם בתופעה הפיראטית היא ללכת עם הזרם, לתת רישוי מבוקר ולהפעיל תחנות כבלים מורשות. משרדי הממשלה התעלמו גם מהמלצה זו, וכיום נערכת בשטח מלחמה קשה על תיפעול התחנות. התחנות עצמן מתוחזקות ברמה טכנית ירודה ומהוות מפגע בטיחותי לחברה כולה. גם תלונות חברת החשמל לא הועילו עד־כה. ועדת בר סלע תפסה את העיקרון, אם אינך יכול לשחות נגד הזרם היסחף עימו ונסה לנווט את עצמך. השרים עדיין מנסים לשחות נגד הזרם. נראה לאן יגיעו.

"להיטיב עם ההון"...

(המשך מעמוד 6)

זמני ובמידה מסויימת מיקרי. הסכנה בסוף '85 — לא היתה חמורה כמו שתיארו אותה אז והשיפור אינו יסודי. בסך הכל פעלו שלושה גורמים: ירידת מחירי הדלק ושיפור תנאי הסחר, קיצוץ הסובסידיות ליצוא ולמצרכי היסוד (ולא קיצוץ בפעולות הממשלה) והמילווה האמריקני המיוחד.

כדי להשיג שיפור ממשי במאזן התשלומים צריך להשקיע היום בתעשייה, במלונאות ובחקלאות כדי ליצור אמצעי ייצור, שיביאו לנו גידול ביצוא ואת הדולרים הנכספים בטווח של שנתיים, שלוש וארבע מהיום.

את זאת לא מבינים מתנגדי הצמיחה. או מתעלמים מכך מכיוון שהאינטרס שלהם שונה. הם לא זקוקים לתעשייה ולחקלאות וודאי לא להכנסות משכר. הם זקוקים לרווחי הון מהירים. הצמיחה לא מעניינת אותם. הריבית הגבוהה היא הדיווידנד שלהם וזה הוויכוח האמיתי המתחולל כיום בציבור הישראלי.

והערה אחת לסיום. כל עוד תמך שמעון פרס במדיניות שהיטיבה עם ההון, תמכו בו פרשני "הארץ" ועיתונאיו בהתלהבות בלתי רגילה. מרגע בו החל ראש הממשלה לזמר זמירות משונות על צמיחה והשקעות, קמץ עליו רוגזם של עיתונאי "הארץ". האם תיגבר הנאמנות האישית לראש הממשלה על קו העיתון, או שיגבר הקו הכלכלי המוניטריסטי והתאצ'ריסטי על הידידות?

ההסתדרות במילכוד בין פרס למודעי

הקרב להצלת "סולל בונה" וגופים אחרים הסמוכים על שולחנה של תנועת העבודה. הסף בימים האחרונים למלחמה על הצמיחה הכלכלית. המחיר שתובע האוצר תמורת הצלתם — הסכמי שכר ללא תוספות ותוספת יוקר אחת לזמן בלתי מוגדר. אם צמרת ההסתדרות תיכנע לדרישה זו, היא תקבל מרד איגודים מקצועיים, שחלקם מחכה בכליון עיניים, עם קבלות ישנות וחדשות, לפתיחת הדיונים על ההסכמים החדשים.

שביתת האזהרה שקיימה ההסתדרות לפני כשבועיים היתה נגד המדיניות של הממשלה, כפי שבאה לידי ביטוי בתקציב החדש. השביתה השיגה את ניעור ראשי מפלגת העבודה: ראש הממשלה ושריו החלו לדבר על צמיחה. מאחורי כל אלה מסתתרת גם התקווה ליצור משבר סביב הנושא הכלכלי־חברתי ולמנוע את הרוטציה. אם כי ספק רב אם הממשלה הנוכחית תתפרק על נושא זה, המרוחק מהתעניינות הציבור ואף העובדים, לדברי מזכירי איגודים מקצועיים, אינם מבינים על מה כל הרעש.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, המנפנף עדיין בהצלחתו המרשימה בבחירות האחרונות להסתדרות, אינו יכול להציג תעודה מפלגתית מזהירה. הוא לא הצליח לקבל גיבוי בעניין המינויים החדשים לוועדה המרכזת וגודלה. העדר גב מפלגתי הוא עתה בעוכריו ובעוכרי ההסתדרות. כדי לשנות את המצב, שהוא מבחינות רבות בלתי נסבל לגבי ההסתדרות, הוקם באחרונה פורום בראשות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, ויו"ר האגף לארגון ולמועצות פועלים, גדעון בן־ישראל. הפורום שם לו למטרה לקדם את ענייני ההסתדרות במפלגה. הפעולה היא מבית היוצר של קיסר, אולם הוא מעדיף שהברפלד ובן־ישראל יהיו החלוצים. הברפלד עושה הכל כדי להתחמק מכך. למסיבת עיתונאים שהיתה בנושא זה לפני מספר שבועות לא הופיע, ולכנס מזכירי מועצות פועלים חברי הפורום שהתקיים בשבוע שעבר, הוא הואיל להופיע רק לאחר שרצים יצאו לאתרו באופן בהול.

חולשת קיסר במפלגת העבודה

קיסר לא הקים לפי שעה את הקבינט המצומצם בהסתדרות, היכול להוות מעין אגרוף כלפי הממשלה וכלפי המפלגה. חוסר הבהירות בקווים החוצים שבין הוועד הפועל לבין ההסתדרות גורם לכך שלא ברור אם הפעילים המרכזיים של "העבודה" הם שליחי המפלגה בהסתדרות, או ההיפך. שיתוף הפעולה בין קיסר לבין יו"ר סיעת המערך, גיורא עיני, מצומצם למדי. יועציו של קיסר הם חדשים בשטח ואינם מעורים דיים במפלגת העבודה כדי לעשות בשבילו את העבודה השחורה של חריש בשטח. התוצאה היא, כדברי אחד הפעילים המרכזיים בוועד הפועל — "מודעי מנצל את החולשה של קיסר כלפי פרס". אם תימשך האבטלה, ואם יפוטרו אלפי העובדים ב"סולל בונה", מעמדו של קיסר בקרב ציבור העובדים ייחלש. בטווח הארוך, כמובן, יפגע הדבר גם בפרס ובמפלגת העבודה, זהו מעגל סגור, המביא לידי הליכוד. על־פי דברי מזכירי מועצות פועלים ומזכירי איגודים מקצועיים, הבעיה הנשאלת עתה אולי יותר מכל במפגשים עם העובדים הנאמנים לתנועת העבודה היא — היכן קיסר. וכאשר התשובה היא השאלה הבלתי נמנעת והיכן אתם — משתררת שתיקה רבתי. "העובדים חוששים מפני אבטלה ומשחיקה והדבר גורם לעירעור הסולידאריות. אשר ספק רב אם היא עדיין קיימת", אומר אחד מחברי הוועדה המרכזת.

דוגמה בולטת לכך היא הבדידות המוחלטת של מאבק עובדי המספנות. להפגנה בירושלים יצאו עשרה אוטובוסים, שבשעה זו היו של עובדי המספנות עצמם.

מודעי יצר ברית בין הפקידות לבין אינטרסנטים כלכליים, כשהכיוון העיקרי הוא להשכיב את ההסתדרות ואת קיסר על הקרשים. רק פרס יכול אולי לשנות את המצב העגום. אך לשם כך יהיה צורך בתרומה ההורמה למשק.

בליכוד יכולים בשקט ללקק שפתיים — מודעי ושרון מחזיקים את הברוגז. הראשון יהיה מוכן להיות נדיב כלפי "סולל־בונה" וקופת־חולים, תמורת הסכמי שכר רזים. ספק רב אם קיסר וחבריו יצליחו למנוע מרד איגודים, אשר יחלים כהסתדרויות, עובדי המדינה, המהנדסים, האקדמאים במדעי החברה והרוח, העובדים הסוציאליים, מחכים בכליון עיניים לפתיחת ההסכמים.

אבשלום קווה

פורסם הסקר של ביטוח לאומי

ישראל בראש סולם העוני

ישראל מורגת בראש הסולם המודד את היקף העוני ואת אי־השוויון בחלוקת ההכנסות — כך עולה מנתוני מחקר השוואתי המופיע בסקירה השנתית החדשה של הביטוח הלאומי לשנת 1984, שפורסם בימים אלה אגף המחקר והתכנון.

מהנתונים מסתבר, כי בישראל ובארה"ב מימדי העוני ופערי הכנסות גדולים יותר מאשר במדינות אירופה. כך, למשל, תחולת העוני לפי ההכנסה הנקייה בקרב כלל האוכלוסייה היא 16.9% בארה"ב ו־14.5% בישראל, לעומת 5% בשוודיה ו־4.8% בנורווגיה. אנגליה ממוקמת באמצע הסולם, עם 8.8%.

עוד עולה מן הסקירה, כי את האוכלוסייה מעוטת ההכנסה בישראל מאפיינת לא רק רמת הכנסה נמוכה, יחסית לזו של כלל האוכלוסיה, אלא גם רמת חיים נמוכה, הבאה לידי ביטוי במדדים של תנאי וצפיפות דיור ובעלות על מוצרי בני־קיימא.

הסקירה השנתית מצביעה גם על מגמות ההתפתחות העיקריות בפעילותו של המוסד לביטוח לאומי. סך הגמלאות ששילם הביטוח הלאומי גדל ריאלית ב־3.2% (שהיה ב־1984 כ־1.6 מיליארד דולר), ושיעור גידול דומה היה בסך הגבייה באמצעות הביטוח הלאומי.

הגידול בהיקף הגימלאות מוסבר בעליית מספר מקבלי קצבאות הביטוח הלאומי והן בשיפורים בשיטות עדכון קצבות הזיקנה, השאירים והגימלה להבטחת הכנסה למעוטי יכולת.

בשנת 1984 נמשך תהליך השחיקה בקיצבאות הילדים וכוח הקנייה של נקודת הקיצבה פחת ב־4%. השחיקה ביחס לשכר הממוצע היתה חריפה עוד יותר, כ־8%. עם זאת יש לציין, שב־1985 בה הוחלה שחיקה הקצבה. קיצבאות הילדים הצמודות למדד יראו שיפור ברמתן היחסית לשכר הממוצע.

כזכור, נתוני העוני המתייחסים לאוכלוסייה השכירה ב־1984, והמופיעים בסקירה זו, פורסמו לראשונה בחודש יולי 1985.

משנה שם, משנה מזל

החברה האמריקנית הגדולה למיכון חקלאי מנסה להתאושש על־ידי שינוי התדמית

"האינטרנשונל הארווסטר", החברה שעזרה להפוך את ערבות ארה"ב לשטחי חקלאות, באמצעות המקצרה של סיירוס מקורמיק, זנחה אשתקד את עסקי החקלאות ובינואר השנה — את שמה.

במסיבת עתונאים נוסח הוליבוד הודיעה החברה, שמוצריה מילאו לפנים את השדות והכבישים של אמריקה הכפרית, על הסבת שמה ל"נייוויסטאר", שם מודרני יותר, שנבחר על־ידי מחשב. החברה החדשה, שהינה היצרנית הראשית של משאיות כבדות בארה"ב, מבקשת להוכיח כי היא "מנווטת את כוכבי הלכת אל עתיד ורוד", לאחר שנחשבה כ"ענק רדום של המערב התיכון".

בשנים האחרונות היתה "הארווסטאר" קורבן לשקיעת המשק החקלאי הקטן; היא הצליחה למנוע פשיטת־רגל, אך סבלה משש שנות הפסדים. החקלאים, שנאבקו על עצם קיומם, לא השקיעו בציוד חדיש ויקר. ברבע הראשון של 1985 הפסידה החברה 97 מיליון דולר בעסקי ציוד חקלאי, בטרם מכרה את העסקים האלה, ואת שמה, לחברת טנקו' ביוסטון תמורת 488 מיליון דולר במזומנים ובמניות מועדפות.

ב־7 בינואר ניתקה החברה את הקשר האחרון שלה עם החקלאות, כאשר הודיעה על שמה החדש, "נייוויסטאר אינטרנשונל", והחודש נתבקשו בעלי המניות לאשר את השם הזה. במסיבת העתונאים לרגל פרסום השם החדש חולקו כובעים ועטים ופקידי החברה אמרו כי הם מתכננים מסע פרסומי מראץ במסגרת תוכניות הספורט בטלוויזיה, כדי להציג לפני הציבור האמריקני את דמותה החדשה של החברה.

ההיסטוריה של "הארווסטאר" החלה ב־1831, כאשר סיירוס הול מקורמיק הציג את ביצועיה של המקצרה המכאנית המוצלחת הראשונה — התפתחות שתרמה להתפשטות החקלאות ברחבי הארץ, לאחר שהמיכון עודד את החקלאים לעבד שדות רבים וגדולים יותר. החברה נוסדה ב־1902 על־ידי מיזוג של "מקורמיק הארווסטאר" וארבעה יצרנים אחרים של ציוד חקלאי בארה"ב. בהמשך ייצרה "הארווסטאר" את קטפת הכותנה המכאנית הראשונה (1948) ואת הטרקטור הראשון לעיבוד שטחי בור, ה"פארמול רגיולר" (1922).

"השם החדש מבטא מה שהננו כיום ומה שנהיה מחר", אמר יו"ר החברה, דונאלד לנוקס, בנאומו לפני 15,000 עובדים באמצעות לווין. "זהו יומם הראשון של חיינו החדשים", אמר לנוקס, "היום יש לנו עתיד".

אולם גם לאחר שמנעה מעצמה פשיטת־רגל עדיין עומדת לפני החברה המשימה להגיע לרווחים. מנהלי החברה מקווים שהדבר יעלה בידיהם עוד השנה.

סגן יו"ר הארווסטאר, ג'יימס קוטינג, מסר כי החברה מתכוונת להתחיל בקרוב בתשלום חלק מן הרווחים לעובדים. לדברי לנוקס, תהיה ה"אסטרטגיה" להכות שורשים איתנים בעסקי המשאיות. עד אז אין החברה מתכוונת לגוון את מוצריה.

על־אף שינוי שם החברה ימשיכו המשאיות לנוע תחת השם "אינטרנשונל", אך עם סמל מסחרי אחר, בצורת מעויין המסמל את "הדרך לעתיד" החברה.

מייקל קונלי,
כתב רויטר בשיקאגו

● בשנת 1985 שוב זוכתה "מנורה גמל" את עמיתיה ברווחים ריאליים גבוהים מהמקובל. הרווחיות הגיעה ל־6% ריאלית. לדוגמה "מי שהשקיע ב"טפחות גמל" 1,000 שקל ביום 31.12.84, עמדו לזכותו ביום 31.12.85, 3,023 שקל (202.3%) לעומת עליית מדד של 185%. במונחים דולריים השקעתו צמחה בשנה זו מ־1,366 ל־2,017 דולר. נוסף על ביטוח חיים חינם. הטבות מס הכנסה וזכאות למשכנתאות.

● חברת דגם מערכות מישראל הקימה באחרונה חברת שיווק משותפת עם חברת סולכור ניו־יורק, חברת השיווק של כורשוי בצפון־אמריקה. החברה החדשה, שהחלה לפעול לפני שבועות אחדים, משווקת בארה"ב מערכות למדידה ממוחשבת לבתי ספר.

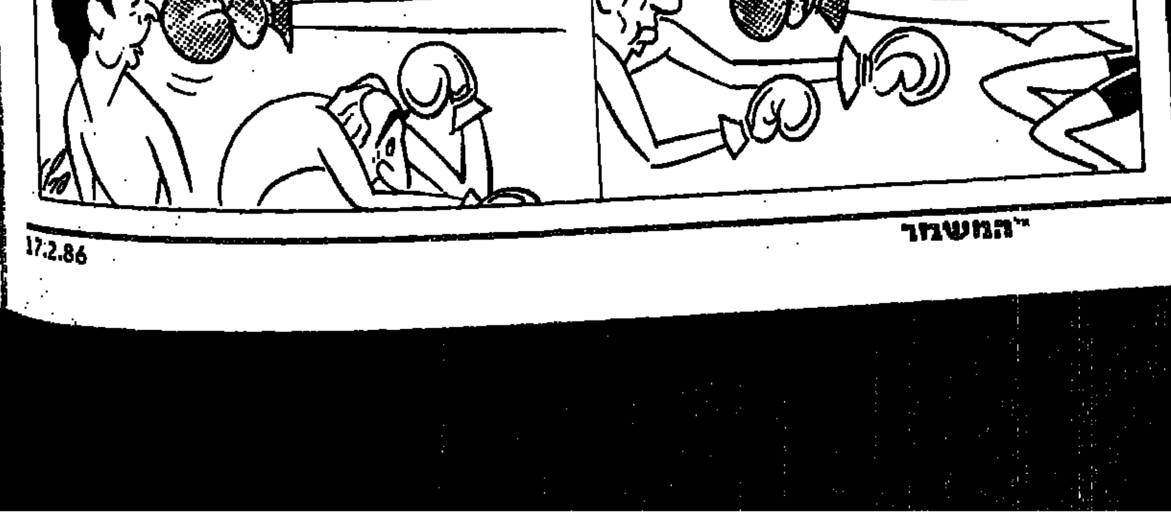

החובות במט"ח

סטטיסטיקה שהועמדה על הראש

בסוף חודש ספטמבר 1985 הסתכמה מצבת חובות החוץ של המשק הישראלי ב־23,915 מיליון דולר. זוהי עלייה של 222 מיליון דולר בסך החוב לעומת יתרת החוב בסוף יוני 1985 — מודיע לנו דובר בנק ישראל בשם המפקח על מטבע החוץ, והעתונים שוב התמלאו כותרות על התחדשות בעיית מטבע החוץ של המדינה. הרי גידול של 220 מיליון דולר בחוב במשך שלושה חודשים מבשר גידול של 880 מיליון דולר במשך שנה שלמה.

בפיסקה השנייה של אותה הודעה נאמר עוד, כי "מן הפיקוח על מטבע החוץ נמסר, שהגידול בחוב החיצוני ברביע השלישי של שנת 1985 מוסבר בהיחלשות הדולר כלפי המטבעות האירופיים. הנתונים מראים שסך החוב החיצוני לא גדל מתחילת 1985, אם מנכים את השפעת השיערוך". לכאורה דובר בנק ישראל מתקן בפיסקה זו את הפיסקה הראשונה, בה דובר על גידול החוב החיצוני של ישראל במטבע החוץ.

כאשר עולה — יורד,
כאשר יורד — עולה

למעשה, אף אחד משני המשפטים הסותרים לא אמר את האמת. החוב החיצוני הריאלי של ישראל לא גדל, לא נשאר קפוא מתחילת השנה אלא ירד. הסטטיסטיקה של בנק ישראל אינה משקפת ירידה זו כתוצאה מניהול הסטטיסטיקה של החוב בדולרים שוטפים, ולא בדולרים ריאליים ולא בקנה־מידה יציב ומקובל, כגון מדד ה־S.D.R, או "זכויות המשיכה המיוחדות של קרן המטבע הבינלאומית, או סל ישראלי מיוחד.

החוב החיצוני של ישראל מורכב מ־21.3 מיליארד דולר חוב הנקוב בדולרים, ו־2.7 מיליארד דולר חוב במטבעות אירופיים, הנקוב בעיקר ממארקים גרמניים — 1.7 מיליארד דולר, וליש"ט ופרנקים שווייצים ואחרים — כמיליארד דולר. כאשר הדולר מתחזק כלפי המטבעות האירופיים, התהליך משתקף בחשבונאות הלאומית בירידה בגודל החוב, כי החוב הנקוב במטבעות האירופיים במונחים דולריים יורד. למעשה הנטל הריאלי של החוב הישראלי במקרה הזה גדל, כי 89% מכלל החוב הישראלי הוא חוב דולרי ורק 11 אחוז ממנו הם במטבעות אירופיים, שנחלשו. אולם הסטטיסטיקה אינה מתחשבת בחוזק הדולר. הדולר מבחינה סטטיסטית, תמיד נשאר דולר, למרות שלשם החזרת החוב יהיה על המשק הישראלי לבצע יצוא גדול יותר, כי הוא מיועד בעיקר לשוקי אירופה.

אולם כאשר הדולר נחלש, תופעה המתרחשת כבר מקיץ 1985, ושיעורו מגיע ל־30־25 אחוז, התופעה משתקפת בסטטיסטיקה של בנק ישראל כגידול החוב. כי המטבעות האירופיים התחזקו, ולשם החזרת חוב זה יזדקק המשק ליותר דולרים. במציאות, במקרה זה, הרוויח המשק הישראלי מאות מיליוני דולרים. אם החוב הישראלי היה נמדד על־פי סל מטבעות של החוב, או על־פי סל מטבעות של היצוא הישראלי, התמונה היתה משתנית מן הקצה אל הקצה.

על מנת להקל את הבנת הנושא, ניתן להדגים זאת בתרגיל חשבונאי של סל מטבעות, המניח ירידת ערך הדולר בשיעור של 20% ביחס למטבעות האירופיים:

	מיליארדי דולרים	סל החוב
חוב דולרי	21.3	17.04
חוב אירופי	2.7	3.24
סה"כ החוב	24.0	20.28

בסטטיסטיקה של בנק ישראל משתקף האירוע רק כגידול החוב האירופי (בדוגמה לעיל, כ־540 מיליון דולר) ולא הירידה בשווי הריאלי של החוב הדולרי, כאשר התופעה הדומיננטית נבחנת המשק הישראלי היא דווקא היחלשות הדולר.

מניפולציה של דעת־הקהל

קשה להבין, איך ניתן לנהל מדיניות כלכלית כאשר הנתונים או הריכוזים הסטטיסטיים אינם משקפים את המציאות הכלכלית. הרי מגידול החוב במטבע־חוץ נובעת מדיניות מסויימת, ומקיטון החוב אולי מדיניות אחרת. אולם יתכן שקברניטי בנק ישראל מתעניינים בנתונים ובניתוחים אמינים יותר מאלה שהם מפרסמים. במקרה זה, הסטטיסטיקה אינה כלי מדיניות אלא כלי למניפולציה של דעת־הקהל, או אף כלי להונאת דעת־הקהל.

קיימת טענה, כי דווקא המדידה ב־S.D.R, או זכויות המשיכה המיוחדות, או סל אחר, אינה משקפת מציאות. כי הרי ישראל אינה חייבת S.D.R אלא דולרים ומארקים. אולם איש אינו דורש מהבנק המרכזי לשנות את רישום התפלגות החוב של המשק, יש להשאיר את רישום החוב במונחי המטבע בהם הוא נלקח. מה שיש לשנות הוא המדד. יש לקבוע מדד לנטל החוב החיצוני שלא יסלף את המציאות, אלא ישקף אותה. לא יתכן לנהל סטטיסטיקה בעולם של מטבעות ניירים, העוברים שינויים כבירים המשקפים ירידה בנטל החוב כאשר הוא גדל, ועלייה בנטל החוב כאשר הוא קטן.

לפני שנים נהג בנק ישראל לפרסם רק את גודל החוב החיצוני ברוטו. אז הגיע העיוות למיליארדי דולרים. כאשר הבנקים הישראליים הגדילו את מסחרם במטבעות, כלומר לקחו אשראי מבנקים בחו"ל ונתנו אשראי לבנקים בחו"ל. השתקפה פעילות זו בסטטיסטיקה כגידול החוב החיצוני. רק בלחץ העתונות נכנע בנק ישראל והחל לפרסם את החוב נטו — אם כי יתכן שהדבר נבע גם מכך שההגדלה המלאכותית של נטל החוב בפרסומי בנק ישראל החלה להפריע לאמינות האשראי של ישראל בבנקאות הבינלאומית. אשר לשקלול החוב במדד דולרי, או מדד סלי, הבנק המרכזי עדיין ממשיך לטשטש את המציאות. כך נולדים פרסומים, לפיהם נטל החוב עלה ב־222 מיליון דולר, כאשר למעשה הוא ירד בכ־1.5 מיליארד דולר במדד ריאלי של S.D.R או סל היצוא הישראלי.

העיוות שיצר בנק ישראל הוא כה ענק, שאף פרופסורים לכלכלה בפרסומים מקצועיים מתייחסים לחוב החיצוני של ישראל בגודל כפול מהתל"ג השנתי. הפרסום המגמתי אינו מאפשר שום דיון ענייני בבעיות המט"ח של ישראל.

בנק ישראל מציע לעבור להצמדת השקל מהדולר לסל מטבעות. אך לפני שהשינוי יונהג במציאות, יש להנהיג את השינוי בסטטיסטיקה ובמדידה. הציבור הישראלי, כמו גם קובעי המדיניות, רשאים לצפות מבנק ישראל לאובייקטיביות מדעית ולאספקת נתונים כלכליים אמינים. לא יתכן שהבנק המרכזי ימשיך, במשך שנים, לסלף נתונים בסיסיים על המשק הישראלי בגלל תפיסה מעוותת. הגדלה סטטיסטית מלאכותית של החוב החיצוני גורמת קשיים בחו"ל, הרבה יותר משהיא מסייעת לנהל מדיניות פנים כלכלית כזאת או אחרת.

נתוני ספטמבר 85', שפורסמו ע"י בנק ישראל באחרונה, משקפים רק את תחילת התהליך של היחלשות הדולר. התופעה התחזקה והלכה במחצית השנה האחרונה, שכבר עברה מאז. ניתן איפוא לקוות כי בפרסומים הבאים ישקף הבנק את המצב הריאלי בתחום רגיש זה של המדיניות הכלכלית הישראלית.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

המדד השלילי גרם ירידה בצמודים ועלייה במניות

"מדד המינוס" של חודש ינואר הביא אתמול להיצע של 12 מיליון ש"ח בצמודים, ולירידות שעריהם ב־3% עד 5%. באיגרות החוב הצמודות לדולר היה ההיצע, בסך חצי מיליון ש"ח, שווה לביקוש תוך יציבות וירידות שערים עד 0.5%. במניות ההסדר התקרב ההיצע ההתחלתי ל־2.5 מיליון ש"ח. ממגמת הירידה בשוק איגרות החוב ובמניות ההסדר נהנו המניות החופשיות, בהן היתה גאות. במלווה קצר מועד חלה ירידה בתשואות החודשיות ברוב הסדרות, לפחות מ־2%.

הציבור הוציא אתמול 7.5 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות ה"סולידיות" והשקיע 6 מיליוני ש"ח במתמחות במניות.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.80% ל־2.31%. ב־7 סדרות ירדה התשואה החודשית לפחות מ־2%. בהשפעת מדד ינואר, ורק ב־3 סדרות, ל־2, 9 ו־11 ימים, היתה התשואה החודשית מעל 2%. ל־2 סדרות, ל־65 ו־73 יום, לא הוגשו פקודות. המחזור ב־10 הסדרות בהן נערך המסחר הסתכם ב־1.3 מיליון ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 301 שערים, לעומת 21 שירדו ו־65 שנשארו בלי שינוי. מהם 180 עלו ב־5% ויותר ו־3 ירדו ב־5% ויותר. היו 24 "קונים בלבד" ואף לא 1 "מוכרים בלבד". המחזור עלה אתמול ל־8 מיליוני ש"ח, מזה 1.4 במניות הסדר.

במניות ההסדר היתה מגמת ירידה. ירדו (ב־%): אי די בי רג' — 0.5; אגוד רג' — 0.2; דיסקונט א' — 0.3; מזרחי ש' — 0.6; מזרחי מ' — 0.6; פועלים ש' — 0.1; פועלים מ' — 0.2; כל"ל — 0.1; מימון סחר 1 — 1.2. לעומתן עלתה דיסקונט ב' — ב־0.3%. התשואות השנתיות של מניות ההסדר נעו בין 15.05% (דיסקונט א') ל־15.15% (כל"ל), הפועלים ע"ש ולמוכ"ז — 15.09%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות: אוה"ה — 1.6; ספנות 0.1 — 8.4; ספנות 0.5 — 9.9; כללי מ"ר 1 — 2.8; בינלאומי 5.3; פ' ב' — 6.7.

במניות החופשיות היה מספר העליות פי 23 ממספר הירידות. למניות החופשיות זרמו הכספים שהוצאו מצמודים, ממניות ההסדר ומקרנות הנאמנות הסולידיות. המחזור במניות החופשיות היה פי 5 ויותר מאשר במניות ההסדר. ערך השוק של המניות החופשיות עלה אתמול ב־4.6%.

בשוק איגרות החוב ירדו כל מדדי השערים. ערך השוק של כל איגרות החוב ירד ב־1.5%, והמחזור עלה ל־4.1 מיליון ש"ח. מזה 957 אלף ש"ח בסוג "80% הצמדה למדד בלבד".

הדולר השחור נע, בעלייה קלה, בין 1.59 ל־1.605 ש"ח.

★ "החברה לישראל" הודיעה אתמול, שנבחנת האפשרות לפיה תעביר החברה לממשלת ישראל, או למי שהיא תורה, את מכלול החזקותיה ומניותיה ב"צים", ללא תמורה. במסגרת ההסכם, אם יושג ויאושר, יבוטלו הסדרי השיפוי של "החברה לישראל" כלפי מדינת ישראל, לעניין ערבותה של המדינה לחובות מסויימים של "צים".

"החברה לישראל" מחזיקה בכ־50% בהון ו־50% בהצבעה ב"צים". בדו"חות הכספיים ל־31.12.84 כבר מחקה החברה את השקעתה ב"צים".

★ "גלי זוהר" הודיעה, שבין "סולל־בונה תיירות ורווחה", "סולל־בונה השקעות" ו"סולל־בונה מימון" לבין "א.ח. רגנשברג מקרקעין השקעות ובנייה" נחתם חוזה לרכישת חבילת המניות המוחזקות בידי "סולל־בונה" המהווה כ־55% ממניות "גלי זוהר" המונפקות. החוזה מותנה בתשלום יתרת התמורה תוך 30 יום מיום חתימתו. באותו מעמד יועברו המניות לרוכשים וכן יתפטרו המנהלים שמונו מטעם "סולל־בונה". מחיר חבילת המניות — 1,825 אלף דולר.

★ "תום מחשבים ומערכות" הודיעה על רווח נקי מותאם של כ־612 אלף ש"ח (כ־410 אלף דולר) במחצית השנה שהסתיימה ב־30.9.85, לעומת 414 אלף ש"ח (כ־280 אלף דולר) בכל שנת 1984/85.

★ "קרנות משאבים מאוחדים" שינתה את שמה ל"קרנות ציון משאבים".

אלחנן הורוביץ

טור החדשות

לאור יציבות המחירים

צופים שיפור בשערי המניות

ליציבות המסתמנת במשק בתחום המחירים בחודשים האחרונים, ובחודש ינואר במיוחד, השפעה חיובית על שוק המניות — מעריכים בכלכלני אחד הבנקים הגדולים, בסקירה שפירסמו על שוק המניות.

הכלכלנים מציינים, כי גם אינדיקטורים כלכליים אחרים בעלי מגמה חיובית, כמו שיפור בנתוני היצוא והירידה בגרעון המסחרי, תורמים לאווירה החיובית. לדבריהם, גם השחיקה המתונה, אך המתמשכת, בשערי המניות החופשיות עד לתחילתו של השבוע שעבר יצרו רמת שערים אטרקטיבית להשקעה במספר ענפי מסחר.

אשר לשוק אגרות החוב נאמר בסקירה: "להערכתנו אין לצפות למפנה משמעותי באפיק האג"ח הצמודות בתקופה הקרובה: התשואות תתייצבנה סביב רמה המבטאת ציפיות למדדים נמוכים יחסית.

"באחרונה היינו עדים לעליית תשואות גם במניות הבנקים שבהסדר. נראה כי באפיק הדולרי נותר עדיין פער משמעותי בין התשואות לפדיון של מניות הבנקים שבהסדר (כ־15%),לבין התשואות לפדיון באג"ח בעלות טווח דומה לפדיון (כ־9% נטו וכ־13% ברוטו)".

יצויין, כי מדד שערי המניות הכללי עדיין נמוך ב־2.27 אחוז מזה שהיה בראשית השנה.

מדד שערי המניות החופשיות (ללא בנקים) עלה מראשית השנה ועד סוף השבוע שעבר ב־9.6 אחוזים, ואילו מניות ההסדר הבנקאיות הפסידו מראשית השנה 1.41 אחוזים מערכן. העלייה הגבוהה ביותר נרשמה במדד מחירי מניות הטקסטיל וההלבשה, שעלו מראשית השנה בקרוב ל־15 אחוז, ואילו מניות ענף החשמל והאלקטרוניקה ירדו בכ־9 אחוזים.

אייל שגב

הבנקים מגייסים כסף לתשלומי מע"מ ומסים אחרים

סכום של כ־250 מיליון ש"ח יועבר השבוע לשלטונות המס, על חשבון תשלום מקדמות מס, מע"מ וביטוח לאומי. העברות אלה של כספים, עלולות לגרום גרעונות נזילות בבנקים. לאחר שבמשך השבוע שעבר היו להם עודפי נזילות שעמדו לקראת סופו על 80 מיליון שקל חדש.

מצב זה גרם לכך שהריבית על פקדונות ג'מבו נעה בשבוע שעבר סביב 26־27 אחוז. אולם מספר בנקים היו מוכנים לשלם גם 28 אחוז לשנה תמורת פקדונות גדולים, על מנת לצבור עודפי נזילות לקראת שבוע זה.

עם זאת מצפים בבנקים להמשך ההמרות של כספי מפקידים במט"ח, והעברתם לפקדונות שקליים נושאי ריבית.

יצויין, כי יש לצפות לירידה בשיעורי הריבית במשק לקראת סוף שבוע זה, בעקבות ירידת המדד. לדבר תהא השפעה גם על שיעורי הריבית שישלמו הבנקים למפקידים.

א.ש.

מחירי המכוניות החדשות יועלו ב־50%

מתחשיבים שהגישו יבואני הרכב למשרדי האוצר והתחבורה עולה, כי יהיה צורך לייקר חלק ממחירי המכוניות בשיעור של עד 50 אחוז. יש לציין, כי תחשיבים אלה הפתיעו את אנשי האוצר, שחשבו כי מדובר בהתייקרות של 30 אחוז בלבד.

אולם מתברר שהיבואנים כללו בחישובים גם התייקרויות יצרן, שבוצעו פעמיים במהלך תקופת ההקפאה. לפיכך עולה מן החישובים, כי אם תבוטל הקפאת המחירים לגמרי — יהיה צורך לייקר מחירהן של מכוניות המיובאות מגרמניה ומצרפת בשיעור של 50 אחוז.

שיעור התייקרות זה מפחיד את אנשי האוצר, החוששים מן התגובות הפסיכולוגיות שהדבר יצור בציבור. זוהי כנראה אחת הסיבות לעיכוב אישור ההתייקרות. רשמית נמסר מהאוצר, כי "מצפים לקבלת מחירוני הרכב החדשים ממשרד התחבורה, וכן לקבלת התחייבות של היבואנים להגבלת כמויות יבוא הרכב ל־37 אלף מכוניות בשנה הקרובה".

אגב, יבואני הרכב טוענים כי לא פנו אליהם כלל בעניין זה.

א.ש.

נחתמה עיסקת פוספטים — 200 מיליון דולר ב־10 שנים

מפעלי הפוספטים חתמו בימים אלה על עיסקה ליצוא כמות שנתית של 500 אלף טונות סלע פוספט למערב אירופה. העיסקה היא לתקופה של 10 שנים, והיקפה הכולל 200 מיליון דולר ויותר. בכך תגדל כמות היצוא השנתית של פוספטים מישראל ב־26 אחוז. כיום מגיע היצוא השנתי של פוספטים לכ־2 מיליון טונות לשנה.

העיסקה תאפשר למפעלי הפוספטים לנצל את הגידול הצפוי בתפוקת המפעלים, כתוצאה מהפעלת המתקנים החדשים בנחל צין.

יצויין, כי העיסקה שנחתמה עם ישראל באה על חשבון ספקיות אחרות של סלע פוספט לשוק האירופי.

רמת המחירים שנקבעה בעיסקה זו תהיה משתנה ותיקבע לפי רמת מחירי הפוספטים בשוק הבינלאומי.

מדינות השוק האירופי הטילו באחרונה מגבלות על יבוא פוספטים מארה"ב, צעד שעשויות להיות לו השפעות על רמת מחירי הפוספטים באירופה.

א.ש.

מבנה חדש ל"מאזני שקל"

מפעל "אלקטרוניקה בית־קשת" חנך את המבנה החדש של "מאזני שקל". המפעל, הקיים כבר 15 שנה, פיתח דגם של מאזניים אלקטרוניים אותם החל לשווק בשנת 1979. מאז הוציא לשוק דגמים רבים של מאזניים מסוגים שונים — מאזני ספירה, מאזניים לשקילת תינוקות, מערכות שקילה ללולים ומערכות שקילה בסופרמרקטים.

כדי להרחיב את כושר הפיתוח, ולהבטיח מקור אספקה קבוע ע"י שליטה במערכת, רכש המפעל לפני כשנה את מחצית הבעלות על חברת נ.ר. אלקטרוניקה, יצרנית מערכות קופות ממוחשבות. עתה בשיתוף עם "ת.ב.ר. אלקטרוניקה", מציע המפעל מערכת שקילה ושליטה ממוחשבת מלאה לסופרמרקטים מכל הגדלים. החל בבתי קופות במיני־מרקט ובמרכולים וכלה בחנויות הגדולות ביותר של 32 עמדות. כיוון פיתוח נוסף באלקטרוניקה בית־קשת הוא השקילה למגזר החקלאי, בעיקר מוצרי שקילה ללולים.

עיקר הפיתוח ובכירות המפעל, מיועדים ליצוא. על־פי התחזית, יגיע היקף היצוא בעוד כשנה למיליון דולר ויוכפל בשנת 1988. כל צוות המפעל, כ־40 עובדים, הם חברי המשק.

"ויזה + 30" בריבית של 3.5%

חברת כ.א.ל. המנפיקה את כרטיס האשראי של קבוצות בנק לאומי ובנק דיסקונט, הודיעה על הפחתת שיעור הריבית החודשית של שיטת הקניות החדשה "ויזה + 30" ל־3.5% לחודש.

החל מאתמול יכולים מחזיקי "ויזה" לקבל אשראי של עד 45 יום, מתוכם 15 ימי אשראי חינם ו־30 יום נוספים בריבית מועדפת של 3.5% לחודש. כשתונהג השיטה של חיוב חד־חודשי יהנו הלקוחות מאשראי של עד 60 יום, שרק עבור 30 ימים מתוכם יחויבו בריבית המועדפת.

מחברת "ויזה" נמסר, כי השימוש באשראי הנוסף יהיה ללא צורך בבטחונות כלשהם.

לפתע פתאום

מאת יעקב רבי

אליהו הכהן, איש המחשבים ואספן הזמר העברי, מבקשני להידרש „לנושא חילופי א' וע' בלשון העברית, ובמיוחד למלים פתע, פתאום, הקרובות מאוד זו לזו במשמעויותיהן, אך האחת מאויתת באל״ף והאחרת בעי״ן. האם הסיבה היא ברישול בהיגוי של א' וע' בארץ בתקופה קדומה, וכהבחנה הגרונית ביניהן, כפי שהעלה חיים אהרונוביץ ברשימתו בכתב־העת האומה (81), שיצא לאור לאחרונה? (והגמיאיני — גמיעה, אגם — עגם, וכו')".

עד כאן אליהו הכהן. לא קראתי, לצערי, את דברי ח. אהרונוביץ בהאומה, אך חזקה על חכם־לשון מובהק כמוהו שיכתוב דברים של טעם; עיוניו בלשון קולעים ומשכנעים. נראה לי שבמיקרים של חילופי ע' וא', ההנחה לכאורה היא, כי הצורה העיקרית והראשונית מכילה ע', עיצור גרוני „דשן", חזק, ואילו הצורה המכילה א' היא מישנית, לפי שא' הינה עיצור „רפה", „צל עובר", והגייתו בתור עיצור למעשה אינה נשמעת. לא בכדי נשמשת האות א' אם־קריאה המוליכה את קולם של ווקאלים, של תנועות. פתאום הוא תואר־הפועל, בקירוב על מישקל חינם, ריקם. נמצא כי הע' שבצורה העיקרית פתע הובלעה בין העיצור ת' ובין הסופית —ם. היא אמנם לא נאלמה (ולא נעלמה) אלא התרופפה לא' והיתה לאם־קריאה המוליכה את התנועה חולם. הייחוד שבמקרה של חילופי פתע, פתאום, הוא בכך שלא זו בלבד שהצורה העיקרית והצורה המישנית מוסיפות להתקיים בשיעור שווה פחות או יותר ותכליתן הסמאנטית כמעט זהה, אלא גם בכך ששתיהן צמודות לפעמים לאידיום. „לפתע פתאום" או „פתאום לפתע": „וכי ימות מת עליו בפתע פתאום" (במדבר ו', 9), „והיה לפתע פתאום" (ישעיה כ״ט, 5), „פתאום לפתע יבוא שברה" (ישעיה ל', 13). כפל־המלים פתע־פתאום מחזק־כמו את המשמעות של דבר שבא כהרף, במהירות הבזק.

לגמוא ולגמוע

כן מצויים שני השורשים גמא, גמע, שהם לשון לגימה ובליעה. האם אפשר להכריע בנקל ובוודאות איזה מהם עיקר ואיזה מישנה? עבד אברהם אומר לרבקה: „הגמיאיני נא מעט מים מכדך" (בראשית כ״ד, 17). כך בלשון המיקרא, וכן לעיתים גם בלשון חכמים: „החושש בשיניו לא יגמא בהן את החומץ" (שבת יח, מישנה ד', לפי גירסת הערוך). אבל הצורה הרווחת בספרות חז״ל היא גמע, בע־ „כדי לגמוע שלוש ביצים זו אחר זו" (תוספתא סוטה א, ב'). הצורה גמע מצויה גם בארמית, ואפשר שהיא־היא הצורה הראשונית, הקדומה, אלא שכבר בלשון המיקרא „התרופפה" הע' לא', וכצידה נתקיימה הצורה המקורית גמע, עד לשון חז״ל ועד בכלל. בעברית של ימינו חל בידול משמעויות בין שתי הצורות: אנו גומעים מים או יין — וגומאים מרחקים.

ודאי שאבל ועבל אינם שורשים נרדפים: בידולם הסמאנטי ותיק ומושרש. אוכלים בפה ומעבלים את האוכל בקיבה ובבני־המעיים, בכלי העיכול. ועל־כל־פנים עבל, בהוראה של לאכול, לשרוף, מתועד בתלמוד: „חצות שני עובלתן" (זבחים פו ע"א). אך הוא מצוי בעיקר בלשון המאוחרת, הבתר־תלמודית, של ימי הביניים — בהוראה של ספיגת המזון על־ידי כלי־העיכול.

„מתפרע בפראות"

ויש שני שורשים שאחד מהם מסתיים בא' והאחר בע', פרא, פרע, אך לא משתמע מכאן שאלה שורשים אחים ואותיותיהם הסופיות נוטות להתחלף. עם זאת, ברבות הימים חלה בהם חפיפה סמאנטית (שהיא היפוכו של בידול סמאנטי). אנו אומרים: — הוא פרא־אדם, הוא מתנהג בפראות, כל הזמן הוא מתפרע. סוף דבר „הוא פרוע לשימצה. מצטיירת דמות של אדם מושחת, או שלוח־רסן, משתולל. אבל פרא־אדם, פראי, פראות גזורים מן השם פרא־ערוד, חמור־בר, ואילו השורש פרע, באחת מהוראותיו, עניינו סתירה ובלבול של שערות הראש (שערו פרוע). מעניין שביטוי מיקראי, „גידל פרע" (במדבר ו', 5), קיבל בלשון ימינו צורה חלופית: גידול פרא — צמח הגדל בר, ללא טיפול: צמחים כאלה מכונים הפינו גידולי־פרא.

אל נשכח את השורשים געל (ומן הסתם הצורה העיקרית), גאל (צורה מישנית — לא בגוונן גאולה וישועה!) = מאס, ליכלך, טימא. בייחוד בעברית של ימינו קנה לו שביתה הבידול הסמאנטי בין גועל (נפש), מגועל, היינו מבחיל, מתועב, ובין מגואל בדם, כלומר מטונף בדם.

שמא גם טמא, טמע הם שורשים שאותיותיהם הסופיות מתחלפות? לאו דווקא; כך עלול לחשוב רק מי שסבור כי יהודי שנטמע בגויים הוא טמא... לטמע יש שורש־„אח" אחר: טבע. הן טבע והן טמע עניינם לשקוע, להיבלע.

בעריכת עלינא תורי

מבט ראשון | העין הפנימית

מאת דורית קדר

בביתן הלנה רובינשטיין במוזיאון תל־אביב מוצגת תערוכה מאלפת של רישומים, המאפיינים את הלך הרוח העכשוי. המוצגים נבחרו בקפידה רבה ומשקפים בצורה אופטימלית את השוני שבין רישום היום לרישום אקדמי מסורתי.

רישומים כמו אלה של לאונרדו דה וינצ'י, רמברנדט, אנגר או דירר מפגינים כולם יכולת מפוארת לתרגם את הנעשה בעולם של תלת־מימד על נייר דו־ממדי, בכוח שכנוע מזהיר. העין המתבוננת של אמנים אלו ידעה להשתמש בקו ושרבוט מהיר כמראה משכנעת, חרף הערך צבעוניות או כתמיות צבע אשלייתית.

רישום היום, כמו האמנות כולה, לא מתמקד דווקא בעין החיצונית, אלא בעין הפנימית. זאת האחרונה אכזרית לפעמים, בעלת הומור שחור, חולמת, הוזה, מדמיינת, אבל תמיד משמשת מעין אמצעי מוביל לביטוי תחושות וריגושים של האינדיווידום היוצר.

פרנצ'סקו קלמנטה מציג רישומים זעירים על נייר כהה, „בלוי" מפוספס, אקראי. הרישום הוא אינטימי. נראה שהאמן שוכח במשך תהליך עבודתו את הסובב ופורק מעליו סקסואליים ואגרסיביים קשים. אברי המין הגבריים מוגזמים בגודלם, מסתלסלים עד כדי גיחוך, משחקים ביניהם, מסווים, ישנם רימוזים להומוסקסואליזם. לעג ל„COCK" (זין) ול„CUNT" (קוס), שפת ריחוב בוטה. מרתיעה. קלמנטה שובר טאבו סקסואלי — תהליך שהחל בו זיגמונד פרויד — בצורה המחוספסת והגסה ביותר. הרישומים מותירים מעין תחושה של אי־נוחות הניתנת בתמצית.

ג'וזף בויס, כמו עמיתו, אינו נוהג בגוף האדם כבצלם של האלוהי. אף אצלו מופיע הגוף כמאסה מחוסרת תווים מאפיינים, פגומה ומקוטעת. אין מעברים ברורים בין הישויות ולפעמים ניתן לזהות ב„גוף" אדם או חיה. השוני בכל זאת נמצא בהתעסקותו של בויס בחומר הציורי עצמו. זה מעולם לא מש מזכרונו של האמן. גיר ארום, שומן על נייר מחורר, צבע כיסוי חום על טופס קבלה, עפרון עם לכה סגול, צבע לבן על נייר בו', קולאז' ועוד... הערכים הפלאסטיים המביעים רגישות אסתטית גדולה מנוגדים בטיבם לשפה הבוטה, ואולי דווקא ניגוד זה גורם למתח ולעניין הרב.

גיאורג בזלין עושה רישום אקדמי יותר, המתבסס על כוחו של קו כזום, כתם, משטח אמביוולנטי (יוצר אווירה) הציור מקורב יותר לעולמות חיצוניים ומתאר חיות, בני אדם, נופים אשר בהם רגש אנושי מפעפע. במקום הלעג והציניות ניתן להרגיש מצד האמן רחמים על מצבו של האדם.

אנצו קיקי קשור למסורת הדתית רבת השנים של ארצו — איטליה. מימד הקדושה אופף אותו. אבל בצורת שלילה. הקדוש עדיין שומר על הילה אבל הוא שרוע קרוב לתחתית הנייר, באמצעיתה של אפלוליות ללא ישועה. מישו נותרה גלימה תחתית עם זוג כפות רגליים מאור אנושיות, מחוררות בתחתיתן — סימן היכר מזווית ראייה ייחודית מאוד...

מימו פלדינו מפגין, כמו בויס, את אהבת החומר שהוא עובד בו. את הניואנסים הבהירים, את הליריות שברישום שכמעט ואינו נראה. היצירות הצבעוניות דווקא עשויות להיתפס כצאצאים רחוקים של רישומיו הרוחניים של בל״ין.

יהונתן בורופסקי, כמו קלמנטה, מכור להוזיות אישיות, לתופת משלו וחלומות כושיים. לעומת קלמנטה, בורופסקי מפגין אהדה מרובה לעבודת הרישום עצמה, לעיקולי הצפורן ולנימות הדקורטיביות לפעמים. מהעבר שרדו שר עם קלשון או ליצן עלוב, קוקסינלי ורמזי בובת חייטים. הכותרות מדברות בעד עצמן: „רישום ב־2608379 וב־2670098..."

אנדי וורהול לא שונה ברישומיו מציוריו האחרים — אמנות עממית המייצגת אלילים של יומים, שמוענקת להם אצילות עקב היותם תלויים במוזיאון...

קלאס אולדנבורג וכמוהו וורהול, ברוס נוימן, דונלד גד או פרנק סטלה שונים מעמיתיהם הגרמנים והאיטלקים בגישה הראציונלית יותר, גישה פילוסופית, קונטמפלטיבית, מבנית, נעדרת נימות אמוציונליות או דחפים פראיים. גם כאשר אולדנבורג מתאר את ה„חשפן" הנפלא, העשוי מכתמיות על מונוטיפ עם דיות, ניתן לראותו כבתמיות בלבד. לאמריקנים אין קושי מיצירת מרחק בין האני למוצג, והתוצאה על כן „ציורית" טהורה יותר.

א. ר. פנק הגרמני רוצה לחזור לשפה ראשונית ישירה, שתישא משמעות אמבלמטית מסתורית. כציורי אנשי המערות, הטבולים באמונות שאת צופנן עדיין לא פיענחנו. לכן הרישום הוא סכמטי, סמלי ויחד עם זאת בעל משקע רגשי חזק.

פרנ'סקו קלמנטה — רישום אינטימי

מפלצת הארם או החיה של זיגפריד אנצינגר מתקשרת לזרם הסימבוליסטי. המתנועע בין דמויות פנטאסטיות לבין אימה של הלא־מוכר, עם דגש מתמיד על עושר צבעוני הבא לידי ביטוי אף כאשר הרישום הוא בשחור־לבן.

מרטין דיסלר הוא ניאואקספרסיוניסט, המביע את הדברים בעוזות. הציור מהווה פורקן המתממש בצביעה ספונטאנית, „מלוכלכת", המעצבת מוטיבים מופשטים וקניבליסטיים האוכלים אחר את רעהו. עולם שלוח רסן ומאיים.

ליקו איקמורה משום מה מזכירה מסורת של המזרח הרחוק, ציורים יפאניים בשחור־לבן שנוטים לפעמים לסאטירה, לא שוכחים את המיומנות לרישום צמחים או אובייקטים שבטבע. איקמורה כאילו חונכה על מסורת זו ועברה אותה לעולמה לרשום בצורה סכמטית ומרושלת יותר בכוונה תחילה. וככל זאת נותרת כאן נימה דרמטית של תיאטרון נו לבוש במערביות. התוצאה מעניינת.

אנסלם שטרלר בציוריו משקף את הראש בראש וראשונה למכניות, ליחסים שבין תבניות, בין דמויות, לדינאמיקה הקווית המתחוללת כמו גם לניואנסים רגישים של צבעי מים.

תערוכת חובה. (התערוכה מוצגת עד סוף החודש).

פרס | פרס וולף לג'ספר ג'ונס

הוועדה לפרס „קרן וולף" בציור לשנת התשמ"ו — 1986 החליטה פה אחד להעניק את הפרס לג'ספר ג'ונס מניו־יורק, ארה"ב.

הפרס, בסך 100 אלף דולר, יחולק בחודש מאי בטקס במשכן הכנסת. ג'ונס (יליד 1930) סיים את לימודיו באוניברסיטת קארולינה הדרומית ועבר לניו־יורק בשנת 1949. למן 1950 הוא נמצא בקשר אמיץ עם המוסיקה של ג'ון קייג', עם הריקוד של מרס קאנינגהם ועם הציור של רוברט ראושנברג. שלושה אלה התכוונו ליצור אמנות דמוקראטית בהשתמשם בנושאים, בסמלים, בחפצים ובחומרים פופולריים בני תקופתנו. בכיוון זה יצר ג'ונס בשנים 1954־1955 איקונוגרפיה חדשה, המתאימה לעולם המודרני. יצירותיו, במספר ניכר, נמצאות ברוב המוזיאונים החשובים בעולם המערבי, וכן ביפאן. תערוכות רטרוספקטיביות עיקריות מפרי יצירתו נערכו בשנת 1964 במוזיאון היהודי ובשנת 1977 במוזיאון ויטני — שניהם בניו יורק. ג'ונס הוא בעל פרס ראשון בביינאלה להדפסים, שנערכה בשנת 1976 בלובליאנה שביוגוסלביה. הוא גם בעל פרס ראש עיריית ניו־יורק לתרבות ולאמנות משנת 1978, פרס הביינאלה בסאן פאולו ושני פרסים — בעבור ציור וגראפיקה בשווייץ.

קולנוע | יש סרטים ישראליים!

גזירות משרד המסחר והתעשיה, אשר ביטלו את ההשקעה בסרטים כהוצאה מוכרת, לא סגרו את התעשיה. החשש התבדה ועשרות סרטים מצולמים ומיועדים לצילום, מחכים להקרנה.

מאת יעל ישראל

לפני כשנה זעק הקולנוע הישראלי, שסוגרים כאן את התעשיה בעקבות הגזירות של משרד המסחר והתעשיה, אשר ביטל את ההשקעה בסרטים כהוצאה מוכרת לצורך ניכוי מס. מקחי מס ריחרחו בהפקות. מספר הפקות נפלו והקולנוענים צעקו ובכו. מסתבר, שאפשר להסתדר גם ללא מקלט המס. הקולנוע הישראלי לא שבק חיים. למראה עשרות ההפקות המצולמות והמיועדות לצילום נראה שהקולנוע הישראלי ניצל.

איך הם עושים את זה? חלק מהבמאים מצאו „אבא" בצורת אולפני ג.ג. (גולן־גלובוס), שבשנה האחרונה כבשו את השטח, אחרים נעזרים בחברת י.ג.י.ל. הפקות, שבשלוש שנות קיומה הפיקה כבר תשעה סרטים עלילתיים. המעטים שנותרו נעזרים בקרן היבשה לעידוד קולנוע ישראלי. המכנה המשותף האחר שאפשר לראות במרבית הסרטים שמצולמים כיום הוא היותם מבוססים על רומאנים של סופרים ישראליים. היתר הם קומדיות בורקאס פשוטות, מה שמכונה „לעם".

מחכים להקרנה: ★ „חיוך הגדי" — סרטו של שמעון דותן („צלילה חורות") על־פי ספרו של דוד גרוסמן. הסרט, כמו הספר, הוא פנטאסיה ראליסטית של שלושה גיבורים: זקן ערבי תמהוני (טונג'יל קורטיז), שמתיידד עם רופא צבאי (רמי דנון) הנופל בשביו, ולעזרתו בא המושל הצבאי של האיזור (מכרם חורי). אגב, הסרט ישתתף בפסטיבל ברלין בתחרות הרשמית.

★ „באר 51" — בראשית הדרך נקרא סרטו של עמוס גוטמן („נגוע") בשם „יתומי הסערה". למלמדך שהוא נעשה בהשראת סרטו של גאון הקולנוע ד.וו. גריפית. גוטמן, יחד עם שותפתו לתסריט עדנא מזי"א, העבירו את סיפור אהבתם האסורה של האח (ג'וליאנו מר) והאחות (סמדר קלצ'ינסקי) לעיירת־פיתוח דרומית. אף כי עבר כבר זמן רב מאז נגמרה הפקת הסרט, נדחתה הקרנתו משיקולי הפצה של המפיק, אנריקה רוטברג.

מצולמים כיום ומתוכננים לצילום: ★ „כל אהבותי" — סרט ראשון של הבמאי יוחנן וולר. הפקה של י.ג.י.ל. בהשתתפות שחקנים צעירים כאלון אבוטבול ורוי רוזנפלד.

על שולחן העריכה: ★ „הקרב על הוועד" — המפיק של הגששים, פשנל, החליט לעשות סרט עם בני טיפוחיו. אסי דיין כתב תסריט היתולי, אבי כהן ביים. ביחד עם הגששים מופיעים דורי בן זאב ושולה חן. אומרים שזו תהיה פצצה של צחוק.

★ „השיגעון הגדול" — קומדיה נוספת של נפתלי אלטר („עיירת אירית") על פי תסריט של מנחם גולן. ספי ריבלין הוא מטורף שנקלע לנסיבות מטורפות לא פחות ומסתבר שהוא אולי יותר שפוי מהשפויים האמיתיים. ג.ג. הפיקו, עוד משתתפים: דינה דורון, אריק לביא ואחרים.

★ „מלכת הכיתה" — יצחק (צפל) ישורון סיים את צילומי הדראמה החדשה שלו, קצת דומה ל„נועה בת 17". הסיפור מתרחש בפנימיה חקלאית. אולפני ג.ג. הפיקו גם את הסרט הזה, ובין השחקנים הצעירים אפשר למצוא גם את הסופר יצחק בן־נר.

★ „תגדול מבולם" — יהודה ברקן הפיק, כתב וביים וגם משתתף בקומדיה החדשה שלו, יחד עם קרולין לנגפורד ומשה טימור.

★ „נדיה" — מבוסס על ספרה של גלילה רון־פדר, אמנון רובינשטיין ביים ומשתתפים: חנה אזולאי („בנות"), יובל ומאיר בנאי, יוסף אבו־ורדה ומאיר סוויסא.

★ „חוזה אהבה" — תסריט, בימוי והפקה פרטית של דן וולמן („מיכאל שלי"), סיפור אהבה עם ענת עצמון, איקא זוהר ו„אבא של ענת" — שמואל עצמון.

★ „פלאש" — דורון ערן מי.ג.י.ל. הפקות ביים סרט ראשון. הוא אומר שזה יקל עליו את עבודת ההפקה להבא. ניצה שאול, זאב שמשוני ועמוס לביא מגלמים את המשולש הרומאנטי הקלאסי, אך הפעם הבעל שמשוני הוא צל־שניק ממלחמת יום־כיפור, שחוזר לאחר שנים כדי להחזיר לעצמו את אשתו. את התסריט כתב רוי לווינס, השוהה כיום בגולת גרמניה.

„השיגעון הגדול" – נסיבות מטורפות

★ „המתצבה" — זאב רווה וחנן פלד כתבו תסריט על־פי ספרו של אהוד בן עזר. ג.ג. נותנים יד לעזרת ההפקה. אשר צרפתי ועירית שלג הם הכוכבים.

★ „האינסטלטור" — סרט ראשון למיקי בהגן, עד היום במאי סרטי־פרסומת. גם את התסריט הזה כתב חנן פלד והסיפור הוא קומדיה מטורפת בלי מסרים מנופחים. טוביה צפיר הוא הכוכב שם וג.ג. הם על ההפקה.

★ „הטוב, הרע והלא־נורא" — אסי דיין לא נח, עוד רואים אותו כשחקן בסרט „עד סוף הלילה" וכבר הוא רץ לביים קומדיה חדשה, אותה כתב יחד עם יוסף שילוח. דיין יגלם לשם שינוי אשה אלגנטית. כנראה נתקנא בדסטין הופמן ובתפקידו ב„טוטסי". משה איש־כסית ויוסף שילוח מחזרים אחריו בסרט. דיין אומר שזה קולנוע עממי. הפיק יצחק שני מבורקי־סטה־המספרים.

★ „בסמות" — עיבוד לספרו של דן צלקה. התסריטאית היא יהודית שחקנית לשעבר („שלושה ימים וילד") שעברה צד, בעלה רפי אדר מביים. ג.ג. עוזרים בהפקה, הסיפור מתרחש בתל־אביב ב־1937, מהגרים פולנים העובדים כפועלי בניין מתאמנים בערב בקבוצת איגרוף של „מכבי". לאחר מהם, טולק (איקא זוהר), המאמן עתיד מזהיר. טולק, כמו רוקי מסדרת „רוקי", מנצח והופך לאלוף. הסרט תוכנן לצילום כבר בשנה שעברה אך המפיק, יעקב קוצקי, הסתבך והסרט לא יצא לפועל.

★ „סקופ" — בעקבות גל סרטי העיתונאים יעשה הבמאי נתנאל גוטמן גירסה ישראלית משלו. לשם כך הוא ייבא את הכוכב האמריקני כריסטופר ווקן („צייד הצבאים"), שיגיע לארץ בראשית מארס. ווקן יגלם את דמותו של עיתונאי אמריקני בעיצומה של מלחמת לבנון. מיכה שרפשטיין מפיק וחנן פלד הוא האיש שעל התסריט.

★ „ת"א־ברלין" — ציפי טרופה קיבלה מימון מהקרן לעידוד סרטים. בינתיים לא הלך לה, אך היא מקווה להתחיל את הצילומים במארס. יעזרו לה בהפקה י.ג.י.ל.

★ „חימו מלך ירושלים" — עמוס גוטמן התכוון להסריט את „ערבי טוב", על־פי ספרו של יורם קניוק. ההפקה נדחתה לשנה הבאה. אך גוטמן יסריט בינתיים את „חימו מלך ירושלים", גם הוא על־פי ספר של קניוק. ג'וליאנו מר יגלם תפקיד ראשי, ו„בית־צבי" יתנו עזרי הפקה.

★ „עין לי גרין לי" — לא קשור להצגה שעלתה אצלנו בחנוכה. ג.ג. גייסו שחקנים ובמאי בעלי שם עולמי ויסריטו את האגדה החביבה על־אודות בת־הטוחן והקוסם. ריווינד איריוון יביים ואמי אירווינג („ינטל") תהיה בת־הטוחן. התחלת הצילומים באמצע מארס. ומי אומר שלא עושים קולנוע בארץ.

מאת יוסף שמי

פטריות הגשם הצהוב

חומרים רעילים הנוצרים בפטריות עובש הגדלות על מזון גורמים תופעות דומות לפגיעות קרינה ומשמשים ללוחמה ביולוגית

פטריות הגדלות על יסוד של מוצרי מזון יוצרות רעלנים. חשיפה להם עלולה לגרום למחלת מיטוטוקסיקוסיס. שסופה יכול להיות מוות. זנים שונים של פטריות יוצרים רעלנים שונים. בעלי כושר פגיעה בימות שונות בבני אדם ובבעלי חיים. הרעלן מיוצר על־ידי הפטריה בשיא פריחתה ונשאר בתוך המזון במשך שנים. גם לאחר שהפטריה מתה, נמצאו רעלנים בדגן 12 שנים אחרי איחסונו.

לאחרונה התחזקה ההתעניינות ברעלי הטריכוטצנים בשל ידיעות על השימוש שנעשה בהם בלחימה ביולוגית.

רעילות הפטריות המתפתחות על מזון תלויה בגורמים שונים כגון לחות, טמפרטורה, מרכיבי המזון בתרבית והאזור שבו התפתחו. גורמים אחרים הקובעים את גודל הנזק הנגרם הם סוג האוכלוסיה או זן בעלי החיים הנחשף לפגיעה. נקבע כי הקטלני ביותר הוא הזן המכונה T־2 ולגביו ישנם נתונים כימיים. אך לטריכוטצנים גם תכונות אנטי־ויראליות מועילות נגד חיידקים, ואף נגיפים, בנוסף לתכונות ציטוסטאטיות, כלומר כנוגדי גידולים סרטניים.

המידע על השפעתם של הרעלנים מסוג הטריכוטצנים מקורו בניסויים בחיות ובדיווח הם מברה"מ, שם פרצו מגיפות בעקבות צריכת מזון נגוע בפטריות. התיאור הראשון הוא מ־1891, מאיזור אוסורי במזרח סיביר. התושבים המקומיים לקו בכאבי ראש, בגזומות, סחרחורות, הקאות, טישטוש ראיה והפרעות בשיווי משקל אחרי צריכת דגן נגוע. סימנים דומים הופיעו אצל בעלי חיים.

כפרים שלמים נכחדו

ב־1932 הופיעה המחלה בצורה אנדמית במערב סיביר. כשסימניה העיקריים היו: חום, תיפרחות מדממת, כיבים נמקיים בלוע, לאוקופניה (חוסר כדוריות לבנות בדם), קשה אלח דם, כישלון מח העצם. כפרים שלמים נכחדו. מקור המחלה לא נקבע בוודאות. ההתפרצות הגדולה ביותר של הרעלת פטריות מטריכוטצנים נרשמה במחוז אורנבורג שבברה"מ ב־1944. נמצא כי גרגרי חיטה שהיו קבורים זמן רב בשלג שימשו כמזון לתושבים. נראה שהתפתחו בהם פטריות יוצרות רעלנים. התמותה הגיעה לכ־10% מכלל האוכלוסיה. התפרצויות דומות היו עוד ב־1958 ו־1959. גם בארה"ב דיווחו על פגיעות, בעיקר בבקר.

התהליך הקליני בהתפרצויות בברה"מ מזכיר פגיעה באוכלוסיה שנחשפה לקרינה. בשלב הראשון אחרי האכילה (כמה דקות עד שעות) מופיעה צריבה בפה, בלשון ובוושט. סימני גירוי במערכת העיכול, הקאות, שילשול, לפעמים נשמת. הפרשת ריר מרובה, כאבי ראש, טישטוש ראיה, הגברת קצב הלב, הפרעות בשינה, לפעמים חום גבוה. השלב השני הוא שלב סמוי. החולה חש הקלה ומתפקד כרגיל. אך בדיקת מעבדה מגלה שינויים בדם, אנמיה, וכו'. השלב השלישי הוא הסוער. המסתיים במותם של חלק ניכר מהלוקים בהרעלה. מופיעים דימומים על פני העור, הגוף, החזה דימומים קשים עלולים להופיע באף, בקיבה ואף בלדן. נצפו אזורי נמק על השפתיים, האף, העיניים, לפעמים על רקע זיהום משני מופיע הגדלת בלוטות לימפה. צ. רם וי. שמר מחיל־הרפואה של צה"ל, שחיברו את הסקירה, מציינים את הדימיון שבין הרעל בטריכוטצנים לפגיעה מחומרי לחימה כימיים מקבוצת החרדלים.

עיכוב יצירת חלבון

הבט אחר להרעלת בטריכוטצנים הוא האפשרות לנצל רעלן זה לצרכים צבאיים. מאז אמצע שנות השבעים ידיעות על שימוש בחומרים כימיים באפגניסטן. נוסף לחומרים מוכרים כבר דווח על חומר רעיל בלתי מוכר, שפוזר ממטוסים כענן צהוב ואשר גרם לאלה שנחשפו לו בחילות, הקאות, טישטוש ראיה, פגיעות בעור, תופעות דימום על פני העור, ברירית, בדרכי הנשימה והעיכול, פגיעה בשיווי משקל וכן פגיעה בדם. נרשמו מקרי מוות רבים בין החשופים ל„גשם הצהוב". דיווחים נוספים קושרים את שמה של עיראק לשימוש ברעלנים מסוג טריכוטצנים במלחמה במפרץ הפרסי. בדיקות מעבדה שנעשו בבלגיה, מחומר שנלקח מחיילים איראניים שנחשפו לחומרים כימיים, מאמתות סברה שאכן מדובר ברעלנים שמקורם בפטריות. ממצאים אלה לא נמסרו בשום כינוס מדעי. לכן הם בינתיים בגדר ידיעה ממקור שני.

מנגנון הפעולה של רעלני־הפטריות אינו ברור, אך נדמה שמדובר בעיכוב יצירת חלבון בשלבים שונים של סינטזה. כן נמצאה פגיעה במערכת החיסונית והעצבים. נוסף לפגיעה בלימפה. יש עוד ועוד ממצאים רפואיים, שלא כאן המקום לפרטם. רוב הפירסומים מקורם בברה"מ. בשל הניסיון הרב הקשור עם המגיפות שהיו בחמישים השנים האחרונות. הטיפול הרפואי בשלב זה הוא בעיקר תומך, ותלוי בשלב המחלה. בשלב ראשון מרחיקים את החולה מכל מגע עם הרעלן, בשני נותנים תרופות מסוג סולפונמידים, סידן, ויטמינים סי, וק. בשלב השלישי נותנים סולפונמידים ופניצילין במנות גדולות כנגד זיהומים משניים. התגוננות נגד ה„גשם הצהוב" מעסיקה אנשים רבים בעולם. כרגע אין טיפול ספציפי. תיאורטית ייתכן שניתן להשיג תוצאות טובות בעזרת סטרואידים, תרופות מסוג סולפה, אנטיביוטיקה ועוד.

קוצר ראיה — „מחלת אינטליגנטור"

מחקרים הראו כי יש התאמה בין קוצר־ראי לבין מבנה האישיות, האינטליגנציה, ההשכלה ורמת ההכנסה של המשפחה. קצרי־הראי הם אינטליגנטים יותר, מופנמים, בעלי השכלה גבוהה יותר ומשפחותיהם בעלות הכנסה גבוהה יותר — כך עולה מסקירתן של ו. חן, ה. ווזר וג. טריסטר ממכון העיניים שליד תל־השומר. אין הבדל בין המינים מבחינת שכיחות קוצר הראיה, אך בגיל צעיר השכיחות גבוהה יותר בקרב הבנות. בארצות המערב יש יותר קצרי ראיה מאשר במזרח.

אין תמימות דעים בנוגע למקור הליקוי בראיה. אחדים טוענים כי קריאה וכתיבה ממושכות מגבירים את קוצר הראיה ויש הסוברים כי להיפך, קצרי הראיה מעדיפים לעסוק בקריאה וכתיבה, ועל־ידי כך מחמירים את הליקוי הקיים אצלם.

יש קוצר ראיה פשוט וקוצר ראיה מתקדם. הפשוט מופיע בילדות ואינו מתקדם באופן משמעותי עד לגיל 25. הלוקים בו חשופים לכל מיני צרות, כגון היפרדות רישתית על רקע ניוון, בעיקר בזוגית ובהיקף הרישתית. כן שכיחה אצלם הברקית.

קוצר ראיה מתקדם (ממאיר) שכיח פחות. שכיחותו גבוהה יותר אצל נשים וכן אצל סינים, ערבים ויהודים (איזה צירוף!) מסתבר שהגורם הוא גנטי והעברתו רצסיבית, משמע שאצל נכדינו ונינינו יהיו פחות נגועים בסוג זה של קוצר ראיה. אצל הלוקים בקוצר ראיה ממאיר שכיחים שינויים פאתולוגיים בעיניים. קצר ראיה מופיע לא פעם כמלווה מחלות כוללות של העין. בין השאר, יכול אדם לסבול מקוצר ראיה עקב תזוזה קדימה של העדשה, בשלב התחלתי של התפתחות הקטרקט (ירוד), שינוים בהרכב העדשה והצטברות נוזלים בתוכה. קוצר ראיה זמני מופיע לעיתים בדיאבטס בלתי מאוזנת בהריון, בעת המחזור, כתופעת לוואי לנטילת תרופות. קוצר ראיה זמני חולף עם איזון הסכרת, הפסקת טיפול תרופתי ועוד.

קוצר ראיה ממאיר (מתקדם) טעון מעקב. כדי לגלות שינויים העלולים לגרום להיפרדות רישתית.

בסוף המאה ה־19 הוצעו שיטות שונות של טיפול בקוצר ראיה ממאיר. בין השאר ניסו להזריק תמציות עור, שיליה וצמחים שונים מתחת ללחמית... השיטות הללו ננטשו מזמן, כשם שננטשו טיפולים דיאטתיים שהוכחו כחסרי תועלת. גישות אחרות כללו תרגילי ראיה, עיסוי העיניים וסביבתן ועוד. במזרח אסיה עדיין באופנה טיפול במשקפיים עם עדשות קמורות, או אבטחת תאורה טובה וקריאה באותיות גדולות, העוצרות התקדמות קוצר הראיה.

בעבר ניסו כל מיני שיטות טיפול כירורגי, אך הן נזנחו בשל הסיכון הגבוה מעצם החדירה לעין באיזמל הניתוחים. אחרי מלחמת העולם השנייה, עם התפתחות טכניקות שתילת קרנית, ניסו בדרך זו לשנות קמירות ותישבורת הקרנית. שיטות אלו מסובכות מאוד ואינן בשימוש נרחב.

הניתוח המקובל כיום כולל ביצוע 8־16 חתכים רדיאליים בקרנית באמצעות להבי יהלום או ספיר מיוחדים. החתכים גורמים להחלשת הקרנית ההיקפית, השטחתה וירידה בכוח השבירה. התועלת מהניתוח קטנה יחסית. כן ישנן תופעות לוואי וסיבוכים, לכן נעזרים בשיטה זו רק במקרים קשים במיוחד. משקפיים או עדשות מגע הם השיטה הטיפולית הפשוטה, הבטוחה והיעילה.

העופרת הקטלנית

תסמונת מוות פתאומי של ילודים נפוצה למדי, ואחראית לשליש מכלל הפטירות של ילדים בגיל שבועיים עד שנה. המוות בא בפתאומיות, ללא סיבה נראית לעין, לרוב בעת השינה. בארה"ב 8־10 אלף פטירות בשנה. הנתונים הסטאטיסטיים דומים ואף והים במדינות רבות. הסטטיסטיקאים מדגישים כי מקרי מוות נפוצים בקרב פגים; הגיל השכיח הוא 3־4 חודשים. הסינדרום נפוץ בקרב שכבות עניות; הפטירות שכיחות יותר בחורף.

יש כמה הסברים לתסמונת המוות הפתאומי, אם כי אין להם תשתית מדעית מוצקה. התיאוריה הנפוצה ביותר היא שבעת השינה לוקה מערכת הנשימה של הילד והדבר גורם לחנק. הליקוי במערכת הנשימה בא בגלל התנוחה, או בשל התכווצות קנה־הנשימה.

הסבר משכנע יותר נתנה בדיקה שביצעו חוקרים דניים. את התוצאות מסר השבועון הרפואי האמריקאי. הדנים בדקו בעיירה קטנה 54% מכלל אוכלוסיית הילדים עד גיל שנה. התברר כי אצל 48 ילדים רמת העופרת בחומר השנהבי של השן היתה גבוהה מהנורמה. בקבוצה שנבדקה היו שלושה ילדים שלקו בתסמונת מוות פתאומי, וניצלו הודות לעזרה מיידית של אנשי מקצוע שנמצאו במקרה במקום. עודף העופרת בחומר השנהבי של השן מעיד כי הרעלת עופרת יכולה להיות סיבת המוות. לעופרת תכונות טוקסיות, והיא עוברת את מחסום השיליה וגם את מחסום המוח. העופרת רעילה יותר אצל הקטנים, בשל רגישות מערכת העצבים של העובר ושל הילוד. אצל שלושת הילדים שניצלו מתסמונת המוות הפתאומי שני אבות היו עובדי דפוס, שבאו במגע יומיומי עם עופרת. המשפחה השלישית התגוררה סמוך לכביש עם תנועה ערה מאוד של מכוניות, ואדי הדלק רווי העופרת גרמו להרעלה.

בעריכת דוד ארן

המתת החסד נדחתה

מערכה רבת־עוצמה, להפיכתה של הולנד למדינה הראשונה בעולם שבה יותר החוק המתת חסד, עלולה לעלות על שרטון בעקבות צו שנראה כמעשה לוליינות פוליטי מזהיר מצד ראש הממשלה, רוד לוברס. ממשלת הקואליציה (המורכבת ממפלגות המרכז והימין) של לוברס דחתה — בטענה שהניסוח אינו די מדוייק — הצעת חוק שהוגשה על־ידי האופוזיציה, לפיו יוכלו חולים חשוכי מרפא לדרוש שיושם קץ לחייהם — במקום זה הגיש הקאבינט לפרלמנט הצעת חוק, שלא תאפשר את שינוי החוקים הקיימים בעתיד הקרוב.

לדברי משקיפים פוליטיים עשוי להתברר, כי דחיית העניין הרגיש הזה עד לאחרי הבחירות היא צעד טאקטי מזהיר, שיאפשר ללוברס ולמפלגתו הנוצרית־דמוקראטית להישאר בשלטון.

הסיעה הליבראלית בתוך הקואליציה העלתה הבטיחה תחילה תמיכה בלגאליזציה של המתת־החסד, תוך שינויים מסויימים בהצעת האופוזיציה. מאמציו של לוברס לזכות בתמיכת הליבראלים בהצעות מפלגתו מתפרשים על־ידי המשקיפים כצעד לשמור על שליטת ממשלה לפני הבחירות.

החלטת הממשלה לדחות את הצעת החוק עוררה זעם לא רק בקרב האגודה למען המתת חסד. גם משפטנים ורופאים הולנדיים בולטים מוחים נגד העובדה שהנידוני בהירות מסכנים את הצעד ההומאניטארי הזה.

ועדה ממלכתית בת 15 חברים המליצה בחודש אוגוסט על תיקון החוק הקיים בהקדם האפשרי, כדי לקבוע כללי אתיקה להמתת־חסד ולתת תוקף לפסיקות בתי־המשפט, אשר זיכו רופאים שהודו בהמתות חסד. ממישאלי דעת קהל מתברר, כי רוב ההולנדים מצדדים בדעה זו.

„הסירוב הממשלתי, אך הברור מאוד, לקבל את המלצות הוועדה היא אכזבה גדולה", אמרה הלנה נורבורך, פרופסורית לפילוסופיה. בין החברה למען המתת חסד על־פי רצון החולה: „באחוז ההחלטה הזאת עומדים כנראה שיקולים פוליטיים. כל השאלה של זכותו של אדם למות דורש סובלנות ופשרה, ואסור להשתמש בה במאבק הפוליטי".

אלידה וסליטונסטרה, ממפלגת הניעוני שהגישה את הצעת החוק הראשונה על המתת־חסד ב־1984, תיארה את התוכניות החדשות כמבלבלות ובלתי־נחוצות. קבלת החוק הנ"ל היתה מאפשרת המתת חסד בתנאים הקפדניים, שנקבעו על־ידי הוועדה הממלכתית וחופפים את ההנחיות שנקבעו אשתקד על־ידי הסתדרות הרופאים ההולנדים.

הצעותיה החדשות של הממשלה, שהוכנו על־ידי שר־הבריאות־והמשפטים, דורשות הגדרה מדוייקת יותר של מצב הרפואי של חולים, שניתן לבצע בהם המתת חסד. „כלום תבוא עת המדינה ותעמוד ליד מיטת החולה כדי לקבוע אם אמנם אתה עומד על סף המוות, ורק אז יוכל הרופא לעזור לך?" שאלה וסליטונסטרה.

כתגובה ראשונה, צוננת, להצעת הממשלה, התריעה הסתדרות הרופאים גם על־כן שהקריטריונים החדשים עלולים להניע רופאים מסויימים לנקוט צעדים שיקרבו את החולי מהר יותר לשלב הטרמינאלי של מחלתם.

לדברי מומחים במשרד המשפטים מכיל החוק החדש גם סעיף, המאפשר שלא להעניש רופאים במקרים מסויימים. אפילו המתת־חסד תוסיף להיות „עבירה מבנית" של החוק הפלילי בהצעת החוק המקורית נחשבה המתת־חסד כ„ניתנת להגנה" וכלא בת־עונשין מבחינה עקרונית לפי התקנות ההולנדיות הקיימות.

„זהו תיקון קל לכאורה, הנראה כנסיון להפיס את דעתם של הקיצוניים במפלגתו של ראש הממשלה". העיר משפטן איש אמסטרדאם.

המפלגה הנוצרית־דמוקראטית מצטרפת בכך למפלגות הקאתוליות והפרוטסטאנטיות ההולנדיות הוותיקות, המתנגדות להמתת חסד בעיקר ממניעי דת.

משקיפים בהאג מעריכים כי מזימת־הפשרה הזאת הינה סימן היכר פוליטי של ראש־הממשלה לוברס. בשלוש שנות כהונתו טיפל הכלכלן הפופולארי הזה, בן ה־46, בבעיות עדינות תוך שילוב בין נוקשות וגמישות, שאפשרו לו להתגבר אף אחרי משברים ממשלתיים ואחרי מרידות ארציות נגד מדיניותו הכלכלית הבלתי־פופולארית.

„להרוויח זמן זה אחד הכישרונות המובהקים של לוברס, ועניין המתת החסד הוא רק אחת הדוגמאות לדרך מחשבתו העירונית. שאין אנו מצפים לה מכנה", אמרה וסליטונסטרה.

דומיניק ג'קסו

והיה האגם — לשדה פרחים

כשאתה נוסע בהולנד מלליסטאר לאנקהויזן ומפנה את מבטך ימינה — אינך רואה אלא מי אפורים־כפלדה לכל מלוא האופק. אם תסע באותו קו בעוד עשר שנים — אולי יתגלו לנגד עיניך שטחים עצומים של אדמה מעובדת. יהיה זה שיאם של מבצעי ייבוש במשך מאות שנים אשר הוסיפו להולנד 10 אחוזים משטחה.

רק אולי בקרוב חייבת ליפול ההכרעה על התוכנית לשאוב את המים מן ה„מארקרמר". אגם של מים מתוקים המשתרע על פני שטח גדול כפליים משטחה של אמסטרדאם. אך ההחלטה כרוכה בהיסוסים וויכוחים רבים, העשויים לשמש נושא בבחירות שייערכו במאי הקרוב. לראש הממשלה, רוד לוברס וממשלת הקואליציה שלו, היודעים כי תוצאות הבחירות יהיו כמעט שקולות, עומדת בעיה נוספת בקשר לייבוש: מנין יבוא הכסף?

חסידי איכות הסביבה מנהלים מערכה נמרצת נגד התוכנית, בהתריעם כי ייבוש האגם עלול לסכן מינים שלמים של עופות, לעורר את התפשטות הערים ולחסל איזור נופש חשוב.

ואולם החקלאים להוטים אחרי שטחי קרקע חדשים. המתכננים רואים בפרוייקט סיכוי להקלת לחץ האוכלוסין, בארץ המאוכלסת בצפיפות הרבה ביותר באירופה, והאיגודים המקצועיים רוצים בו מכיוון שייצור מקורות תעסוקה רבים.

כיבוש קרקע חרישה מן הים קיים בהולנד מאז ימי הביניים. בעבר זה נעשה על־ידי הקמת סכרי עפר (ה„דייקים") והפעלת משאבות בטחנות רוח. ואלו היום, עם משאבות עצומות המופעלות בחשמל ושיטות מתוחכמות לטיוב הקרקע, הוא נהפך למדע.

חלק גדול ממערבה המאוכלס של הולנד, לרבות הערים אמסטרדם והאג, נמוך מפני הים. נמל התעופה אמסטרדאם בסכיפול נמצא במקום, שבו התנהל לפנים קרב ימי.

פרוייקט הייבוש היומרני ביותר ייבש חלק גדול של מפרץ הזיודרזה, שצורת אגם לו והוא מגיע אל לב הארץ, התנהל מאז שנות השלושים ויצר מיבצר ששטחו שווה לזה של לונדון עם פרווריה. זהו איזור פלבולנד, שנהפך בסוף השנה האחרונה לחבל ה־12 של הולנד ואנשי בירתו, לליסטאר, רוצים בהשלמת הפרוייקט עם ייבוש אגם מארקרמר הסמוך.

„אנו זקוקים עדיין לאדמה חרישה, לא רק למען החקלאות. אלא אף כדי להשלים את פלבולנד ולפתור בעיות המציקות להולנד כולה". אומר אנטון הורווטס, ראש המינהל של החבל החדש. הלחץ ליצור אדמה חדשה אינו פוסק — מסביר הוא. בשעה שרבים החקלאים ממקומות אחרים נדחקים על־ידי התרחבות התעשיה בערים, מוצעת להם ארצה חלופית בפלבולנד. השטחים החדשים, המחולקים לחלקות מלבניות, זולים ופוריים יותר, ומתאימים יותר לעיבוד אינטנסיווי. „אך באמצע שנות ה־90 לא תהיה עוד אדמה פנויה בפלבולנד". אמר: „ואז נזדקק למארקרמר".

תביעתו נתמכת על־ידי האיגודים המקצועיים שלדעתם, יתן פרוייקט הייבוש תעסוקה ל־10,000 איש בשנה אחת, ויצור כאלפיים מקומות תעסוקה קבועים בניהול ובתחזוקה. נימוק משכנע בארץ, ששביעית מכוח העבודה שלה מובטל.

תמיכה נוספת באה מצד השדולה החקלאית, ובפרט מגדלי הפרחים, שלדבריהם מהווה המארקרמר שטח אידיאלי לצרכיהם. יצוא הפקעות והפרחים מגיע בהולנד לסך מיליארד דולאר בשנה.

ואולם לדעתו של וילסייאן ואן גרונדלה, יו"ר אירגון־גג של קבוצות המתנגדות לפרוייקט לא יהיה בכל ההישגים האלה משום פיצוי של ההפסד שייגרם לסביבה. המארקרמר משמש מקום התרבות למספר עצום של ברווזים ואווזים, וייבושו עלול להכחיד מינים שלמים. גם המחיר יורגש, לדבריו, בכל רחבי הארץ. מאחר שיצירת 400 קמ"ר של אדמה חקלאית חדשה יסיר את המכשולים להתפשטות הערים. אשר לתעסוקה, הרי מוטב להשקיע אותו סכום בשיפוץ הערים, שייצרו מקומות תעסוקה רבים יותר.

הממשלה מבטיחה שלא לקבל החלטה לפני הבחירות, אך נוכח המחלוקת בקאבינט בבעיות הסביבה ובשאלה כיצד לגייס את הכספים הדרושים, שיגיעו לסך 650 מיליוני דולארים, ייעתר העניין, לדעת רבים, לתוך ויכוח הבחירות.

ואן גרונדלה רואה זאת כרגע היסטורי להולנדים. „המים היו לנו בעבר ידיד ואויב כאחד. עלינו להופכם לידידינו". אמר.

בריין קאתקאר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקוה
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6381 חלקה 195 ברח' מרדכי חפץ מס' 15.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור כ' בו מותר להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים ו־110% בניה.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדר על הגג ו־121% בניה.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

דב תבורי,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה - פ"ת

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
הגליל המזרחי
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתמר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הגליל המזרחי שברחוב הגליל טבריה, מופקד שינוי תכנית מתמר הנקראת תכנית מס' 4992 שינוי לתכנית מתמר מס' 727 - שינוי יעוד למבני ציבור במגדל, ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 15513 חלקה 184.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח למבני ציבור.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: כ"ח בניסן התשמ"ה 19.4.1985

ישראל קניג,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה - מחוז הצפון

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה נתניה
נתנת בזאת הודעה לציבור לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה כי לועדה הוגשה בקשה להיתר בנייה בגוש 8267 חלקה 699 (ברח' מ. שפירא 18) הכוללת סטיות המהוות הקלה כדלקמן: הקטנת קוי בניין צדדיים עד 30 ס"מ. הקטנת קו בניין אחורי לקטע קיר ללא פתחים ל־1.8 מ'. ולקטע קיר עם פתחים ל־0.6 מ' וכן תוספת עד 6% לאחוזי הבנייה במרתף הבניין.
ניתן לעיין בתכנית (ת.ב. 3025) במשרדי הועדה ולהגיש התנגדויות מנומקות להקלות המבוקשות תוך 14 יום מפרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק:

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להתר בניה בגוש 6578 חלקה 97 רחוב בן יהודה מבוקשת הקלה 6% משטח המגרש דהיינו: 31% במקום 25% המותרים לפי תכנית מתאר רע/1/א.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכניות במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולפוביץ,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
טבריה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה טבריה שבעירית טבריה, מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מספר 4753 שינוי לתכנית מפורטת מספר 1220 - שינוי יעוד השטח למסחרי, טבריה, ביחד עם התשריט המצורף אליו.
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 15032, חלקי חלקות 51/1, 51/2.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח למטרת מסחר.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

יגאל ביבי,
יו"ר הועדה המקומית טבריה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מועדון הספורט הוד־הכרמל לאשר תוכנית לאולם ספורט, ברחוב גרינבאום מס' 18 חלקה 16 בגוש 12255 הוד־הכרמל.
גובה הבנין הינו מעל למותר ומגיע ל־6 מ' במקום 4 מ'.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינוביץ,
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי תמר רמת־נגב
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור עד הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת תכנית מס' 129/03/10 שינוי מס' 1 לתכנית מפורטת — מרכז עירו.
עיקרי הוראות התכנית: 1. שינוי יעוד משטח למבני ציבור לכביש/חניה.
2. ומכביש/חניה לשטח למבני ציבור באזור המרכז.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־25 דונם.
המקום: כ־3 ק"מ מזרחה מעין חצבה.
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3147 מיום 10.1.85 עמוד 970.
השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תמר רמת־נגב וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי מורדות הכרמל
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, מופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "תכנית מס' מכ/221 — הוראות בדבר תוספות לבתי מגורים בשכונת גבעת נשר", בהווה שינוי לתכניות הבאות:
360/ג — תכנית מתאר נשר.
141/ג — שכונת פועלים נשר.
538/א — הרחבת שכונת גבעת נשר.
402/ג — שינויים בשכונת גבעת נשר.
471/ג — שינויים בשכונת מדרון נשר.
162/ג — בינוי ביחוד גבעת נשר.
תרש"צ 2/10/12
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 11231, חלקות: [illegible]
עיקרי הוראות התכנית:
1. מתן אפשרות לתוספת למבני מגורים קיימים.
2. מתן לגליזציה למבנים קיימים וקביעת המבנים המיועדים להריסה.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

משה גלונר, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

טלוויזיה
08.15 אורחות (חטה"ב): זכות הציבור לדעת. 08.40 בלי סודות. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון פשוט ד': פעולות החשבון. 10.05 ארץ מולדת: בראשית המאבק. 10.30 הגיל הרך: רגע עם דודלי. 11.00 ערבית מרוכזת. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 מדעי הטבע ז'־ט': ארי הים. 12.00 תלמוד: שניים אוחזין. 12.25 אנגלית ז'. 12.45 צרפתית: העשרה. 13.00 אנגלית ח'. 14.00 רגע עם דודלי — זהירות מונעת אסון: צובעים את החנות של דודלי וכדאי להיזהר ממסמרים וזכוכיות כדי שלא להיפצע. רגע בסוף מחוסר זהירות והולך למרפאה עם פיסטוק ודודלי. 14.25 פני כדור הארץ: שינוי ותמורה. 14.45 FOLLOW ME — קורס באנגלית מורחבת למבוגרים. 15.00 קסים קסם: רכבות. 15.25 בלייסורוות — שוא 3: מי יוצא בתחרות משיכת חבל. חני או שמשון השרירי? גשש בליש שוב מסתבך והפעם עם נקורה. 15.50 מאה ציורים מפורסמים — חמש תמונות בנושא גנים. הפעם: גן עם ציפורים — פול קליי. 16.00 שלום נסרה: סרט על תהליך ההתבגרות של שני נערים בפנימיה, על רקע מלחמת העולם השניה. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 "עליזה בארץ הפלאות" — סדרה חדשה בהגשה, בת 26 פרקים, על פי ספרו של לואיס קרול. הסדרה מוגשת בדיבוב עברי. הפרק הראשון: "הארנב מן הכובע". עליזה ואמה יוצאות העירה לקניות. בחנות לחפצים משומשים עליזה מוצאת מגבעת ישנה. מתוך המגבעת צץ ארנבון קטן. נבי ארנבי שמו, שמוביל את עליזה לארץ הפלאות, שם היא פוגשת את כל התושבים ועוברות עליה הרפתקות מפתיעות ומשעשעות. 18.00 "באותו ענין" — סדרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי תיכון בדרך של פסיכודרמה ומשחקי תפקידים. מנחה: יעקב נאור. 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 "תהילה" שם הפרק: "שובו של ד"ר סקורפיו". תלמיד לשעבר שב אל כותלי המוסד שלמד בו, כדי להופיע במחזה שרורים מכיימת. הדור הצעיר מעווד אותו. 20.50 "נקודת חן" — טיולים עם אורי רביב. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "קרובים קרובים" — 12 פרקים חדשים. 22.00 "זה הזמן" — תכנית אירוח. מנחה: רם עברון. 22.50 "בולמן" סדרת מרטי מתח אנגלית. שם הפרק: "האיש שלא היה". פושע מגורש שב לאנגליה אחרי עשרים ואחת שנות גלות, כדי לסגור חשבון ישן. בולמן ולוסי נשכרים לעקוב אחריו, ונכנסים בעקבותיו לעולם החשפנות. 23.40 פסוקו של יום. חדשות.

"אני שומע". 11.30 "השכלה ודעת לכל": "תל־אביב — הדור הראשון" — "1906"—1936", ד"ר מרדכי נאור. 12.05 "עמי המזרח". 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: א) "קוקי הבקוקי" — טובה הרשקוביץ; ב) "זיקית" — הסכית מאת גאולה אלמוג; ג) "מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי־הבר" מאת סלמה לגרלף; ד) "ספור השבוע": "בגלל נגואים", מאת יפה האוור. 15.00 לילדים הגדולים: "בארץ הלמה" — חידונו של שמוליק רוזן. 15.25 "הברור עגול" — ספורט לנוער, עם דני דבוריו. 15.53 "מאוצר הספרים". 16.05 "רדיו־דרמה": המסע של מרסייה וקאמייה, מאת סמואל בקט. תרגום: מולי מלצר עיבוד ובימוי: מוטי סנרק. משתתפים: מיכאל וורשביאק, ורבקה גור. 17.12 "מגישים שיר". 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה": "הטלאי הצהוב". והפעם: "שארית הפליטה" — ואב מגקוביץ. 18.06 "מינחת ערב" — משדר יומי. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 "עיונים בפרשת השבוע". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "קשר לילי" — מאזינים מתחלקים בחוויות ומחרשים את קשר.

רשת ב'
08.05 "סעו לשלום". 09.05 "ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.10 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום". 14.06 "יש ענין", עם גבי גזית. 16.10 "רגעי קסם". 16.05 "שירים ושעורים". 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 "שעה חפשית" — מגזין שבועי לעניני חינוך. 18.45 היום בספורט. היום הזה. 19.35 "דין ודברים" — מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 "מצער המידות". 22.05 "פינת הג'אז". 23.05 "מחפשים את המטמון".

רשת ג'
14.05 "לי ולך — שיר וברכה". 15.05 "חריש, חריש ומחורש", עם שוש עטרי. 16.05 "מוסיקה לעניין". 17.05 "שוקו חם". "תחנת שידור חשאית". 19.05 "אתם זוכרים את השירים" 21.05 "קצת אחרת" — פופ מתקדם, עם אורלי מורג. 23.05 "הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל
06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו. מרצה: פרופ' יהודה לנדא. 07.07 שבע אפס שבע, עם עדי טלמור. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.05 בסיגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 מה יש, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 משהו עולמי — מגאזין גלי־צה"ל לעניני חוץ. 17.50 יומן ספורט. 18.05 שעה קלה על כלכלה, עם אברהם טל. 19.05 "רדיו רדיו", עם יואב קוטנר. 20.05

"משלנו" מצעד הפיזמונים העבריים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו (ש.ח.). 22.05 על דבש ועל הכיפאת, שירים שהחברה אוהבים. 23.05 שאלות אישיות — יעקב אגמון משוחח עם אהוד לוז ד"ר למחשבת ישראל. 23.50 צער וחצי — סיכור משחקי הליגה הלאומית בכדורסל. 00.05 ציפורי לילה, עם יעקב גלעד. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

רדיו
קול המוסיקה
06.02 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב" — לקלה: סונטה ברה מג'ור לחליל, וויולה דה גמבה וצ'מבלו, מס' 8; ויולדי: קונצ'רטו ברו מג'ור לכנור, שני צלי ותז' כלייקשת. 07.30 "שחרית מוסיקלית" — היידן: סימפוניה מס' 47 בסול מג'ור; שטמיץ: רביעייה במי־במול מג'ור לאבוב, קלרינית, קרן ובסון, מס' 2; מנדלסון: קונצ'רטו מס' 1 בסול מינור לפסנתר ולתז'; שוברט: רביעייה מס' 9 בסול מינור (מן העזבון) בטהובן: סימפוניה מס' 7 בלה מג'ור 09.30 "קונצרט בוקר" — ולנקה: סינפוניה קונצרטית בלה מינור לכנור, צ'לו, אבוב, בסון, צ'מבלו ותזמורת; בוקריני: חמישייה כמי מינור לגיטרה ולכלייקשת; לאלו: סימפוניה ספרדית; ברהמס: רביעייה מס' 3 בסי־במול מג'ור; דבוז'אק: סימפוניה מס' 4, ברה מינור. 11.57 "מגישים שיר". 12.05 "מאתור הסרטיה". שוברט: חמישייה לכלייקשת ברו מג'ור. אופוס 163. 13.00 "קונצרט צהריים". ויולדי: קונצ'רטו ברו מג'ור, לאבוב ומיתרים; שוברט: שלישיית פסנתר בסי־במול מג'ור; ראבל: "דפניס וכלואה" סויטה מ' 2; רביסי: "העלמה הכבורה"; היידן: רביעיית מיתרים במי־במול מג'ור. מס' 3; מוצרט: סימפוניה מס' 31 ברה מג'ור, "פאריס". 15.00 "מילון מוסיקלי". 15.05 "מוסיקה ויוה". ניקולאי ברינסקי: "ההורים על חכמה" לסופראן, בריטון, למקהלה ולתזמורת. 18.00 "קונצרט מנחה": מוצרט: דיברטימנטו מס' 2 בסי־במול מג'ור ק. 439 ב' לשתי קלרניתות ובסון; שומאן: סימפוניה מס' 3, במי־במול מג'ור. אופ. 97, "הריינית"; בריג: שתי נעימות נוגות; דבוז'אק: סטאבת מאטר. 18.30 "קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ים: טלמן: קונצ'רטו כלה מינור לחלילית, צלו ותז'; וובר: קונצ'רטו מס' 1 לקלרנית ולתזמורת; מ.לברי: קונצ'רטו לנבל ולתזמורת; סו־סאנס: הבאנו. לכנור ולתזמורת; ברליוז: "לילות קיץ". מחזור שירים. 20.05 "ערב טוב" — יוזף סוק: "אביב", אופוס 22 א'; סמטנה: שני מחולות צ'כיים. 20.27 "מגישים שיר". 20.30 "אולמי הקונצרטים בעולם" — זיגפריד מתוס: רסטנגו (1977) קונצ'רטו לתזמורת; גריג: קונצ'רטו כלה מינור לפסנתר ולתזמורת; בטהובן: סימפוניה מס' 8 בפה מג'ור. 22.25 "מילון מוסיקלי". 23.30 "מן המקורות": המוסיקה העממית של פרו ג'. 23.00 "ספי פסנתר" — סונטות לפסנתר של בטהובן, בנגינתו של ארתור שנאבל: סונטה נס' 8, ברו מינור, "הפתטית", סונטה מס' 11, בסי־במול מג'ור.

רשת א'
07.30 "הוי שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "חוגה", עם נני הנדל. 08.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מפגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 "רדיו קל". 11.10 השידור היומי לנתי"ס: "ספור

קולנוע
תל־אביב
9.30 — 7.15 — 4.30

אסתר: סוף שבוע מטורף
אורלי: והספינה שטה
בית לסין: דיוה 23.15
בן־יהודה: חורה לעתיד 9.30 ,7 ,4.30
גת: הרכה ולא כלום 9.30 ,7.00 ,4.30
גורדון: כחר כי 9.30 ,7.15 ,4.30
דקל: לילות לבנים 9.30 ,7.00
דריב־אין:
השוטר מגנב סטור 9.30 ,7.15
תשוקה בוערת כנשים 12.00
הוד: משאלת מוות 3
מוזיאון תל־אביב: סהרורים
9.30 ,7.15 ,4.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.30 ,7.00
מאי: מסע העסקים של אבא 9.30 ,7 ,4.15
סינמה 1: בשם כל בני ביתי 8.00 ,5.00
סינמה 2: שושנת קהיר הסגולה
9.30 ,7.15 ,4.30
פאריס: פרפר 5
מציצים 11.30
רביתן:
חן 1: שנת הדרקון 9.40 ,7 ,4.15
חן 2: גלגלי תהילה 9.45 ,7.20 ,5.00
חן 3: סיפורה של מארי
9.40 ,7.20 ,5.00
חן 4: ביה"ס לאסידים מתחילים
9.40 ,7.20 ,4.45 ,1.30 ,10.30
חן 5: רומן על בטוח
9.40 ,7.00 ,4.45 ,1.30 ,10.30
שחף: המאהב
תל־אביב: רוקי 4
תכלת: צייד הצבאים 9.00 ,5.45
צוותא: גנוע + במקום חלום 8.00

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: שנת הדרקון 9.30 ,6.50
לילי: כבודו של פריצי 9.30 ,7.00
ארמון: סוף שבוע מטורף
9.30 ,7.15 ,5.00
רביגן:
גן 1: סיפורה של מארי 9.40 ,7.30 ,5
גן 2: בירדי 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: גלגלי תהילה 9.45 ,7.20 ,5.00
גן 4: הרכה ולא כלום 9.15 ,6.45

ירושלים
אדיסון: קומנדו 9 ,7 ,4.30
אורגיל: סוף שבוע מטורף 9 ,7 ,4.30
בית אגרון:
אינדיאנה ג'ונס והמקדש הארור 17.00

הנבואה
יער האזמרגד 19.30
בניני האומה: מסע העסקים של אבא 21.15
כפיר: רוקי 4 9.00 ,6.45
הבירה: חורה לעתיד 9 ,7 ,4.30
מיטשל: המטרה 9.00 ,6.45 ,4.30
9.15 ,6.45

חיפה
ארמון: קומנדו 9.15 ,7.00 ,4.30
אורה: המאהב 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: ראסטי ג'יימס 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון: משאלת מוות 3 9.00 ,7.00 ,4.30
פאר: סוף שבוע מטורף 9.00 ,6.45 ,4.30
קרן אור המחורש: קאוס 9.00 ,6.00
רון: רוקי 4 9.00 ,6.45 ,4.30
אמפי: חורה לעתיד 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: להב משונן 9.15 ,6.45

נתניה
שרון: רומן הדמים 9.15 ,7.00
סמדר: מטרה 9.15 ,7

חולון
סביו: רוקי 4 9.30 ,7.00 ,4.30
מגדל: שנת הדרקון 9.30 ,7.00

בת־ים
עצמאות: רוקי 4 9.30 ,7.15 ,4.30

הרצליה
חוכל: רוקי 4 9.30 ,7.15 ,4.30
דניאל: מכרות המלך שלמה 9.30 ,7.15

באר־שבע
חן: רוקי 4 9.30 ,7.15

חדרה
חוף חדרה: סוון סוון 9.15 ,7.00

קולנוע

תיאטרון ישראל
הערב, יום ב', 17.2

תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות
בקופסות שימורים
חבית ברחוב שינקין: 20.30
חנה סנש – צפת: 20.30
תפרדס – כפר סבא: 20.30

התיאטרון הקאמרי
קידוש – צוותא

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב', 17.1 בשעה 20.30
"קידוש"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בתים
קופ"ח עין יהב – חולון
חולון
אהרון – הופיין 52
ירושלים
קופ"ח – מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28
נתניה
קופ"ח כללית – ברודצקי 31
פתח־תקוה
סופרפארם – שפירא 43
רמת־גן
רמה – ז'בוטינסקי 65
תל־אביב
ארלוזורוב – ארלוזורוב 76; קופ"ח כללית – אמסטרדם 7
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רחובות
מאוחדת – בנימין 23

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 1244 חדרה – 22444.

רכבות
מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.

לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
ביקור חולים – ילדים, א.א.ג.
הדסה ע"כ – פנימית, כירורגית, אורטופדית
שערי צדק – עיניים
משגב לדך – נשים

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסר מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—80.00. בימי ו': 15.00—08.00.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשניים שליד ההסתי' לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284619.
בחיפה: רחוב הנביאים 26, קומה ג', טל' 523366, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום כלפוני בלבד.
ריננגוף מגער שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאזור השרון, טל' 052־52432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־669911.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־538888.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־41811.
ער"ן נתניה — טל' 053־35612.

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א חיפה — טל' 101. רמת־גן, גבעתיים — טל' 781111; לוד־רמלה — טל' 055־95334; עפולה — טל' 08־221022.

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8:18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
לירושלים 5.35

עגורות ההכנות למשחק עם אנגליה בשבוע הבא
אלטר הוחזר לנבחרת קירט מערער על השעייתו

משני האימונים מחר, מאחר שישחקו כמדי קבוצתם, בית"ר ירושלים, במשחק הליגה הדחוי נגד מכבי נתניה.

● כדורגל

מאת ראובן חנניה

גדיה אלטר, שוער הפועל תל־אביב, צורף לנבחרת הלאומית בכדורגל, שתתכנס מחר בבוקר לשני אימונים לקראת משחקה הבין־ארצי הידידותי נגד אנגליה, ביום רביעי, בשבוע הבא.
אלטר שנופה מהסגל לפני כחמישה שבועות בגלל הפרת המשמעת, הוחזר אליו לפי זימונו של המאמן יוסף מירמוביץ'.
שני שחקני בית"ר ירושלים, אורי מלמיליאן ואלי אוחנה, שוחררו

קירט מבקש לחזירו לנבחרת
שלמה קירט, שחקן הנבחרת הלאומית בעבר וקפטן מכבי שעריים, יגיש הבוקר מכתב רשמי לידי מנהל נבחרת ישראל בכדורגל, אברהם בנדורי, בו הוא מבקש לבטל את החלטת ההתאחדות לכדורגל ולאפשר לו להצטרף לסגל המתכונן למשחק עם אנגליה.
קירט, שהביע חרטה והתנצלות על התבטאויותיו הגזעניות נגד ריפעת טורק וזאהי ארמלי, טוען כי יש לשנות את ההחלטה נגדו.
מזכירות ההתאחדות לכדורגל תדון היום בבקשת קירט.
אולם גם אם יוחלט להחזיר את קירט הוא יהיה חייב לקבל זימון מהמאמן הלאומי יוסף מירמוביץ'.

כל המשחקים יערכו מחר
שלושת משחקי הליגה בכדורגל – אחד בלאומית ושניים בארצית – שנדחו בסוף השבוע בגלל מזג־האויר ייערכו מחר.
בליגה הלאומית יתמודדו בבירה קבוצות בית"ר ירושלים ומכבי נתניה ובארצית ישחקו: הפועל לוד – הפועל חולון; בית"ר חיפה – הפועל יהוד.
משחקי הגביע של ארבע הקבוצות שנקבעו למחר נידחו לשבוע הבא: הפועל לוד – הפועל יהוד; בית"ר חיפה – בית"ר רמלה; הפועל חולון – הפועל כתיים.

שיינר ישפוט בשכונת התקוה
מאת יוסף חכם

השופט יעקב שיינר ינהל בשבת את דרבי הצמרת התל־אביבי בכדורגל בין קבוצות מכבי ת"א ובני־יהודה ת"א, שייערך בשכונת התקוה.
בשאר המשחקים ישפטו: יאיר טיליגנר, מכבי יבנה — הפועל ת"א; אריה פרוסט, הפועל ירושלים — מכבי יפו; יצחק אורגר, הפועל פ"ת — הפועל חיפה; יהושע לויה, מכבי חיפה — מכבי פ"ת; עובדיה צבי, הפועל באר־שבע — בית"ר ירושלים; צבי שריה, מכבי נתניה — הפועל כפר־סבא; רחמים וינצ'י, שמשון ת"א — מכבי שעריים.

19 ניחשו 13
19 משתתפים בטוטו בשבת ניחשו את כל 13 התוצאות וקיבלו 23,400 שקלים חדשים כל אחד.
465 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 470 ש"ח: 6100 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 35 ש"ח ו־43,400 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 5 ש"ח כל אחד.

רוברטו פרוצו הבקיע 5 שערים לטובת רומא

● ליגות באירופה

חליצה חוותיק של נבחרת איטליה, רוברטו פרוצו, היה גיבור המחזור ה־21 בליגה האיטלקית בכדורגל, בשהבקיע אתמול את כל חמשת השערים (שניים בבעיטות 11) לקבוצתו, רומא, שהביסה את אבלינו 1:5 וצימצמה את הפער בינה למוליכה, יובנטוס, לשלוש נקודות.
יובנטוס נפרדה בדרבי ה־190 של טורינו בתיקו 1:1 עם קבוצת טורינו. הגוי מיכאל לאודרופ כבש ליובנטוס בדקה ה־25, וטורינו השוותה ע"י תאטו זאלארלי, לאחר שבוניני הורחק ויובנטוס המשיכה בעשרה שחקנים.
נאפולי ופיורנטינה נפרדו בתיקו 0:0. מאראדונה היה על סף הבקעה כמה פעמים במחצית הראשונה, אך נכשל.
שער של החלוץ הבין־לאומי פנדרו אלטובלי, היקנה נצחון לאינטר על באררי — 0:1.
מילאן, ללא האנגלי מרק הייטלי, נפרדה בתיקו 1:1 מקומו.
תוצאות נוספות: סמפדוריה — ורונה 0:0; פיזה — אידונזה 0:0; לצה — אטאלנטה 1:2.
ליובנטוס, בראש הטבלה, 33 נקודות, לפני רומא — 30, נאפולי ומילאן — 25; טורינו ואינטר — 23 כל אחת.
● הולנד: כל משחקי הליגה

הראשונה נידחו בגלל שלג וכפור שכיסו את משטחי־הדשא.
● אנגליה: המשחק השמיני בסיבוב החמישי בגביע האנגלי בכדורגל, שנועד לאתמול בלונדון, בין טוטנהאם והאלופה אברטון, נידחה בגלל שלג וכפור. למשחקי השלמה בליגה האנגלית, בין קבוצות התחתית, קובנטרי וברימינגהאם, נסתיים בתיקו 4:4.
● צרפת: המוליכה, סאן־ז'רמן פאריס, ניצחה בקושי במגרשה את מונפלייה מהליגה השנייה 1:2, במשחק הראשון ביניהן בגביע הצרפתי.

פאראגוואי — דרום־קוריאה 1:2
נבחרת הכדורגל של פאראגוואי ניצחה בטורניר משולש בהונג־קונג את דרום־קוריאה — 1:2.
שתי הנבחרות ישתתפו בגביע העולם במקסיקו.
● נבחרת הכדורגל של קמרון גברה ביאונדה על הקבוצה הסובייטית צ'רנומורץ — 1:3. במשחק הראשון סיימו בתיקו 3:3.
● בטורניר נוער בכדורגל בקאטאר, ניצחה בראזיל את מצרים — 0:1 ואורוגוואי גברה על איטליה 1:3; קאטאר ומרוקו סיימו בתיקו אפס.

● ליגות אזוריות

רמות־מנשה — נוה־ים 5:5
במשחק־צמרת בליגה האזורית חוף־כרמל/מגידו בכדורגל, סיימו ביום שישי שתי הראשונות, רמות־מנשה ונוה־ים, בתיקו 5:5. היה זה במשחק־השלמה.
שלשום נערך המחזור ה־18: צרופה – אלונים 3:5; רמות־מנשה – מעגן־מיכאל 2:5; נוה־ים – תל־יוסף 0:12; גזית – גבע 1:2; מגדים – גבעת־עוז 1:4; הגליל־התחתון – המעפילים 0:2.

הצמרת

.1	רמות־מנשה	18	30"93	32
.2	נוה־ים	18	32"77	29
.3	צרופה	18	21"69	28
.4	גליל־תחתון	17	35"47	22
.5	גבע	18	36"57	19

קוף שיפרה שיאה ב־200 מטר
השיאנית העולמית בריצות 200 ו־400 מטר, מאריטה קוך ממזרח־גרמניה, שיפרה בשש מאיות את שיאה העולמי בריצת 200 מטר באולם, בשעברה את המרחק בזנטנברג, בזמן של 22.33 שניות.
הייקה דרשלר־דאוטה קבעה שיא עולמי ב־100 יארד באולם, בזמן של 10.24 שניות, ושיפרה במאית את שיאה של מאריטה קוך מלפני שנה.

גילברט נוצח
הטניסאי הצרפתי טיירי טיולאן חולל הפתעה בטורניר בבוקה־ראטון, פלורידה, כשגבר בסיבוב השני על האמריקני בריד גילברט — 7:6, 2:6.
השבדי סטפן אדברג הכניע את הגרמני ממוצא יוגוסלבי, דאמיר קרטיץ' – 6:1, 6:1; ג'ימי קונורס התקשה לגבור על בראצה, מרק דיקסון, 6:4, 6:3, 6:2.

גם אס"א באר־שבע כשלה מול נעמן 3:0

● כדורעף

מאת אבנר מילמן

האלופה, קבוצת הפועל נעמן, המשיכה להלום ביריבותיה. הפעם הכניעה "על אפס" את השנייה בטבלה, אס"א באר־שבע – 0:3, במשחק המוקד במחזור ה־16 בליגה הלאומית לנשים בכדורעף.
במשחק שנערך בבאר־שבע, בשיפוטו של סמי ממרן, ניסו המארחות להנחיל לנעמן הפסד לפחות במערכה אחת, אך לא הצליחו בכך – 5:15, 10:15, 5:15. בנעמן בלטו שתי הוותיקות אורנה רוזנבלום ונאוה יוסף.
★ קבוצת הפועל כתיים ניצחה בעין־החורש את הפועל עין־החורש/עמק־חפר – 0:3 (10:15, 11:15, 15:2). עגת הרשקו מכתיים היתה הטובה במגרש. שפט זאב שוהם.
★ כדורעפניות הפועל כפר־סבא גברו באולמן על יריבותיהן מהפועל מרחביה/יזרעאל – 0:3 (9:15, 12:15, 9:15). יעל סרובסקי מכפר־סבא היתה הבולטת במגרש. שפט אלכס פורמן.
★ בקרב־תחתית כפ"ת ניצחה קבוצת הפועל רמת־אביב את אליצור ת"א – 1:3 (9:15, 10:15, 13:15, 15:3). שפט נתי הד.
★ המשחק החמישי בין קבוצות הפועל ברקאי/עין־שמר והפועל שער־הנגב לא נערך מאחר שרוב כדורעפניות ברקאי/עין־שמר חלו.

הטבלה

.1	הפועל נעמן	15	0–45	30
.2	אס"א ב"ש	16	15–38	29
.3	הפועל כתיים	15	15–38	27
.4	הפ. כפר־סבא	16	19–38	25
.5	הפ. עין־החורש	16	23–30	25
.6	הפ. מרחביה	15	24–27	23
.7	אליצור יבנה	15	31–24	22
.8	הפ. רמת־אביב	16	37–13	20
.9	ברקאי/עין־שמר	14	33–14	18
.10	הפ. שער־הנגב	15	42– 9	15
.11	אליצור ת"א	15	45– 2	14

קבוצה הונגרית תופיע עם כתובת עברית
אלופת הונגריה בכדורעף, קבוצת טונגסטראם בודפשט, תערוך החל מ־14 באפריל ארבעה משחקים בישראל, שניים עם הנבחרת הלאומית ושניים עם נבחרת הנוער.
הקבוצה המאומצת ע"י חברה בין־לאומית לנורות תופיע עם כתובת החברה ב... עברית. על כך סיכם נציג טונגסטראם בישראל בביקור בבודפשט.

בן־חור מזרחי האלמוני עורר את יפו
שישה משחקים ללא הפסד – זה לא מקרי

— האם כיום המטרה לנצח בכל מחיר?
● בן־חור: לא יתן לי כלום אם נשחק כדורגל יפה ונפסיד. אני לא חושב שבשישה המחזורים האחרונים שיחקה יפו גרוע. רק הפועל כפר־סבא, שניצחה אותנו 2:3, שיחקה טוב יותר. המשחק שלנו ניכוסס על לחימה. אנו נותנים "פייט" טוב, ובונים למצבי כיבוש.
— ואם הסטנט של בני יהודה לנצח 1:0 מתאים לך?
● בן־חור: בשלב זה תוצאה של 1:0 מתאימה לי. אבל המטרה שלי היא גולים. הרבה גולים. בלי שערים אין טעם לכדורגל. לפני כל משחק אני אומר לשחקנים שאנו הולכים על נצחון. תוצאת תיקו שנואה עלי ביותר. אם כבר מסיימים בתיקו שנעשה את זה נחוץ ליפו. למכבי יפו יש סבלנות. אם נמשיך בקצב של לא־להפסיד נשיג את הנצחונות.
— האם חבר כיום ליסי שחקן מסיים שיכול לעזור?
● בן־חור: ברור שהייתי רוצה לצרף שני שחקנים בעלי רמה גבוהה. אך אין לי טענות לשחקנים שיש לי בקבוצה. הם מתאימים לי מכל הבחינות. אלה שחקנים לוחמים. ויחד עם השוער אבי ליברמן והקשר רמי לוי פתרנו שתי בעיות שהיו לנו.

מאת יצחק ויהודה
בן־חור מזרחי. מכירים? עד לפני שבעה מחזורי־ליגה היה מאמנה הנוכחי של מכבי יפו אלמוני לגמרי. אלמוני לכל מי שאינו קשור לכדורגל. בן־חור. בן ה־35. אימן את הנוער של מכבי יפו. וקודם לכן עשה זאת בבני־יהודה ובהפועל ת"א. 15 שנה הוא משמש כמאמן נוער. לאימון הגיע לאחר פציעה קשה ב־רגלו, שמנעה ממנו להמשיך כשחקן.
משה ליאון התפטר מאימון מכבי יפו. שלושה מאמנים היו מועמדים לתפקיד. מאמן הנוער בן־חור נבחר. כיום לא מצטערים במכבי יפו על הבחירה. מאז שהחל לאמן את הקבוצה נוצחה מכבי יפו רק במשחק־הבכורה של בן־חור, לפני שבעה מחזורים בכפר־סבא — 3:2. מאז לא ידעה הפסדים.
— מה סוד ההצלחה שלך במכבי יפו?
● בן־חור: עבודה רצינית של השחקנים: התייחסות רצינית לאימונים: משמעת טקטית והרבה לחימה ומוטיבציה. כמו־כן צריך קצת מזל, אך אני חושב ששישה משחקים ללא הפסד זה לא מקרי.
— האם העונה לא תצפה מכבי יפו לנס במחזור האחרון כדי להישאר בליגה?
● בן־חור: אני כמאמן רוצה ליהנות מכדורגל. ולא לחזור הביתה כל שבת עם דפיקות־לב. אם נמשיך בקצב הנוכחי אני מקווה כי ניחלץ מהתחתית לפני המחזורים האחרונים. מטרתי להביא את מכבי יפו למקום העשירי בטבלה.
— מה המטרה שלך ביפו?
לבד מלהשאיר את הקבוצה בליגה?
● בן־חור: תוך כדי העבודה העונה אנו מתכוננים כבר לעונה הבאה. ננסה לבנות קבוצה לטווח ארוך.

שלושה משחקים ברבע גמר הפליי־אוף – הערב

● כדורסל

שלושת המשחקים הראשונים בשלב רבע־הגמר בפליי־אוף בכדורסל ייערכו הערב ב־8. המשחק הרביעי, בין הפועל הגליל־העליון והפועל ת"א, יתקיים מחרתיים.
מכבי ת"א תארח בהיכל־הספורט ביד־אליהו את מכבי רמת־גן. חניכיו של המאמן יהושע רוזין ממכבי רמת־גן לא יוכלו לעמוד מול התל־אביבים. הם יצטרכו להיזהר דווקא מחברם בעבר, דורון ג'מצ'י.
השנייה בטבלה, קבוצת הפועל חולון, תארח באולמה את מכבי חיפה. שתי הקבוצות סיימו היטב את הליגה. ספק אם החיפנים, ובראשם דורון שפע, ארי רוזנברג, עדי גורדון והאמריקנים באטס ופיפלס, יצליחו לאיים על החולונים השאפתנים באולמם.
אליצור נתניה, השלישית בדירוג, תיתקל ביריבה נמרצת, בית"ר ת"א, אך אין להניח שהתל־אביבים יוכלו להפתיע בנתניה. לכל היותר יצליחו לתת "פייט" למארחיהם.

מענקים מודרגים
איגוד הכדורסל החליט אתמול להוקיר את הכדורסלנים שהעלו את הנבחרת לגמר אליפות העולם בספרד על ששת המשחקים שקיימו בשלב המוקדם ועל 30 ימי־האימון.
הכדורסלנים יקבלו מענקים לפי דירוג תרומתם במשחקים אלה.

מאבק־תחתית בליגה לנשים
מאבק תחתית יהיה הערב ב־8 בראשון־לציון, בין קבוצות אליצור ראשל"צ והפועל ת"א. במחזור ה־17 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל. בסיבוב הראשון ניצחה הפועל ת"א — 84:63.
שאר המשחקים הערב: מכבי דרום/רבת־חן — הפועל הגליל־התחתון (66:52); הפועל ירושלים — אליצור קרית־אונו (80:77); בני־יהודה ת"א — הפועל גבעת־חיים (41:37); אליצור ת"א — הפועל חיפה (61:57); מכבי ת"א — הפועל קישון.

נהריה נוצחה במוצקין
הפועל – בית"ר 70:102 בדרבי בירושלים

הפתעה במחזור ה־16 בליגה הארצית, צפון, בכדורסל: המוכילה, הפועל נהריה, נוצחה במשחק־חוץ ע"י מכבי קרית־מוצקין – 87:80.
ירידתה בקרב־העליה, הפועל איתן גבת, תשחק רק מחר עם הפועל הר־הכרמל.
שאר התוצאות בצפון: הפועל בקעת בית־שאן – הפועל דגניה ב' 66:71; מכבי נחניה – מכבי כרמיאל 57:68; הפועל גן־שמואל – הפועל עין־דור/תבור 80:84; מכבי חדרה – הפועל כנרת 55:62.
בדרבי הירושלמי, במחוז הדרום, הביסה המוכילה, הפועל ירושלים, את בית"ר ירושלים – 70:102. דן כמית (21) ומשה רייס (20) הרבו לקלוע להפועל ומיל מילר (39) לבית"ר.
שאר התוצאות בדרום: אליצור נוה־דוד רמלה – הפועל שער־הנגב 71:94; הפועל גבעתיים – הפועל קרית־גת 60:80; מכבי חולון/פ"ת – הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה 56:97; מכבי ראשל"צ – אליצור ת"א/פ"ת 92:96.
המשחק בין קבוצות מכבי ירושלים ומכבי דרום ת"א ייערך מחר.

הצמרת הצפונית
(אחרי 16 מחזורים)

.1	הפועל נהריה	1287־1482	30
.2	הפ. גן־שמואל	1218־1305	28
.3	הפועל איתן*	1093־1310	27
.4	בק. בית־שאן	1249־1298	27

* משחק פחות.

הצמרת הדרומית
(אחרי 16 מחזורים)

.1	הפ. ירושלים	1152־1512	31
.2	אליצור רמלה	1422־1471	29
.3	מכבי ראשל"צ	1282־1418	28
.4	בית"ר ים	1470־1450	27

זיידנברג – אלופת הפועל בטניס־שולחן
הפתעה נרשמה באליפות הפועל בטניס־שולחן לנשים כשחנה זיידנברג מהפועל קריתיים הוכתרה כאלופה, לאחר שגברה על שתי קניות נבחרת ישראל, כינל לב מהפועל בני־שמעון וריקי צ'רניק מהפועל עדה.
באליפות שנערכה בערד השתתפו 70 אתלטים מכל הארץ.
האלופות: גיל 10 – דפנה בן־דוב (ראשל"צ): גיל 12 – לילי גת (הוף־חפר): גיל 14 – מירב עמיר (ראשל"צ): גיל 16 – דונית אבי־עזרי (ערד): גיל 18 – הדס גולדנקרנץ (אילת).

ישראל זכתה בשלוש מדליות זהב בטורניר הי"א

● האבקות

מתאבקי ישראל זכו במוצאי שבת בשלוש מדליות־זהב בטורניר הי"א הבין־לאומי בהאבקות, בסיגנון יווני־רומי, שנערך בבאר־שבע זו הפעם השביעית. רומניה זכתה ב־5 מדליות־זהב; צרפת — 1 והונגריה — 1.
64 מתאבקים, מהם 40 מחו"ל, משבע מדינות, התמודדו במשך יומיים. המדינות המשתתפות:

רומניה, הונגריה, גרמניה, אוסטריה, צרפת, ארה"ב וישראל.
המנצחים: משקל עד 48 ק"ג — רב גרוברמן (ישראל); 52 ק"ג — פיליפ סקונר (צרפת); 57 ק"ג — ניקולאי זמפיר (רומניה); 62 ק"ג — משה אורנמן (ישראל); 68 ק"ג — קונסטנטין אוטה (רומניה); 74 ק"ג — ראובן קונגשוילי (ישראל); 82 ק"ג — טיבור שיבוש (הונגריה); 90 ק"ג — איליה מאטאיי (רומניה); 100 ק"ג — אנדריי ואסילה (רומניה); 130 ק"ג — יון גריגוראש (רומניה).

סימאק ניצחה – מנגין נפצע
קבוצת סימאק, מילאנו, המובילה בליגה האיטלקית עם 15 נצחונות ללא הפסד, גברה אמש בקושי באולמה על קאנטו – 102:108, לאחר שקאנטו הוליכה במחצית – 39:54.
לקראת הסיום נפצע כוכב סימאק, דינו מנגין, וספק אם ישחק ביום חמישי בגביע־אירופה.

שלוש מובילות בליגה לנכים
שלוש קבוצות – אילן שעבן יפו, אספקה ואילן חיפה – מוזרגות בצמרת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים בשלכל אחת כחן 18 נקודות ורק הפרשי סלים קובעים את מיקומן.
במחזור המשחקים האחרון של הסיבוב הראשון הפתיעה אילן לוד בנצחון על אילן שעבן יפו – 54:61.
תוצאות נוספות: אילן פ"ת – אילן עפולה 31:43; אספקה – אילן הרצליה 40:57; אילן ת"א – אילן ירושלים 18:44.

שלטון ג'ונס מסן־ג'ונס מנסה לפרוץ את הגנת ג'ורג' טאון במשחק בליגת המכללות בארה"ב (צילום אי.פי.)

מטוסי קרב צרפתיים הפציצו שדה תעופה לובי

מיטראן מפגין שרירים בצ'אד; נציג לובי „התחנן להפסיק האש"

הפעולה נועדה לנתק אספקה לובית לכוחות המורדים וללגיון המוסלמי התוקפים כוחות הממשלה בצ'אד

מנילה. — מנהיגת האופוזיציה בפיליפינים קורזון אקינו קראה אתמול לשביתת מחאה ליום אחד ברחבי הפיליפינים, להחרמת החברות שבבעלות ידידיו של הנשיא פרדיננד מרקוס — בתגמול על מה שכינתה „גניבת הנצחון שלה" בבחירות האחרונות לנשיאות.

אקינו הופיעה בעצרת בה השתתפו יותר ממיליון תומכים, שהריעו לה בפארק גדול של מנילה. היא הכריזה על שביתה ב־26 בפברואר, יום לאחר השבעתו של מרקוס לתפקידו.

אקינו קראה לתושבי הפיליפינים להחרים שבעה בנקים שבשליטת ידידיו ומקורביו של מרקוס וכן את מוצרי חברת „סן מיגואל", תשלובת ענק למזון ולמשקאות חריפים. בראש תשלובת זו עומד בן־דודה של אקינו ארוארדו קוחנגו, שהוא ידידו הקרוב של הנשיא.

היא אמרה להמון הסוער, שלא לשלם את חשבונות המים והחשמל ולהחרים את העיתונים התומכים במרקוס.

בעלות אקינו לדוכן הנאומים בפני העצרת ההמונית היא הוצגה כ„הוד מעלתך קורזון אקינו, הנשיאה החדשה של רפובליקת הפיליפינים". היא סירבה להודיע על כשלונה בבחירות וראשי הכנסיה הקאתולית בפיליפינים נחלצו לעזרתה.

נשיא הפיליפינים פרדיננד מרקוס יצא אתמול למיתקפה על יריביו והאשים את האופוזיציה במעשי הונאה בבחירות, ובקבלת תמיכה מכמרים ומן המורדים הקומוניסטים.

מרקוס שנתבקש להגיב על דברי הנשיא האמריקני, כי הבחירות היו מלוות בהונאה ואלימות, אמר: „מה שאני יכול לומר הוא, שהנשיא רווח בצורה לא נכונה. אני אדאג לכך שהוא יקבל את המידע המתאים". (רויטר־עתי"ם)

הטוענת לכתר בפיליפינים: להחרים את מרקוס — לא לשלם מים וחשמל

כמיליון איש נאספו להפגנת תמיכה באקינו הטוענת „גנבו ממני הנצחון"

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — מטוסי־קרב צרפתיים הפציצו אתמול בבוקר שדה תעופה בשליטה לובית בצפון־צ'אד. במה שתואר בפאריס במסר המיועד לרסן את יצרי קדאפי להרחיב את כיבושו בצ'אד.

ההתקפה סימנה חידוש התערבות צבאית צרפתית פעילה בצ'אד. 200 צנחנים צרפתיים נחתו אתמול בנ'אמנה, הבירה.

קדאפי קלט מיד את המסר. הוא ביקש אתמול רשמית לשים קץ לקרבות ולפתוח בשיחות. ראש השגרירות הלובית בפאריס בא למשרד החוץ „להתחנן", כפי שמגדירים זאת כאן. בפני שר החוץ דומא לפתוח בשיחות ולהפסיק אש.

הנשיא מיטראן זכה פה לשבחים. כל נשיאי מדינות אפריקה הצרפתית הגיעו לפאריס לוועידה משותפת והריעו שבחים על צרפת. מיטראן הרגיעם כמי שמופקד על הגנתם מפני שאיפות ההתפשטות של קדאפי. גם האופוזיציה הימנית שיבחה אותו בתקופת מערכת בחירות.

בפאריס מסרו, כי 12 מטוסי יגואר, שהמריאו מבאנג'י במרכז־אפריקה, הטילו פצצות והשמידו את מסלול הנחיתה בבסיס לובי קידמי. הפעולה נועדה לנתק אספקה לובית לכוחות המורדים והלגיון האיסלמי, שפתחו במתקפה על כוחות הממשלה.

קדאפי בנה מסלול קדמי במדבר באורך 3800 מטר, המסוגל לקלוט מטוסים מכל הסוגים. לפי שר ההגנה, פול קיל, הפעולה בוצעה ערב מבצע לובי להנחית כוחות לגיון איסלאמי לתגבור המורדים בצ'אד.

הכוחות הלוביים נותרו תקועים ללא אספקה. הם פתחו בנסיגה. קיל מסר, כי הבסיס היה מוקף בטילי סאם 6, אך כל המטוסים חזרו בשלום לבסיס.

ג'מייל מבקש תמיכת צרפת נגד סוריה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — נשיא לבנון, אמין ג'מייל, הגיע אתמול במפתיע לפאריס, כדי לבקש מצרפת תמיכה נגד החרנות סוריה המתכוונות להפילו.

ג'מייל ניצל אמתלה של ועידת המדינות הפראנקופוניות. הצרפתים לא כל כך רצו שיבוא. אמנם לבנון היא מדינה דוברת צרפתית, אך במצב הקיים אינה נחשבת כאן פראנקופונית.

עוד לפני בואו הזהירה סוריה בחשאי את צרפת מפני תמיכה פעילה בשלטונו. גל הטרור בפאריס מיוחס לתגובה סורית על מה שנראה בעיניהם תמיכה צרפתית בג'מייל.

אך הנשיא מיטראן יקבלו השבוע באליזה.

תחזית: סוארש ייבחר ברוב קטן

ליסבון. — ראש הממשלה הסוציאליסטי לשעבר, מאריו סוארש, ינצח ברוב קטן בבחירות לנשיאות שנערכו אתמול, לפי תחזיות ראשונות של הטלוויזיה הממשלתית בפורטוגל.

הטלוויזיה, שדייקה מאוד בעבר בתחזיותיה, מסרה, כי סוארש יזכה ב־50 עד 52 אחוז של קולות, לעומת 48 עד 50 אחוז ליריבו הימני, דיוגו פרייטאש דו־אמאראל.

„הכל מצביע על כך שסוארש ייבחר כנשיא", אמר דוברו של סוארש בטלוויזיה. אוהדים שהתכנסו ליד מטה הבחירות של סוארש הריעו, כאשר פורסמה התחזית. (ע"ד)

הודעה על פי סעיף 2 ב' (3) מתקנות התכנון והבניה (תיקון מס' 3) תשל"ט–1976

אל: הה' מורדוך, דוד, איתן ואילן מקודם מרחוב ההסתדרות מס' 186 חולון וכעת מקום מגוריהם בלתי ידועים.

ניתנת בזה הודעה כי הה' בני חכמון מבורך (המבוקש/ים), הגיש/ו לועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון, בקשה להיתר בניה לתוספת בניה לדירה שעל חלקה 722 בגוש 6020 ברחוב ההסתדרות 186 חולון.

בתוכנית ניתן לעיין במשרדי הועדה בעיריית חולון (תיק בנין 3563).

התנגדות לתוכנית הנ"ל יש להגיש לועדה תוך 15 יום מהיום.

המבקש/ים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי

המרכז

הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית נס' מ"מ/1005.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3837 חלקה 9 באר יעקב.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד מאיזור חקלאי לאיזור מגורים כפרי.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3172, התשמ"ה, עמוד 1599 ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 19.3.85 ובעתון ערב „חדשות" מתאריך 19.3.85 בשפה העברית, ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" (מתאריך 18.3.85), בשפה העברית.

שינוי התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה.

וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי חוף השרון

הודעה בדבר אישור

שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הש/28/ד/7".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7735 חלקה 10 חלקים.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי קו בנין.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3172 התשמ"ה, עמ' 1597 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך: 6.3.85 ובעיתון ערב חדשות מתאריך: 6.3.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף מבט מתאריך: 6.3.85 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

נתנת בזאת הודעה לציבור לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה כי לועדה הוגשה בקשה להיתר בנייה בגוש 8273 חלקה 73 (רח' נורוק) הכוללת סטיות המהוות הקלה כדלקמן: תוספת קומה, תוספת עד 6% לאחוזי הבנייה. ניתן לעיין בתכנית (ת.ב. 6055). במשרדי הועדה ולהגיש התנגדויות מנומקות להקלות המבוקשות תוך 14 יום מפרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי **פתח־תקוה**

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1205/23", ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת קו בנין, בניה בקיר משותף והוראות בניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 6377 ח' 144, 145. רחוב פרומקין פינת פינסקר.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי אישור התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

תאריך: 30 בינואר 1986

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג מאולם תערוכות למועדון תרבות כולל הופעות אמנים, השמעת מוסיקה, הגשת קפה, תה, כריכים ועוגות, מכירת משקאות חריפים במקום, ברחוב ויצמן מס' 54 גוש 6213 חלקה 644 תיק בניה 030־0472.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי

אופקים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אופקים הופקד שינוי תכנית הנקרא שינוי מס' 87 לתכנית מפורטת 102/03/23, ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי:

א) שינוי יעוד שטח ציבורי פתוח לשטח לבנייני ציבור ושטח לחניה ודרך.

ב) שינוי יעוד משטח לתכנון מחדש לשטח לבנייני ציבור ושטח ציבורי פתוח.

ג) לקבוע הנחיות בניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־16.4 דונם.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

התגלתה גופת היהודי שנרצח במערב־ביירות

ביירות. — משטרת ביירות מצאה אתמול גופה פגועה של היהודי הלבנוני שנחטף בשוק ירקות בחלק המערבי של העיר. מקורות בטחוניים מסרו, כי הגופה היא של אברהים בן סטי. על הגופה, שהיתה עטופה בשתי שמיכות, צורף פתק ועליו נרשם „ארגון מדוכאי העולם".

בפתק נטען, כי אברהים נרצח מפני שהיו לו קשרים עם הבון הישראלי. מקור בטחוני אמר לכתב רויטרס: „סיבת מותו אינה ידועה אולם ברור שהוא עונה קשה".

ארגון הטרור המוסלמי הזה גם הודיע לעיתון מקומי, כי אנשיו חטפו גם את יהודה בן סטי ואת יוסף בן סטי. את אברהים סטי הרגו „מפני שהוא השתייך לרשת ריגול ישראלית הפועלת בלבנון". השלושה הם, ככל הנראה, בני משפחה אחת.

(עדה, ע"צ)

ארה"ב מנעה כניסת דובאלייה לתחומה

פאריס. „תוכנית צרפתית להטיס את שליט האיטי המודח ז'אן־קלוד דובאלייה לניו־יורק אתמול נחסמה ברגע האחרון ע"י הממשל האמריקני — מסר עורך דינו לשעבר של דובאלייה.

האיש מסר, כי דובאלייה, השוהה עתה במלון באלפים הצרפתיים, אמור היה לצאת אתמול, אולם שלטונות ארה"ב הודיעו, כי „אינו רצוי" שם.

דובר השגרירות האמריקנית בפאריס אישר, כי שליט האיטי המודח הוא נתין חוץ בלתי־רצוי והוא לא יוכל לבוא לארה"ב.

הסנטור האמריקני פאול טריבל, המבקר בהאיטי, אמר כי הוא יציע לנשיא רייגן להגיש סיוע למשטר החדש במדינה זו. לאחר הדחתו של דובאלייה.

סנטור טריבל אמר, כי המשטר החדש כבר עשה רבות כדי לבטל את העוולות של שושלת דובאלייה בהאיטי. בין היתר, הזכיר את ביטול יחידת הטונ־טון, שרדפה אזרחים וסייעה לדובאלייה לשמור על שלטונו. כמו כן, שיבח את הסרת ההגבלות על העיתונות.

מימשל רייגן הקפיא 26 מיליון דולר, חלק ממענק שנתי של 67 מיליון דולר בסוף השנה שעברה, כאשר החלו ההפגנות נגד המצב החמור שנוצר בערי האיטי.

(עדה, ע"צ)

שמרטף הרג שני פעוטים באוקלהומה

אלק־סיטי, אוקלהומה. — נער בן 16 הרג בירויות שני פעוטים שהוא שימש להם שמרטף. הוא יואשם מחר ברצח מדרגה ראשונה, מסר היום מפקד משטרת אלק־סיטי.

הנער גם פצע בירויות את אביו שהוזעק לבית לאחר שההורים המזועזעים של הפעוטים, מוני ואדוינה הנסלי, חזרו מהופעת רודיאו וגילו את הנער חמוש באקדח וברובה.

שמו של הרוצח הצעיר יפורסם רק לאחר שיוגש נגדו כתב אישום.

שני הילדים שנרצחו הם ראיין הנסלי, 4, ואחותו כריסטה בת 2. רופא המשטרה באלק סיטי אמר, כי שני הפעוטים נורו בראשם באקדח של 38 אינטש. גופותיהם נמצאו על המיטה של הפעוטה.

מצבו של אבי הרוצח אינו מעורר דאגה, למרות שנפצע מכדור בבטנו.

(עד)

● אנשים מזויינים חטפו איש עסקים לובי ואת נהגו, לאחר שפתחו עליהם באש ברחוב בקאראצ'י — מסרה המשטרה.

האיש, אחמד מוחמד עמר, 40, סגן מנהל חברת החוקה לובית־פקיסטנית, נחטף כאשר הוליך את ילדו בן ה־8 לבית־הספר, מסרה המשטרה. הילד הושאר במכונית ע"י החוטפים.

● מטוס של חברת התעופה הטאייוונית, ובו 13 בני־אדם, התרסק לתוך הים אתמול בערב ליד האיים הפסקאדוריים (איי פנגור).

דובר חברת התעופה מסר, כי המטוס מדגם 737 נעלם בשעה 6.42 בערב ולאחר מכן נמסר כי הוא התרסק לתוך הים 6.4 ק"מ צפונית לאי מאקונג בשרשרת האיים הפסקאדוריים.

מכרז מס' 652, בדבר רכישת אורז
מכרז מס' 653, בדבר אחסון אורז

מינהל הסחר הממשלתי במשרד התעשיה והמסחר מזמין הצעות בדבר:

1. רכישת 2000 טונות אורז
2. אחסון 2000 טונות אורז במחסן או בממגורה, ורענונו מדי פעם בפעם

את תנאי המכרזים ונוספים להגשת הצעות ניתן לקבל מדי יום בין השעות 8.30 ל־12.30:

בירושלים: רח' קרן היסוד 38; בתל־אביב: רח' מזא"ה 76; בחיפה: רח' העצמאות 82.

הסברים נוספים ניתן לקבל אצל מר דוד כהן, במינהל הסחר הממשלתי טל. 02־638431.

את ההצעות יש למסור במעטפות סגורות לתיבת המכרזים בחדר מס' 8 במינהל הסחר הממשלתי, רח' קרן היסוד 38, ירושלים, עד יום ג' 25.2.1986 שעה 10.00.

המינהל אינו מתחייב לקבל את ההצעות הזולות ביותר או הצעה כלשהי.

מנהל מינהל הסחר הממשלתי

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 14.2.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4728	1.4912	1.4819
לירה שטרלינג	1	2.05	2.15	2.0862	2.1123	2.0976
מרק גרמני	1	0.61	0.64	0.6262	0.6340	0.6300
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2036	0.2062	0.2053
גילדן הולנדי	1	0.54	0.57	0.5537	0.5606	0.5577
פרנק שווייצרי	1	0.74	0.78	0.7532	0.7626	0.7611
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1976	0.2001	0.1992
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2002	0.2027	0.2017
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1695	0.1716	0.1708
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2791	0.2826	0.2808
דולר קנדי	1	1.03	1.08	1.0539	1.0670	1.0616
דולר אוסטרלי	1	1.00	1.08	1.0374	1.0503	1.0440
ראנד דר' אפריקני	1	0.60	0.71	0.7025	0.7113	0.7066
פרנק בלגי	10	0.29	0.31	0.3046	0.3084	0.3078
שילינג אוסטרי	10	0.87	0.91	0.8872	0.8983	0.8963
לירה איטלקית	1,000	0.90	0.96	0.9182	0.9296	0.9247
ין יפני	100	0.79	0.83	0.8083	0.8184	0.8134

טלקס

● 5 פרות נהרגו ממכת ברק

5 פרות נהרגו אתמול לפנות בוקר ממכת ברק בכפר הבדואי ערב אל־ערמשה שבגבול לבנון. נשמעה התפוצצות עזה ולמקום הוזעקו כוחות משטרה גדולים. לאחר סריקות נמצאו 5 פרות מתות וכוחות הבטחון הניחו שהן עלו על מוקש ישן או על מטען חומר נפץ שהונח במקום. אולם וטרינר שבדק את הפרות, לא מצא עליהן סימני דם וחקירה נוספת העלתה, שהן נהרגו ממכת ברק שפגע בעץ. **יהודה צור**

● כנס יסוד של „יחדיו" בקריית־מוצקין

כנס היסוד של תנועת „יחדיו" נגד גזענות ולמען דו־קיום, נערך במוצאי שבת בקריית־מוצקין, בהשתתפות 150 איש.

משתתפי הכנס, בתוכם ראש עיריית קריית־מוצקין, ראש המועצה המקומית תמרה והסופר מחמוד טבאסי, קראו לגירושו של מאיר כהנא מישראל, לחקיקת חוק נגד גזענות ולחינוך לדו־קיום ולדמוקרטיה. **ירון זליג**

● „שינוי" תובעת ועדה קרואה לפ"ת

תנועת „שינוי" תובעת למנות ועדה קרואה לפתח־תקווה, בשל מחדלי העירייה, לדבריה, בנושא התקציב, שהביאו להעלאת שיעורי הארנונה.

כזכור, הודח נציג „שינוי", שנמנה בעבר עם הקואליציה, בהנהלת עיריית פתח־תקווה. על־ידי ראש העיר, דב תבורי, לאחר שהצביע נגד החלטת הנהלת העירייה להעלות את שיעורי הארנונה. נציגי „שינוי" טענו, כי הדחת נציגם מהנהלת העירייה נבעה מרצונה של הקואליציה לצרף אליה את החזית הדתית ולהעביר לידיה את תיק החינוך. **זכרית הוורדי**

● כנס ארצי של פעילי „צוותא"

כנס ארצי של פעילי „צוותא" נערך בסוף השבוע במועדון „צוותא" בראשל"צ. בכנס השתתפו פעילים מרחבי הארץ, המייצגים את 24 מועדוני רשת „צוותא".

הרכז הארצי של „צוותא", משה טנא, מסר, כי באחרונה נפתחו כ־10 מועדונים חדשים ומפעל הצוותאות קיבל תנופה מוגברת.

בין המרצים האורחים היו המחזאי והבמאי מוטי סנדק, הפירסומאי אלכס בילצקי והבמאי רנן שאו, שהקרין את סרטו „חתונה בירושלים". (שע"ה)

ראשי „מוריץ את טוכלר" זוכו מכל האשמות נגדם

יעל ויצחק מוריץ, שניהלו את חברת „מוריץ את טוכלר", שפעלה בבורסה לניירות ערך, זוכו אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב מכל האשמות שהועלו נגדם ע"י פרקליטות המדינה.

כזכור, הועמדו לדין באפריל 1985 יעל מוריץ (51), בעלה יצחק מוריץ (60), מתל־אביב, החברה שבבעלותם „מוריץ את טוכלר" וכן רחל מונק (52) מתל־אביב, שהיתה מפקחת על פעולות עובדי החברה.

התובע עו"ד אמנון רורה, מנהל המחלקה הפלילית־כלכלית בפרקליטות מחוז תל אביב, פירט בכתב האישום פעולות פליליות רבות שביצעו הנאשמים, לטענתו: רישום כוזב במסמכי תאגיד, עושק, מירמה, והפרת אמונים בתאגיד, קשירת קשר להונאה, קנייה ומכירת ניירות ערך שלא במהלך מסחר רגיל.

התביעה הסתמכה בטיעוניה בעיקר על מעשי „עושק ומירמה" שבוצעו כביכול ע"י הנאשמים כנגד אחד היועצים שעבד בחברתם. ואילו השופט אורי שטרוזמן מצא דופי רב באותו יועץ, במעשיו בפרשה זו. השופט אף הביע פליאה, מדוע לא הועמד האיש לדין על כך.

בכתב־האישום נטען, כי היועץ ארתור סלאברט החזיק חשבון מרכז. כמקובל בחב' „מוריץ את טוכלר", שבאמצעותו ביצע עסקות במהלך המסחר בבורסה לניירות ערך. בתום כל יום מסחר היה על היועץ להעביר את הפעולות שנעשו בחשבון המרכז לחשבון הלקוחות ולהותיר בחשבונו יתרת אפס. אולם, טענה התביעה, הנאשמים התירו ליועצים לפתוח חשבונות עבור עצמם ולעשות בהם ככל שירצו.

בחודש מארס 1983 הודיעה רחל מונק ליעל ויצחק מוריץ, כי בחשבונו האישי של סלאברט הצטבר רווח גדול מעיסקות שנעשו למפרע כנגד חשבון המרכז שלו. בעלי החברה הודיעו לסלאברט, כי הרווחים שעשה חשבונו הם „רווחים מהאוויר" — ועל כן עליו להסכים, שכל הפעולות בחשבונו שנשאו רווחים — יבוטלו למפרע. „סלאברט הבין, כי אם לא יסכים לביטולם — ייאלץ לפרוש מעבודתו" — נאמר בכתב האישום... „הנאשמים ניצלו את מצוקת סלאברט כדי לקבל דבר שאינו מגיע להם כדין". טען התובע והוסיף, כי רווח של כ־4 מיליון שקלים (ישנים) הועבר מחשבונו של היועץ לחשבון „מוריץ את טוכלר".

על פעולות אלו ואחרות, הואשמו מנהלי החברה ברישום כוזב, עושק, מירמה ועוד.

השופט אורי שטרוזמן שדן בתיק זה פסק, כי אין בעובדה שבפעולות מסויימות נרשמו בהנהלת החשבונות בתאריכים מאוחרים, עבירה של רישום כוזב. אם הרישום נעשה ללא כוונת מירמה.

אשר ליועץ סלאברט, ציין השופט שטרוזמן, כי הוא ניצל את הרשות שהיתה לו להשתמש בכספי החברה שעמדו לצורכי הלקוחות כאשראי, כדי לקנות מניות ולהשאירן ב„עמדת המתנה" וחשבון המרכז), עד שערכן עלה, ואז למכרן. ההפרשים בין המכירה לקניה הועברו לחשבונו, וכך נוצרו בו רווחים נכבדים. „לשם כך ריווח סלאברט להנהלת החשבונות ריווחים כוזבים — נאמר בהכרעת הדין — בציינו את „יום הערך" — של העסקות לזכותו, בשעה שבאותם ימים לא נעשו עיסקאות עבורו... בעשותו כך ניסה סלאברט לגנוב (ובלשון פשוטה) או שניסה לקבל את כספי החברה במירמה בנסיבות מחמירות (בלשון משפטית)".

כן דחה השופט את יתר טענות התביעה. (עתי"ם)

מאסר־עולם ל־3 מחבלים שביצעו פיגועים בירושלים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שופטי בית־המשפט הצבאי בלוד, בראשותו של אל"מ אהרון אלפרן, גזרו אתמול מאסר־עולם על שלושה מחבלים שביצעו עשרה פיגועים בירושלים.

התובע הצבאי, סגן גיל גרשוני, אמר בבית־המשפט, כי השלושה, מחמד חסן ג'ואד אבו־חרואן, בן 41, ע'אלב חסין ג'ואד אבו־חרואן, בן 30, ונג'יב גליל ג'אבר ג'אלם, בן 34, השתתפו בהנחות פצצות בתחנות אוטובוסים הסמוכות לבתי־חולים ובתי־ספר ברחבי העיר במטרה לפגוע במספר רב ביותר של חפים מפשע. הפיגועים גרמו לפציעתם של 12 איש, ביניהם ילד בן 8 שכף רגלו נקטעה, וזרעו הרס רב במקומות שונים בירושלים.

לדעת מומחים, הפצצות שהכינו הנאשמים עלו בתחכומן וביכולת ההרס שלהן על המטענים המאולתרים שהונחו על־ידי מחבלים אחרים.

בגזר־דינו קבע השופט, אל"מ אהרון אלפרן, שיש להילחם עד חורמה באלה הפוגעים באזרחים.

לאמנון חזקיהו, למשפחה ולקיבוץ רמת־השופט
איתכם באבלכם עם מות האב
משה חזקיהו
בית עין־השופט

לרינה, יוסף והבנות ולכל משפחת גבאי
משתתפים בצערכם העמוק על פטירת
האם ז"ל
חבריכם בצוות מנהלת הכנרת

עם המשפחה והנכדים
מתאבלים על מותו של
ממק (משה) ברקמן
אבא של חוה ז"ל
הלוויה התקיימה בקיבוץ להב אתמול, יום ראשון ה־16.2.86
קיבוץ להב

לרבקה הויזליך ולמשפחה
אתכם באבלכם במות
האם ז"ל
מכל בית סאסא

לאיתן ומשפחתו ולקיבוץ דליה
משתתפים בצערכם במות
שמואל דגן ז"ל
ממיסדי וותיקי עובדי ארד
ארד בע"מ
דליה–רמות־מנשה

עם משפחת דגן וקיבוץ דליה
אנו משתתפים באבלכם במות
שמואל דגן
קיבוץ רמת השופט

ביום השלושים לפטירתו של
שלמה גלברד ז"ל
אביה של חברתנו רחל גולני
נעלה לקברו לגילוי המצבה ביום רביעי 19.2 בשעה 15:30
המשפחה וקיבוץ דן

בפלילים

נורה למוות ע"י שוטר בעת שפרץ לדירתו

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

המשטרה מינתה אתמול קצין בודק לבדוק את נסיבות מותו של פורץ שנורה למוות על־ידי שוטר, בעת שפרץ לדירתו.

הפורץ, יוסף ורסנו בן 23 מיפו, חדר בשבת לפנות בוקר לדירתו של השוטר בבת־ים ולאחר שדיירי הבית הבחינו בו, חטף סכין מהמטבח ואיים עליהם. השוטר בעל הדירה, שלף את אקדחו, ירה בפורץ ופצע אותו. הפורץ הפצוע קפץ ממרפסת הקומה השנייה וכעבור כמה דקות מת מפצעיו.

המשטרה מינתה את רב־פקד משה לוין כקצין בודק בנסיבות מותו של הפורץ.

בחקירה ראשונית התברר שהפורץ היה ידוע למשטרה ולפני חודשיים השתחרר ממעצר בגין עבירות רכוש.

הוצת משרד של חברה המפיצה סרטי וידאו

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

משרדה של חברת „יונייטד קינג", ברחוב אלנבי בתל־אביב הוצת אמש בידי אלמונים. אנשי החברה, העוסקת בהפצת סרטי וידיאו, סבורים, כי לא מן הנמנע שידם של אנשי התחנות הפירטיות בכבלים במעשה.

בעל החברה, משה אדרי, משמש גם כיו"ר אירגון הגג של מפיצי הסרטים בישראל. אירגון זה, שהוקם לפני כמה חודשים, פועל נמרצות לעקירת התחנות הפירטיות בכל חלקי הארץ, הפוגעות בענף סרטי הוידאו.

המציתים פרצו למשרד דרך חלון, שפכו נפט על מערכת השטיחים והדליקו את המשרד. למקום נגרם נזק קל בלבד, הודות לעין אלקטרונית המותקנת במשרד והמדווחת למוקד על ההתלקחות.

אירגון הגג של מפיצי הסרטים החל לפני שבועיים להילחם בתחנות הפירטיות.

לשמאי זינגר ומשפחתו
משתתפים בצערך הרב על מות
אמך
חניכי ועובדי
מוסד חינוכי „גלבוע"

למשפחת ברקמן דבורה ובני ביתה
עם פטירתו של
משה (מיימק) ברקמן
משתתפים באבלכם
המשפחה וחברים בעין־השופט

למשפחות חזקיהו, הלוי
וקיבוץ רמת־השופט
משתתפים באבלכם במות
משה חזקיהו
קיבוץ דליה

לדבורה ולמשפחה
איתכם באבלכם הכבד על מות
משה
חבר העובדים והחניכים
במוסד החינוכי הרי אפרים

למרים קליין והמשפחה
משתתפים באבלכם במות האם־הסבתא
ברכה
קיבוץ כפר־מנחם

לתולק שפירא ומשפחתו
איתכם באבלכם במות האח
דב שפירא
קיבוץ ניר־דוד
(תל־עמל)